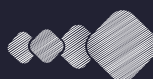

ИЗВЕШТАЈ ВО СЕНКА ЗА ПОГЛАВЈЕ 23

ЗА ПЕРИОДОТ ОКТОМВРИ 2025 –
ЈУНИ 2026 ГОДИНА

Институт
за
европска
политика.
Скопје

ИЗВЕШТАЈ ВО СЕНКА ЗА ПОГЛАВЈЕ 23

ЗА ПЕРИОДОТ ОКТОМВРИ 2025 –
ЈУНИ 2026 ГОДИНА

Издавач:
Институт за европска политика – Скопје

За издавачот:
д-р Симонида Кацарска

Уредничка:
д-р Ардита Абаз-Имери

Авторки:
м-р Беба Жагар
м-р Јулијана Караи
м-р Ардита Вејсели

Лектор:
м-р Гордана Ацеска

Дизајн:
Релатив

Скопје,
септември 2026 година

Содржина

Вовед.....	5
Методологија.....	6
Правосудство.....	7
Клучни случувања во извештајниот период.....	8
Стратегиски документи.....	9
Управувачки тела.....	11
Независност и непристрасност.....	15
Одговорност.....	21
Професионалност и надлежност.....	23
Квалитет на правда.....	28
Ефикасност.....	31
ТАБЕЛА: Преглед на клучни квантитативни податоци во правосудството за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година.....	34
Борба против корупција.....	36
Клучни случувања во извештајниот период.....	37
Државна комисија за спречување на корупцијата.....	40
Јавно обвинителство.....	46
Правна рамка.....	50
ТАБЕЛА: Клучни индикатори за борба против корупцијата.....	52
Темелни права.....	54
Клучни случувања во извештајниот период.....	55
Судска практика на Европскиот суд за човекови права.....	56
Народен правобранител.....	57
Тортура или друг вид сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.....	59
Затвори и притвори.....	60
Заштита на личните податоци.....	63
Слобода на изразување.....	65
Правата на детето.....	70
Ранливи групи и начелото на недискриминација.....	72
Род.....	79
Говор на омраза.....	85
Роми.....	86
ТАБЕЛА: Клучни институционални индикатори (темелни права).....	89
ТАБЕЛА: Тематски индикатори.....	91
Библиографија.....	93

Список на кратенки

ААВМУ	Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги
АЗЛП	Агенција за заштита на лични податоци
АКМИС	Автоматизиран компјутерски менаџмент информатички систем
АСЈО	Академија за судии и јавни обвинители
БДП	Бруто-домашен производ
ВЈО	Вишо јавно обвинителство
ВСРСМ	Врховен суд на Република Северна Македонија
ГРЕКО	Група држави против корупцијата
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупцијата
ЕК	Европска комисија
ЕКЧП	Европска конвенција за човекови права
ЕНЕР	Единствен национален електронски регистар на прописи
ЕПИ	Институт за европска политика
ЕСЧП	Европски суд за човекови права
ЕУ	Европска Унија
ЈОРСМ	Јавно обвинителство на Република Северна Македонија
ИКТ	Информатичко-комуникациска технологија
КЗ	Кривичен законик
КСЗД	Комисија за спречување и заштита од дискриминација
ЛГБТИК+	Лезбиска, геј, бисексуална, транс, интерсексуална и квир заедница
МВР	Министерство за внатрешни работи
МЗД	Мрежа за заштита од дискриминација
МОН	Министерство за образование и наука
МРТ	Македонска радио-телевизија
ОБСЕ	Организација за безбедност и соработка во Европа
ОДИХР	Канцеларија за демократски институции и човекови права
ОЈО	Основно јавно обвинителство
ОЈО-ГОКК	Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција
РСМ	Република Северна Македонија
САД	Соединети Американски Држави
УНИЦЕФ	Фонд за деца на Обединетите нации
ХКЧП	Хелсиншки комитет за човекови права

Вовед

Овој извештај во сенка ги обединува во единствена кохерентна целина сите наоди, заклучоци и препораки што произлегоа од следењето на областите содржани во Поглавјето 23 – Правосудство и темелни права. Ова е единаесетти ваков извештај што го објавува Институтот за европска политика (ЕПИ) – Скопје, земајќи ги предвид коментарите и мислењата на државните институции и невладините организации. Претходните десет извештаи ги покриваа следниве периоди: октомври 2014 година – јули 2015 година,¹ јули 2015 година – април 2016 година,² мај 2016 година – јануари 2018 година,³ јуни 2018 година – март 2019 година,⁴ април 2019 – март 2020 година,⁵ април 2020 – септември 2021 година,⁶ октомври 2021 – септември 2022 година,⁷ октомври 2022 – септември 2023 година,⁸ октомври 2023 – септември 2024 година⁹ и октомври 2024 – септември 2025 година.¹⁰

Извештајот го опфаќа периодот од почетокот на октомври 2025 година, заклучно со крајот на јуни 2026 година. Во извештајот се прикажани податоци што се релевантни и пред октомври 2025 година, доколку тие биле потребни за контекстуализација или за појаснување на новостите од тековниот извештаен период, а се релевантни за него. Овој извештај ја следи структурата на Поглавјето 23, а му претходи на годишниот извештај на Европската комисија (ЕК). На крајот на секоја област во рамка се издвоени препораки.

Извештајниот период беше одбележан во знак на спроведувањето на Реформската агенда на Република Северна Македонија на Планот за раст на ЕУ за Западен Балкан,¹¹ која претставува сеопфатен пакет мерки за постигнување на предвидените цели во приоритетните области договорени со ЕК, меѓу кои е и владеењето на правото.

- 1 Неда Чаловска и др., „Правосудството и темелните права во Република Македонија“, Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија, 2015, https://epi.org.mk/docs/Analiza_Mreza.pdf.
- 2 Неда Чаловска, Воислав Стојановски и Александар Јовановски, „Извештај во сенка за Поглавје 23 за периодот од јули 2015 до април 2016 година“, Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија, 2016, https://epi.org.mk/docs/Izvestaj_mk.pdf.
- 3 Велимир Деловски и др., „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот од мај 2016 до јануари 2018 година“, Хелсиншкиот комитет за човекови права на Република Македонија, 2018, https://epi.org.mk/docs/Mreza23_izvestaj%20vo%20senka_2018.pdf.
- 4 Ива Цоневска и др., „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот јуни 2018 – март 2019 година“, 2019.
- 5 Ива Цоневска и Исмаил Камбери, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот јуни 2019 – март 2020“, Институт за европска политика – Скопје, 2020, https://epi.org.mk/wp-content/uploads/2020/05/Izvestaj_vo_senka_2020.pdf.
- 6 Ива Цоневска Вангелова и Исмаил Камбери, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот април 2020 – септември 2021“, Институт за европска политика – Скопје, 16 декември 2021, <https://epi.org.mk/post/20027>.
- 7 Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2021 – септември 2022“, 29 декември 2022, <https://epi.org.mk/post/23011>.
- 8 Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2022 – септември 2023“, 29 декември 2023, <https://epi.org.mk/post/25518>.
- 9 Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2023 – септември 2024“, 29 декември 2024, <https://epi.org.mk/post/30562>.
- 10 Беба Жагар и Ардита Вејсели, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2024 – септември 2025“, 29 декември 2025, <https://epi.org.mk/post/32871>.
- 11 „Реформска агенда на Северна Македонија 2024-2027“, Министерство за европски прашања, 6 ноември 2024, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/reformska-agenda-na-severna-makedonija-2024-2027-godina-file-Nhp6.pdf>.

Методологија

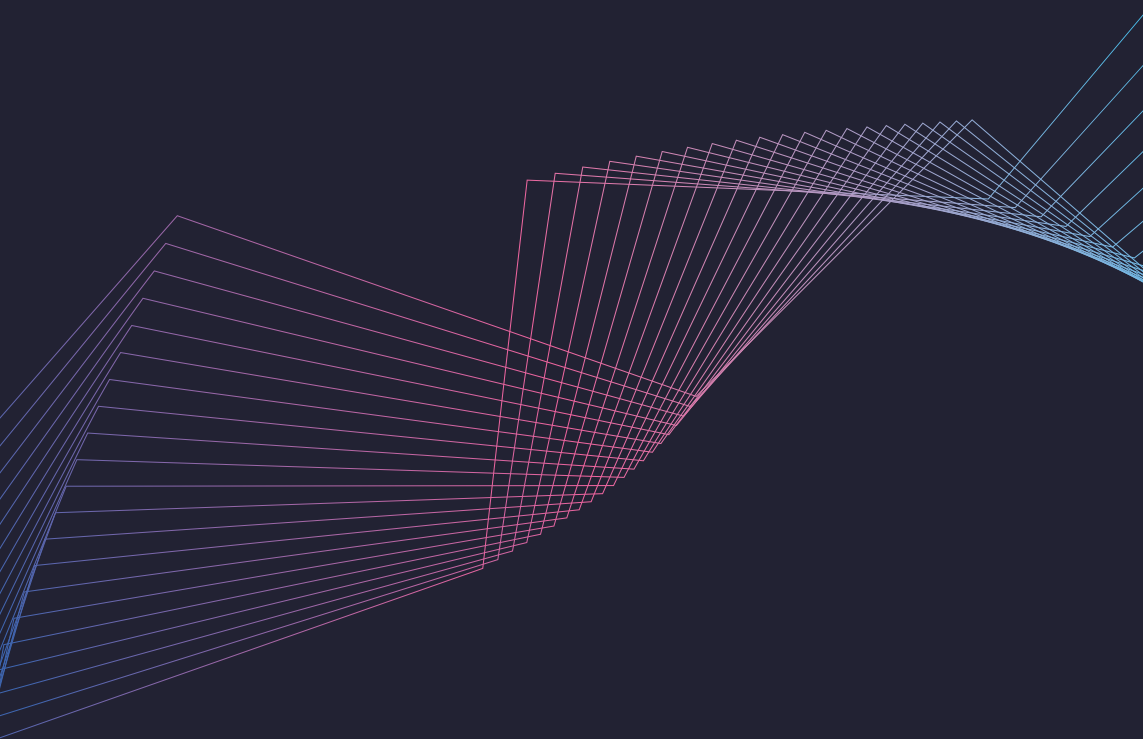
При подготвувањето на овој извештај беше применета методологијата за следење на областите што се фокус на работа на „Мрежа 23“ – Правосудство, борба против корупција и темелни права,¹² изработена во 2015 година и веќе применета на претходните извештаи. Таа вклучи истражување на официјалните извори на државните и правосудните институции, анализа на медиумското известување за одредени случувања во овие области во предметниот период, како и преглед на многубројни анализи и извештаи подготвени од граѓански организации. Дополнително беа користени податоци добиени преку барања за пристап до информации од јавен карактер, при што за дел од нив сè уште се очекуваат одговори.

За подготовка на овој извештај во сенка беа направени и консултации со граѓански организации, државни институции и експерти. Најнапред беа направени консултации за доставување релевантни анализи, извештаи и истражувања поврзани со Поглавјето 23. Потоа, на 17 септември 2026 година се одржа дискусија за нацрт-верзијата на извештајот, што овозможи да се добие значителен, суштински придонес на претставниците на релевантните државни, правосудни институции и граѓански организации во финализацијата на овој документ, со што нивните забелешки,видувања и коментари се вградени во овој извештај во сенка.

Дел од податоците и случувањата опфатени во овој извештај се подетално прикажани и анализирани во кварталните извештаи за владеење на правото во поглед на пристапувањето во ЕУ, кои редовно, во текот на целата година ги објавуваме на нашата интернет-страница, достапни на следниов линк: <https://epi.org.mk/cat/mesecni-izvestai>.

¹² Наталија Шикова (уред.), „Методологија за мониторинг и евалуација на јавните политики од Поглавјето 23 – правосудство и фундаментални права од законодавството на Европската Унија“, Центар за управување со промени, https://epi.org.mk/docs/Metodologija_mk.pdf.

Правосудство

Клучни случувања во извештајниот период

- Собранието донесе нов Закон за Судскиот совет во декември 2025 година, а потоа и измени во 2026 година за воведување поостри критериуми за избор, транспарентни процедури за разрешување и подобрени методологии за оценување на судиите.
- Беше усвоен нов Закон за Советот на јавните обвинители за зајакнување на транспарентноста и дисциплинските постапки, додека предлог-законот за Јавното обвинителство беше повлечен од Владата за дополнително усогласување со ЕК.
- Во септември 2025 година беше конституирано ново тело за координирано следење на Развојната стратегија за правосудството (2024 – 2028) и Реформската агенда.
- Собранието во март 2026 година избра нов републички обвинител.
- Поради необезбедени финансиски средства од Министерството за финансии и двегодишна блокада, во декември 2025 година беше поништен огласот за прием на 130 кандидати во Академијата за судии и јавни обвинители, што дополнително го продлабочи кадровскиот недостиг во правосудството.
- Во јуни 2026 година беа усвоени закони за судска и за јавнообвинителска служба, како и нов Закон за парнична постапка.
- Покрај законски предвидените 0,8 %, издвоениот судски буџет изнесуваше само 0,26 % од БДП (и 0,2 % од државниот буџет за обвинителството), а Годишниот извештај за 2025 година покажа дека повеќе од половина од судовите (18 од 34) – вклучувајќи ги Врховниот и Управниот суд – биле неажурни.

Во областа на правосудството, во овој извештаен период вниманието беше насочено кон спроведувањето на мерките од Реформската агенда на Република Северна Македонија во рамките на Планот за раст на ЕУ за Западен Балкан¹³ во областа на правосудството, а особено на мерките поврзани со измени на релевантното законодавство. Во извештајниот период беа преземени значајни законодавни активности, особено во однос на реформата на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители. Покрај тоа, продолжи и спроведувањето на Развојната секторска стратегија за правосудството (2024 - 2028)¹⁴ со Акциски план,¹⁵ која беше официјално претставена пред јавноста на крајот на 2023 година.¹⁶ Таа претставува еден од клучните стратегиски документи што треба да служи како водилка за спроведување на реформите насочени кон зајакнување на независноста, ефикасноста и отчетноста на судството. Сепак, практичната имплементација на реформите сè уште е во почетна фаза, додека структурните предизвици поврзани со финансиската независност, човечките ресурси и политичките притисоци остануваат во голема мера непроменети.

¹³ „Реформска агенда на Република Северна Македонија 2024-2027“.

¹⁴ „Развојна секторска стратегија за правосудство (2024-2028)“, Министерство за правда, декември 2023, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiii-file-luvL.pdf>.

¹⁵ „Акциски план за спроведување на Развојна секторска стратегија за правосудство (2024-2028)“, Министерство за правда, 2023, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiii-file-u1gU.pdf>.

¹⁶ „Стратегијата за развој на правосудниот систем е патоказ за враќање на довербата на граѓаните во судството“, Макфакс, 2023, <https://bit.ly/3NE4NZx>.

Во тој контекст, Извештајот во сенка ги оценува законодавните и институционалните случувања во правосудството, нивната усогласеност со европските стандарди и степенот на имплементација на обврските преземени преку Реформската агенда и во рамките на процесот на пристапување кон Европската Унија.

Стратегиски документи

Во овој извештаен период Развојната секторска стратегија за правосудство влезе во третата година од својата имплементација. На средината на 2026 година Министерството за правда јавно го објави годишниот извештај за спроведувањето на Стратегијата за 2025 година.¹⁷ Минатата година беше планирано да почне спроведувањето на вкупно 116 активности, од кои 66 се целосно реализирани, а 50 се во фаза на реализација, со вкупна стапка на спроведување, која достигнува околу 57 %. Најголем напредок се забележува во првата (Судство и јавно обвинителство во согласност со стандардите на ЕУ) и четвртата приоритетна област (Реформа на Уставниот суд), каде што стапката на реализација надминува 75 %. Од друга страна, втората (Зајакнување на капацитетите, ефикасноста и ефективноста на правосудните институции) и шестата приоритетна област (Следење и спроведување) бележат најниска реализација во изминатата година.¹⁸ Иако степенот на реализација укажува на континуирана имплементација на Стратегијата, разликите меѓу поединечните приоритетни области покажуваат дека напредокот останува нерамномерен. Особено загрижува ограничениот напредок во областите поврзани со институционалните капацитети и следењето на реформите, имајќи предвид дека токму тие претставуваат предуслов за одржлива имплементација на другите реформски мерки. Дополнително, Акцискиот план не предвидува конкретно буџетирање за планираните активности, што претставува значаен недостаток.¹⁹ Во моментот е во тек процесот на подготовка на ажуриран Акциски план, со кој треба да се утврдат идентификуваните недостатоци.²⁰ Отсуството на јасно финансиско планирање претставува значителен ризик за навремената и целосна имплементација на Стратегијата, особено имајќи ја предвид хроничната недоволна алокација на средства за правосудството, која континуирано се нотира и во извештаите на Европската комисија.

Во септември 2025 година беше формиран нов Совет за следење на реформите во правосудството, кој има мандат да го следи спроведувањето на Развојната секторска стратегија за правосудството (2024 - 2028) и Реформската агенда 2024 - 2027 во делот 5: Темелни вредности/ Владеење на правото и одржа конститутивна седница.²¹ Со формирањето на овој совет што го

17 „Реализација на Развојната секторска стратегија за правосудство достигна 56,9 %, а реформите во судството и обвинителството надминаа 81 %“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 3 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/realizacijata-na-razvojnata-sektorska-strategija-za-pravosudstvo-dostigna-569-a-reformite-vo-sudstvo-to-i-obvinitelstvoto-nadminaa-81>.

18 „Годишен извештај за спроведувањето на развојната секторска стратегија за правосудство 2024-2028 во 2025 година“, Министерство за правда, април 2026, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/izvestai-regulativa-file-miq1.pdf>.

19 Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2023 – септември 2024“, Институт за европска политика, 2024, <https://epi.org.mk/post/30562>.

20 „Придонес во рамки на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“, Институт за европска политика (ЕПИ), 17 септември 2026 година.

21 „Конститутивна седница на Советот за следење на реформите во правосудството“, 24.mk, 10 септември 2025, <https://24.mk/details/konstitutivna-sednica-na-sovetot-za-sledenje-na-reformite-vo-pravosudstvoto>.

обединува следењето на двата горенаведени документа, тој треба да овозможи координиран пристап до преземените мерки и активности во насока на напредокот на државата и да претставува тело што ќе обезбеди транспарентност, континуитет и отчетност во процесот на спроведување на реформите.

Во втората половина на октомври Советот за следење на реформите во правосудниот сектор ја одржа својата втора седница. На седницата беа разгледани клучните оперативни документи, вклучувајќи го Нацрт-деловникот за работа и Методологијата за следење и мерење на реформските активности.²² Во втората половина на април 2026 година се одржа третата седница на Советот, каде што беа презентирани наодите од Годишниот извештај за спроведување на Стратегијата. Покрај тоа, беше усвоен Деловникот за работа на Советот и Методологијата за следење и евалуација на Стратегијата.²³ Сепак, во извештајниот период сè уште е прерано да се оцени дали Советот ќе придонесе за поефикасна координација, отчетност и навремена имплементација на реформските активности. Во моментот се подготвува подзаконски акт со кој Советот ќе добие нов состав.²⁴

Недостигот на човечки ресурси останува едно од најсериозните структурни ограничувања за функционирањето на судството и на јавното обвинителство. Поради ниското ниво на имплементација на усвоените стратегии за човечки ресурси за судската мрежа²⁵ и за јавнообвинителската мрежа,²⁶ во извештајниот период не се забележува подобрување во кадровската состојба. Проектот „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“ подготви Извештај за спроведувањето на Стратегијата за управување со човечки ресурси за судската мрежа, кој покажа дека имплементацијата е недоволна или дури и не е започната. Правосудниот систем на Северна Македонија се соочува со сериозна криза поради недостиг на судии и службеници и недостиг на ресурси и алатки (вклучително и ИТ-алатки).²⁷ Ова продолжува негативно да влијае врз ефикасноста, квалитетот и одржливоста на реформите во правосудството. Генерално, извештајниот период беше обележан со спроведување на стратегиската рамка и воспоставување на институционалната рамка за спроведување на реформите во правосудството. Сепак, одржливоста на реформскиот процес ќе зависи од доследната имплементација на предвидените мерки, обезбедувањето соодветни човечки и финансиски ресурси и редовното следење на постигнатите резултати.

22 „Денес се одржа втората седница на Советот за следење на реформите во правосудниот сектор, со која претседаваше министерот за правда, Игор Филков“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 22 октомври 2025, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/denes-se-odrza-vtorata-sednica-na-sovetot-za-sledenje-na-reformite-vo-pravosudniot-sektor-so-koja-pretседavase-ministerot-za-pravda-igor-filkov>.

23 „Зголемен степен на реализација на реформските активности во правосудството“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 22 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/zgolemen-stepen-na-realizacija-na-reformskite-aktivnosti-vo-pravosudstvoto>.

24 „Придонес во рамките на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

25 „Стратегија на човечки ресурси за судската мрежа“, септември 2020, <https://bit.ly/3trhZNE>.

26 „Стратегија на човечки ресурси за јавнообвинителската мрежа“, октомври 2020, <https://bit.ly/3GcekBs>.

27 Олга Тешовиќ и Андреј Божиновски, Извештај за спроведување на Стратегијата за човечки ресурси за судската мрежа во Северна Македонија (Проект „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“, 2025), <https://bit.ly/4ggtiqc>.

Министерството за правда треба да обезбеди континуирано и ефективно функционирање на Советот за следење на спроведувањето на Развојната секторска стратегија за правосудството (2024 – 2028) и Реформската агенда, со редовно следење, координација и јавно известување за постигнатиот напредок;

Неопходно е да се спроведува редовна евалуација на имплементацијата на Развојната стратегија и на Акцискиот план, вклучително и ревидирање на мерките кога е потребно, врз основа на јасни индикатори за напредок;

Потребно е да се обезбеди релевантна анализа и стратегиско планирање на човечките ресурси во судството и јавното обвинителство, проследено со соодветна финансиска поддршка за навремено пополнување на испразнетите работни места.

Управувачки тела

Во извештајниот период реформата на законската рамка за Судскиот совет и Советот на јавните обвинители беше меѓу клучните реформски активности во правосудството, имајќи предвид дека таа претставува обврска од Реформската агенда и директно одговара на повеќегодишните препораки за зајакнување на независноста, транспарентноста, отчетноста и професионалноста на двете управувачки тела.

По утврдувањето на недостатоците во Законот за Судскиот совет од страна на Оценската мисија на ЕУ, минатата година Министерството за правда формираше работна група задолжена за изготвување на нов закон.²⁸ Работната група одржа 23 состаноци, а нејзината работа резултираше со усвојување на новиот Закон за Судскиот совет од страна на Собранието кон крајот на декември 2025 година.²⁹ Законот воведе измени насочени кон зајакнување на законската рамка, вклучувајќи одредби поврзани со разрешување на претседателот на Судскиот совет, построги критериуми за подобност за членовите поротници, како и подобрени механизми за транспарентност и отчетност, осврнувајќи се на клучните препораки на Оценската мисија.³⁰ Шест месеци подоцна, Собранието усвои измени и дополнувања на Законот за Судскиот совет, кои се однесуваат на три клучни аспекти: дефинирање на прецизни основи и постапка за предвременно разрешување на претседателот и заменик-претседателот на Советот, воспоставување потранспарентен процес за избор на членовите на Советот што ги избира Собранието — преку формирање Комисија за селекција (со претставници од редот на судиите, адвокатите, граѓанскиот сектор и пратениците), јавни интервјуа и систем на бодирање — како и ревидирање и усогласување на методологиите за објективно квалитативно и квантитативно оценување на работата на судиите и претседателите

28 Предлог на Закон за Судскиот совет на Република Северна Македонија, Единствен национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), 13 мај 2025, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=84282.

29 „Собранието со 73 гласа „за“ го донесе Законот за Судски совет“, А1 он, 29 декември 2025, <https://alon.mk/macedonia/sobraniето-so-73-glasa-za-go-donese-zakonot-za-sudski-sovet/>.

30 Објавен на ЕНЕР предлог Закон за Судскиот совет, Официјална веб-страница на Министерството за правда, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/objaven-na-ener-predlog-zakon-za-sudski-sovet>.

на судовите.³¹ Со овие измени се утврдува значителен дел од препораките на Оценската мисија на ЕУ, особено во однос на критериумите за избор, постапките за разрешување и транспарентноста на одлучувањето. Сепак, имајќи предвид дека новата законска рамка започна да се применува во текот на извештајниот период, сè уште е рано да се оцени дали таа ќе доведе до суштинска промена во практиката на Советот, особено во однос на образложувањето на одлуките, почитувањето на ранг-листите и ограничувањето на дискрецијата при избор и унапредување.

Во октомври 2025 година Венецијанската комисија на Советот на Европа усвои заедничко мислење за предлог-законите за јавното обвинителство и Советот на јавни обвинители.³² Во Мислењето се препорачува зајакнување на улогата на Советот на јавни обвинители во заштитата на обвинителите од надворешни притисоци и појаснување на дисциплинските постапки со цел да се спречи нивна злоупотреба.³³ По одржаните јавни расправи за двата закона во март³⁴ и април 2026 година,³⁵ Собранието го усвои предлог-законот за Советот на јавните обвинители, со кој се менуваат критериумите и постапката за избор на членови на Советот, се воведува обврска за целосно и аргументирано образложение на одлуките за избор, унапредување и дисциплинска одговорност на обвинителите, се зајакнува транспарентноста на Советот и се воведува јасна двостепеност во дисциплинските постапки.³⁶ Од друга страна, Владата го повлече предлог-законот за јавното обвинителство од собраниска процедура во јуни,³⁷ кој е во фаза на усогласување со забелешките од ЕК.³⁸ Со тоа, реформата на законската рамка за јавното обвинителство остана нецелосна. Иако новиот Закон за Советот на јавните обвинители воведува подобрувања во однос на изборот, образложувањето на одлуките, транспарентноста и дисциплинските постапки, клучните прашања поврзани со автономијата на обвинителството, надворешните притисоци и системот на отчетност остануваат зависни и од идното нивно уредување со Законот за јавното обвинителство.

Во врска со промените во составот на управувачките тела, Судскиот совет во ноември 2025 година објави оглас за избор на член од редот на истакнати правници што припаѓаат на заедница што претставува повеќе од 20 % од населението.³⁹ Собраниската Комисија за прашања на изборите и именувањата предложи кандидат што беше вработен како советник за прекршоци во

31 Закон за изменување и дополнување на Законот за Судски совет на Република Северна Македонија бр. 132/2026, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.aspx?param=ac93209a-53dc-4a94-968a-09047b2c9c5d>.

32 „Joint opinion on the draft laws on the public prosecutor's office and on the Council of Public Prosecutors (Заедничко мислење за предлог-законите за јавното обвинителство и за Советот на јавни обвинители)“, Совет на Европа – Венецијанска комисија, 14 октомври 2025, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2025\)036-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2025)036-e).

33 Исто.

34 „Поголема самостојност на обвинителите и воведување јасен систем на заслуги – одржана јавна расправа за новиот закон за Јавно обвинителство“, 360 степени, 17 март 2026, <https://360stepeni.mk/pogolema-samostojnost-na-obvinitelite-i-voveduvane-jasen-sistem-na-zaslugi-odrzhana-javna-rasprava-za-noviot-zakon-za-javno-obvinitelstvo/>.

35 „Јавна расправа во Собранието за предложениот закон за Советот на јавните обвинители“, Независен, 6 април 2026, <https://nezavisen.mk/javna-rasprava-vo-sobranieto-za-predlozheniot-zakon-za-sovetot-na-javnite-obviniteli/>.

36 Закон за Советот на јавните обвинители, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 102/2026, <https://sjorm.gov.mk/zakon-za-sovetot-na-javnite-obviniteli-sl-vesnik-br-102-2026/>.

37 „Предлог на закон за Јавното обвинителство“, Официјална веб-страница на Собрание на Република Северна Македонија, 4 јуни 2026, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.aspx?param=ddb91fbc-a5aa-47b3-93f4-a0b39225fb8e>.

38 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

39 Оглас за избор на член на Судски совет на РСМ, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 21 ноември 2025, <https://bit.ly/4q1YwUV>.

Министерството за внатрешни работи.⁴⁰ Предлогот предизвика критики од Блупринт групата за реформи во правосудството, која изрази загриженост во врска со професионалните стандарди и транспарентноста, особено во контекст на претстојната законска рамка, која сè уште не стапила во сила во тој момент.⁴¹ Во новата година Собранието го обнови овој оглас согласно со одредбите од новиот Закон,⁴² по што, кон средината на јануари 2026 година Судскиот совет објави Единствена посебна листа на кандидати, на која беа наведени шест имиња.⁴³ На крајот на месецот за нов член на Советот од таа листа беше избран кандидатот што бил судија во Основниот суд Тетово.⁴⁴ Во меѓувреме, претседателката на државата предложи две кандидатки за членови на Судскиот совет,⁴⁵ кои Собранието ги избра согласно со одредбите на новиот Закон.⁴⁶ Во март уште двајца нови кандидати за членови на Советот беа предложени од страна на собраниската Комисија за прашањата на изборите и именувањата.⁴⁷ Огласот беше поништен од причина што еден од двајцата кандидати што влегоа во најтесен избор своевремени бил разрешен од судската функција поради нестручно и несовесно работење, а тоа го скриел во пријавата за член на Советот.⁴⁸ Нов оглас за избор на член на Судскиот совет беше објавен во април, по што Комисијата за прашањата на изборите и именувањата на седница во јуни предложи две имиња, кои влегоа во потесен избор.⁴⁹

На својата 28. седница Советот на јавните обвинители донесе одлука за престанок на мандатот на претседателката на Советот поради негово истекување и одлучи заменик-претседателот да го води Советот до избор на нов претседател.⁵⁰ На 9 декември 2025 година Советот на јавни обвинители избра нов претседател и заменик-претседател.⁵¹

40 „Полициски инспектор предложен за член на Судски совет“, ТВ Телма, 11 декември 2025, <https://telma.com.mk/2025/12/11/policiski-inspektor-predlozhen-za-chlen-na-sudski-sovet/>.

41 „Блупринт групата е разочарана од начинот на кој е предложен кандидатот за нов член на Судскиот совет“, Mkd.Mk, 12 декември 2025, <https://mkd.mk/makedonija/bluprint-grupata-e-razocharana-od-nachinot-na-koj-e-predlozhen-kandidat-za-nov-chlen-na-sudskiot-sovet/>.

42 „Гаши најави нов оглас за избор на член на Судскиот совет на предлог на Собранието според новиот закон“, 360 степени, 15 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/gashi-najavi-nov-oglas-za-izbor-na-chlen-na-sudskiot-sovet-na-predlog-na-sobranieto-sporod-noviot-zakon/>.

43 „Единствена посебна листа“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 13 јануари 2026, <https://bit.ly/3TKu5bw>.

44 „Соопштение за избран член на Судски совет“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 30 јануари 2026, <https://bit.ly/3Un4nKc>.

45 „Претседателката ги предложи Сузана Јосевска-Анастасовска и Арлинда Кадри-Шахиновиќ за членови на Судскиот совет“, 360 степени, 9 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/pretsedatelkata-gi-predlozhi-suzana-joshevska-anastasovska-i-arlinda-kadri-shahinovic-za-chlenovi-na-sudskiot-sovet/>.

46 „Собранието ги избра Кадри-Шахиновиќ и Јосевска-Анастасовска за нови членки на Судскиот совет“, 360 степени, 12 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-izbra-kadri-shahinovic-i-joshevska-anastasovska-za-novi-chlenki-na-sudskiot-sovet/>.

47 „Извештај за спроведена постапка по огласот за избор на член на Судскиот совет на Република Северна Македонија што го избира Собранието на Република Северна Македонија, со предлог-листа на кандидати“, Официјална веб-страница на Собрание на Република Северна Македонија, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.nspx?param=3658272c-3145-43ae-b788-c3e354679c60>.

48 „Поништен е огласот за член на Судски совет – кандидат сокрил дека бил разрешен поради несовесно работење!“, Фокус, 26 март 2026, <https://fokus.mk/ponishten-e-oglasot-za-chlen-na-sudski-sovet-kandidat-sokril-deka-bil-razreshen-poradi-nesovesno-rabotene/>.

49 „Извештај за спроведена постапка по огласот за избор на член на Судскиот совет на Република Северна Македонија што го избира Собранието на Република Северна Македонија, со предлог - листа на кандидати“, Официјална веб-страница на Собрание на Република Северна Македонија, 4 јуни 2026, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.nspx?param=eb03a051-ac56-4955-810b-02dd1e6a296b>.

50 „Записник од 28-ма седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 30 септември 2025, <https://sjorm.gov.mk/zapisnik-od-28-ma-sednica/>.

51 Соопштение од одржана 32. седница, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 9 декември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-32-ra-sednica/>.

Во текот на извештајниот период двата совета презедоа и повеќе активности за унапредување на сопствените внатрешни процедури и планирање на работата. Судскиот совет го измени Деловникот за работа во делот на постапката за предлагање судии на Уставниот суд,⁵² донесе Годишна програма за работа за 2026 година со Акциски план⁵³ и Програма⁵⁴ со Акциски план за спречување и следење на корупцијата во судството 2026 – 2029, подготвена во соработка со Државната комисија за спречување корупција (ДКСК).⁵⁵ Советот на јавните обвинители започна ревизија на својот Деловник за работа⁵⁶ и усвои Правилник за начинот на водење на постапката за обезбедување и гарантирање на самостојноста на јавните обвинители.⁵⁷ Овие активности претставуваат позитивен институционален развој, но нивниот ефект ќе зависи од доследната примена во практиката.

При усвојувањето⁵⁸ на Годишниот извештај за работата на Судскиот совет за 2025 година⁵⁹ повторно беа забележани слабости во однос на суштинската транспарентност на Судскиот совет.⁶⁰ Иако седниците се јавни, не беше доследно применета одредбата од Деловникот што предвидува учество на претставници на Здружението на судии и граѓанските организации при разгледување на Годишниот извештај.⁶¹ Ова покажува дека напредокот во формалната отвореност на Советот сè уште не е целосно проследен со институционализиран дијалог и вклучување на релевантните фактори во процесот на давање отчет.

На 39. седница⁶² Советот го усвои Годишниот извештај за работата на Советот на јавните обвинители за 2025 година,⁶³ кој потоа беше поднесен до Собранието на расправа и усвојување.

52 „Соопштение од продолжението на 536. седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 4.2.2026 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 4 февруари 2026, <https://bit.ly/3UkzbeE;>

Деловник за изменување на Деловникот за работа на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 23/2026.

53 „Соопштение од 533. седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 11.12.2025 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 11 декември 2025, <https://bit.ly/3ZEUIUg>.

54 „Програма за спречување и следење на корупцијата во судството 2026-2029“, Судски совет на Република Северна Македонија, декември 2025, <https://bit.ly/4wO4xJ3>.

55 „Акциски план на програмата за спречување и следење на корупцијата во судството 2026-2029“, Судски совет на Република Северна Македонија, декември 2025, <https://bit.ly/4weU6x2>.

56 „Соопштение за одржана работилница на тема – Разгледување на Деловникот за работа на Советот со цел унапредување на транспарентноста и отчетноста“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 8 октомври 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-za-odrzhana-rabotilnica-na-tema-razgleduvanje-na-delovnikot-za-rabota-na-sovetot-so-cel-unapreduvanje-na-transparentnosta-i-otchetnosta/>.

57 „Правилник за начинот на водење на постапка за обезбедување и гарантирање на самостојноста на јавните обвинители“, Совет на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 11 ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/pravilnik-za-nachinot-na-vodenje-na-postapka-za-obezbeduvanje-i-garantiranje-na-samostojnosta-na-javnite-obviniteli/>

58 „Соопштение од 541-та седница на Судски совет на Република Северна Македонија - 22.04.2026 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 22 април 2026, <https://bit.ly/4htxW6J>.

59 „Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, април 2026, <https://sud.mk/wps/wcm/connect/ssrm/07c2cfb1-7280-49ca-91b2-c4279989f9fa/Y2026-SDN-%28GD%290428.pdf?MOD=AJPERES&CVID=pTe2UZo>.

60 „Реакција по повод усвојување на извештајот за работата на Судски совет на РСМ на седницата одржана на 22 април 2026“, Официјална веб-страница на Блупринт групата за реформи во правосудството, 23 април 2026, <https://bit.ly/4xtf504>.

61 Деловник за изменување и дополнување на деловникот за работа на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 117/2024.

62 „Соопштение од одржана 39. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 25 февруари 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-sednica-4/>.

63 „Годишен извештај за работата на Советот на јавни обвинители за 2025 година“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, февруари 2026, <https://sjorm.gov.mk/godishen-izveshtaj-za-rabotata-na-sovetot-za-2025-godina/>.

Генерално, извештајниот период донесе значителен напредок во реформирањето на законската рамка за работата на Судскиот совет и на Советот на јавните обвинители. Сепак, главниот тест останува нејзината практична примена. Особено е потребно да се покаже дали новите правила ќе резултираат со потранспарентни и меритократски избори и унапредувања, подобро образложени одлуки, поефективна заштита од надворешни влијанија и поголема институционална отчетност.

Потребно е да се обезбеди доследно спроведување на новата законска рамка за Судскиот совет и за Советот на јавните обвинители, во согласност со препораките на Оценската мисија на ЕУ и Венецијанската комисија, со посебен фокус на транспарентноста, меритократскиот избор и унапредување и образложување на одлуките;

Потребно е донесување на релевантните подзаконски акти врз основа на новите закони за Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, а особено нови методологии за оценување;

Неопходно е усогласување на текстот на Законот за јавното обвинителство со препораките на Венецијанската комисија и негово итно усвојување;

Управувачките тела треба да се стремат кон редовно почитување на принципот на транспарентно работење и вклучување на релевантните фактори во следењето на нивната работа.

Независност и непристрасност

Беше забележан ограничен напредок во транспарентноста во работењето на Судскиот совет и на Советот на јавните обвинители, но остануваат значителни слабости што се идентификувани во овој аспект.

Во текот на извештајниот период беше забележан умерен напредок кај Судскиот совет, особено во однос на редовното објавување на известувањата за одржување на седниците и донесените одлуки, како и преку континуираното емитување на седниците во живо преку интернет, што овозможува јавен увид во работата на Советот.⁶⁴

Во однос на образложеноста на одлуките на Судскиот совет, и натаму е очигледно дека препораката на Оценската мисија за детално, аргументирано и индивидуализирано образложување не е целосно спроведена. Образложенијата најчесто се кратки, генерички и повторливи. Наместо анализа заснована врз конкретни професионални резултати, мерливи индикатори и релевантни податоци, дискусиите се сведуваат на формални констатации и субјективни процени, што ја ограничува транспарентноста и проверливоста на донесените одлуки.⁶⁵ Во април 2026 година Судскиот совет одлучуваше зад затворени врати по барање за повторување на постапка против

⁶⁴ Ивана Петковска и Лејла Тутиќ, „Извештај од мониторингот на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители во 2025 година“, Коалиција „Сите за правично судење“, 2025 година, <https://all4fairtrials.org.mk/wp-content/uploads/2026/02/AN-SJOSS-2025.pdf>.

⁶⁵ Исто.

разрешен судија, иако предметот беше од значителен јавен интерес.⁶⁶ Ова отвори прашања во однос на почитувањето на принципите на транспарентност и отчетност. Блупринт групата за реформи во правосудството реагираше дека конкретното барање за повторување на постапка претставува прашање од јавен интерес што треба да се разгледа на јавна седница, без загрозување на интегритетот на судијата.⁶⁷

Во однос на транспарентноста во работењето на Советот на јавните обвинители, во извештајниот период на веб-страницата редовно се објавуваат соопштенија со информации за донесените одлуки и другите активности на Советот, како и записници од неговите седници. Советот направи чекор напред на својата 29. седница,⁶⁸ кога ја усвои својата Стратегија за комуникација и транспарентност 2025 - 2028,⁶⁹ а подоцна формираше Комисија одговорна за спроведување на Стратегијата.⁷⁰ Овие активности претставуваат позитивен чекор кон поотворена институционална комуникација, но нивното влијание врз транспарентноста на работата на Советот ќе може да се оцени единствено преку нивна доследна практична примена.

Независноста на судството е нераскинливо поврзана со неговата финансиска независност, која и натаму претставува сериозен предизвик. Како и во претходните години, и во овој извештаен период не беа обезбедени финансиски средства за судската власт во согласност со законските одредби. Според податоците на Судскиот совет, во извештајниот период судскиот буџет изнесува 0,26 % од БДП,⁷¹ додека за јавното обвинителство изнесува 0,2 % од државниот буџет,⁷² што директно влијае врз капацитетите на правосудството и одржливоста на реформите. Континуираното необезбедување законски предвиденото ниво на судскиот буџет останува едно од клучните структурни ограничувања за независноста и ефикасноста на судството. Кон крајот на изминатата година Судскиот совет, Врховниот суд и Здружението на судии упатија заедничко отворено писмо до премиерот, реагирајќи на неговите јавни изјави во врска со судството и доделениот буџет.⁷³ Во писмото тие ги отфрлаат тврдењата што го поврзуваат судството со целокупната фискална состојба на државата, вклучително и јавниот долг, и нагласија дека финансиската зависност на судството од извршната власт продолжува да претставува предизвик за судската независност.⁷⁴

66 „Судскиот совет на затворена седница одлучуваше по барањето за повторување на постапката против разрешениот судија Рибарев“, 360 степени, 15 април 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-na-zatvorena-sednitsa-odluchuvashе-po-barane-to-za-povtoruvane-na-postapkata-protiv-razresheniot-sudija-ribarev/>.

67 „Реакција по повод нетранспарентното работење на Судски совет на РСМ на седницата одржана на 15 април 2026“, Официјална веб-страница на Блупринт групата за реформи во правосудството, 16 април 2026, <https://bit.ly/4zoIGd9>.

68 „Соопштение од одржана 29. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 11 ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshтение-od-odrzhana-29-ta-sednica/>.

69 „Стратегија за комуникација и транспарентност 2025-2028“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/strategija-za-komunikacija-i-transparentnost-2025-2028/>.

70 „Соопштение од одржана 32. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 9 декември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshтение-od-odrzhana-32-ra-sednica/>.

71 Судски совет на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

72 Јавно обвинителство на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

73 „Мицкоски: Судите бараат судски буџет далеку над европскиот просек, дури 75 % повеќе, кој успех го постигнаа за тој буџет, Официјална веб-страница на Владата на Република Северна Македонија, 18 ноември 2025, <https://vlada.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/intervjua/mickoski-sudiite-baraat-sudski-budzet-daleku-nad-evropskiot-prosek-duri-75-povekje-koj-uspex-go-postignaa-za-toj-budzet>.

74 „Соопштение на Судски совет, Врховен суд и Здружение на судии“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 14 ноември 2025, <https://bit.ly/490cSn5>.

Кон крајот на јуни беше објавен предлог-законот за судскиот буџет,⁷⁵ со кој се предлага зајакнување на финансиската и кадровската автономија на судството, вклучително преку независно управување со законски утврдениот минимум на средства и поголеми надлежности на Судскиот буџетски совет при планирањето на вработувањата.⁷⁶ Со оглед дека предлогот беше објавен на самиот крај на извештајниот период, останува да се следи дали конечната законска рамка и нејзината имплементација ќе обезбедат реално, а не само формално зајакнување на финансиската независност на судството.

Во февруари беше усвоен пакетот закони што се однесуваат на платите во правосудството: Законот за изменување на Законот за платите на јавните обвинители, Законот за изменување на Законот за платите на членовите на Советот на јавните обвинители, Законот за изменување на Законот за платите на судиите, Законот за изменување на Законот за платите на членовите на Судскиот совет.⁷⁷ Судскиот совет и Врховниот суд,⁷⁸ Здружението на јавни обвинители⁷⁹ и Здружението на судии⁸⁰ реагираа на овие измени со кои се намалуваат нивните плати, по што Уставниот суд го поништи Законот за изменување на Законот за платите на судиите, бидејќи коефициентите за утврдување на платите на судиите беа намалени двапати во 2024 година и повторно во февруари 2026, што според Судот, укажува дека постои тенденција на намалување на реалниот износ на судските плати, што создава опасност за загрозување на нивната материјална положба, а со тоа и загрозување на независноста и самостојноста на судството.⁸¹

По претходните преписки со Министерството за финансии во врска со буџетските средства наменети за вработување,⁸² Судскиот буџетски совет на својата 257. седница ги разгледа негативните мислења на Министерството за годишните планови за вработување во судството за 2026 година. Советот се договори да побара итен состанок со министерката за финансии со цел да се реши недавањето согласност за нови вработувања, забележувајќи дека постојаниот недостиг на човечки ресурси во судовите и обвинителствата продолжува да влијае врз нивниот оперативен капацитет и ефикасност.⁸³ Членовите на Судскиот буџетски совет на 269. седница во

75 Министерството за правда, „Предлог на закон за судскиот буџет“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија- ЕНЕР, 25 јуни 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=113467.

76 „Предлог-законот за судски буџет е објавен на ЕНЕР“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 25 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-zakonot-za-sudski-budzet-e-objaven-na-ener>.

77 „Закон за изменување на Законот за платите на јавните обвинители“,

„Закон за изменување на Законот за платите на членовите на Советот на јавните обвинители“,

„Закон за изменување на Законот за платите на судиите“,

„Закон за изменување на Законот за платите на членовите на Судскиот совет“,

Службен весник на Република Северна Македонија бр.39/2026.

78 „Соопштение на Судскиот совет на Република Северна Македонија и Врховниот суд на Република Северна Македонија“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 3 март 2026, <https://bit.ly/4bDqQZB>.

79 „Здружението на јавни обвинители бара Собранието да ги повлече законските измени за платите“, 360 степени, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/zdruzhenieto-na-javni-obviniteli-bara-sobranieto-da-gi-povleche-zakonskite-izmeni-za-platite/>.

80 „Здружението на судии бара итно одмрзнување на платите или најавува протест“, 360 степени, 2 март 2026, <https://360stepeni.mk/zdruzhenieto-na-sudii-bara-itno-odmrznuvane-na-platite-ili-najavuva-protest/>.

81 „Уставниот суд го поништи Законот за изменување на Законот за платите на судиите донесен во февруари 2026 година во Собранието“, Официјална веб-страница на Уставниот суд на Република Северна Македонија, 8 април 2026, <https://bit.ly/4hYQ9cl>.

82 „Соопштение од 254. седница на Судски буџетски совет - 27.08.2025 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 27 август 2025, <https://bit.ly/3ZbtizJ>.

83 „Соопштение од 257-та седница на Судски буџетски совет - 29.10.2025 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 29 октомври 2025, <https://bit.ly/4kaBkmb>.

април 2026 година се согласија повторно да се испрати допис до Министерството за финансии со известување за проблемите со кои се соочува судската власт во делот на судскиот буџет, а дополнително побара обезбедување финансиски средства за да се започне со исплата на регрес на судиите, придонеси од плати и слично, за кои поднесуваат тужби и добиваат правосилни пресуди, со цел да се намалат адвокатските и извршните трошоци, како и камати за задоцнето плаќање што го оптоваруваат судскиот буџет.⁸⁴

Воедно, АСЈО сè уште нема добиено согласност од страна на истото министерство за почнување нова генерација на слушатели (кандидати) за судии и јавни обвинители, па IX генерација беше поништена.⁸⁵ Доколку ваквата состојба продолжи, ќе се продлабочи веќе постојниот кадровски дефицит во судството и јавното обвинителство, што дополнително ќе влијае врз ефикасноста и квалитетот на правосудниот систем.

Во извештајниот период повторно беа забележани јавни изјави на високи претставници на извршната власт во врска со конкретни предмети по кои постапува јавното обвинителство и поединечни јавни обвинители. Таквите изјави, особено кога се однесуваат на тековни предмети или на постапки за избор на јавни обвинители, создаваат ризик од перцепција за политичко влијание врз независноста на обвинителството. Таков пример годинава се покажа во отворениот предмет за набавките на мазут за ТЕЦ „Неготино“, во кој Основното јавно обвинителство за гонење организиран криминал и корупција (ОЈО-ГОКК) донесе наредба за запирање на истрагата бидејќи од прибраните докази не се утврди дека осомничените ги сториле кривичните дела што им се ставаа на товар, ниту е утврдено постоење на друго кривично дело што се гони по службена должност.⁸⁶ Владејачката партија ВМРО-ДПМНЕ побара оставка од шефот на ОЈО-ГОКК,⁸⁷ а премиерот изјави дека му се јавил на републичкиот јавен обвинител за таа одлука, додека министерот за правда изјави дека со оваа одлука се остава впечаток во јавноста дека предмети од висок јавен интерес се затвораат без целосна разрешница и очекува нејзино преиспитување.⁸⁸ По жалбата од „Електрани на Северна Македонија“ (ЕСМ), предметот премина во Вишото јавно обвинителство Скопје, за кое премиерот изјави дека очекува правилно да ги разгледа сите факти и да одлучи по тоа што е содржано во жалбата по „скандалозната“ одлука на ОЈО-ГОКК.⁸⁹

84 „Соопштение од 269-та седница на Судски буџетски совет - 23.04.2026 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 23 април 2026, <https://bit.ly/4fV0m6X>.

85 „Известување од одржана 242. седница на Управниот одбор на Академија за судии и јавни обвинители, Официјална веб-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, 25 декември 2025, <https://bit.ly/4a7XgtB>.

86 „ОЈО ГОКК ја запре постапката против Капушевски, Сулкоски, Јахоски и уште девет лица за набавките на мазут за ТЕЦ „Неготино“, 360 степени, 12 мај 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-gokk-ja-zapre-postapkata-protiv-kapushevski-sulkoski-jahoski-i-ushte-devet-litsa-za-nabavkite-na-mazut-za-tets-negotino/>.

87 „ВМРО-ДПМНЕ бара оставка од шефот на ОЈО ГОКК, Ислам Абаз, по запирањето на постапката за набавките на мазут за ТЕЦ „Неготино“, 360 степени, 12 мај 2026, <https://360stepeni.mk/vmro-dpmne-bara-ostavka-od-shefot-na-ojo-gokk-islam-abazi-po-zapiraneto-na-postapkata-za-nabavkite-na-mazut-za-tets-negotino/>.

88 „Филков бара преиспитување на одлуката и одговори од ОЈО ГОКК за запирањето на постапката за мазутот“, 360 степени, 13 мај 2026, <https://360stepeni.mk/filkov-bara-preispituvane-na-odlukata-i-odgovori-od-ojo-gokk-za-zapiraneto-na-postapkata-za-mazutot/>.

89 „Мицкоски очекува Вишото јавно обвинителство да одлучи по жалбата на ЕСМ за случајот „Мазут“, 360 степени, 21 мај 2026, <https://360stepeni.mk/mitskoski-ochekuva-vishoto-javno-obvinitelstvo-da-odлучи-po-zhalbata-na-esm-za-sluchajot-mazut/>.

Уште еден пример на притисок врз јавното обвинителство од страна на извршната власт се изјавите на премиерот за обвинителка од Основното јавно обвинителство Скопје, која застапува две обвиненија против поранешни функционери на ВМРО-ДПМНЕ и самата партија во предметот „Талир“ 1 и 2. На почетокот на годината тој во интервју за интернет-портал ја нарече „медиокритет“ со „клиентелистичко-политичка матрица“, ⁹⁰ за што таа побара јавно извинување и повлекување на неговата изјава, а достави и писмено известување до Советот на јавните обвинители, во кое укажува дека со ваквиот јавен говор од премиерот се нарушува нејзината самостојност како јавен обвинител.⁹¹ Подоцна премиерот изјави дека таа не е „во игра“ во постапката за избор на нов републички јавен обвинител,⁹² која е подетално опишана подолу. На 37. седница,⁹³ Советот на јавни обвинители едногласно ја отфрли иницијативата на обвинителката, со образложение дека нема нарушување на самостојноста во извршувањето на јавнообвинителската функција.⁹⁴ Кратко потоа новиот републички јавен обвинител најави повлекување на дел од овластувањата што ги добиле дел од обвинителите за да можат да работат на предмети од други обвинителства, па со тоа, и на обвинителката ѝ беше одземен предметот „Талир“ 1 и 2, кој го застапува во рамките на ОЈО-ГОКК.⁹⁵ Следниот ден обвинителката поднесе оставка,⁹⁶ а Советот на јавни обвинители без расправа ја констатираше оставката со донесување одлука за престанок на функцијата јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Скопје.⁹⁷

90 „Мицкоски нема да ѝ се извини на Ленче Ристовска што не ја спомнал по име и презиме, самата се препознала во изразот 'медиокритет'“, Плусинфо, 9 јануари 2026, <https://plusinfo.mk/mickoski-nema-da-se-izvini-na-lenche-ristovska-ne-a-spomnal-po-ime-i-prezime-samata-se-prepoznala-vo-izrazot-mediokritet/>.

91 „Обвинителката Ристоска бара јавно извинување од премиерот Мицкоски поради навреди и измислени тврдења“, 360 степени, 8 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelkata-ristoska-bara-javno-izvinuvane-od-premierot-mitskoski-poradi-navredi-i-izmisleni-tvrdena/>.

92 „Ристоска до Мицкоски: Изборот на нов државен јавен обвинител мора да биде заснован на квалитет, а не на подобност“, 360 степени, 20 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ristoska-do-mitskoski-izborot-na-nov-drzhaven-javen-obvinitel-mora-da-bide-zasnovan-na-kvalitet-a-ne-na-podobnost/>.

93 „Соопштение од одржана 37. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 30 март 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-37-ma-sednica/>.

94 „Заклучок РО бр.03-3/2 од 01.04.2026 година“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 1 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/zakluchok-ro-br-03-3-2-od-01-04-2026-godina/>.

95 „Савески им ги повлекува овластувањата на дел од обвинителите“, Дојче Веле, 1 април 2026, https://www.dw.com/mk/saveski-im-gi-povlekuva-ovlastuvanata-na-del-od-obvinitelite/a-76618306?maca=maz-rss-maz-pol_makedonija_timemk-4727-xml-mrss.

96 „Обвинителката Ленче Ристоска поднесе оставка“, 24 вести, 2 април 2026, <https://24.mk/details/obvinitelkata-lenche-ristoska-podnese-ostavka-1>.

97 „Соопштение од одржана 42. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 8 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-42-ra-sednica/>.

Дигитализација на правосудството и АКМИС

Стратегијата за информатичко-комуникациска технологија во правосудните органи (ИКТ-стратегија) истече во 2024 година,⁹⁸ поради што во Развојната секторска стратегија за правосудството (2024 - 2028) е предвидена мерка за подготовка на нова ИКТ-стратегија за овој сектор. Иако Акцискиот план⁹⁹ предвиде донесување на ваква стратегија во третиот квартал од 2024 година, започната е подготовка на текстот, но овој стратески документ сè уште не е финализиран.¹⁰⁰

Во однос на работата на Советот за ИКТ, во извештајниот период беа одржани четири седници.¹⁰¹ Кон крајот на јануари мандатот на членовите на Советот за ИКТ истече, па кон крајот на мај министерот за правда донесе одлука за основање Совет за ИКТ во правосудните органи. Сè уште не е одржана конститутивна седница на новиот состав на Советот.¹⁰²

Во однос на распределбата на предметите во јавните обвинителства, систем за електронска, автоматизирана распределба сè уште не е воспоставен. Согласно со Правилникот за внатрешно работење на јавните обвинителства, предметите се распределуваат по редослед на пристигнување во писарницата, по што, по нивното заведување во соодветниот записник, електронски му се доделуваат на надлежниот јавен обвинител. Според податоците на ЈОРСМ, во тек се активности насочени кон унапредување и подобрување на постојниот систем за управување со предмети, со цел зголемување на ефикасноста и функционалноста на системот.¹⁰³

Кон крајот на изминатата година Министерството за правда ги објави записниците од Комисијата за надзор на Информацискиот систем за автоматско управување со судски предмети (АКМИС) во 2025 година. Надзорот, спроведен во 15 суда, откри дека сите предмети биле распределени исклучиво преку АКМИС, и дека не се откриени случаи на рачна распределба. Судовите се соочуваат со значителни проблеми, вклучувајќи недостиг на судии и судски службеници, технолошка застареност на самиот АКМИС систем и констатацијата дека делегирањето на судии не е одржливо долгорочно решение.¹⁰⁴ Дополнително, во текот на 2026 година Министерството спроведе надзор над 15 други судови.¹⁰⁵

Генерално, во извештајниот период беа преземени одредени чекори за подобрување на транспарентноста и институционалната рамка на управувачките тела. Сепак, практиката покажува дека клучните предизвици идентификувани во претходните извештаи на Европската

98 „Стратегија за информатичко-комуникациска технологија во правосудството за 2019 - 2024 година“, Министерство за правда, февруари 2019, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiia-file-bikP.pdf>.

99 „Акциски план за спроведување на Развојна секторска стратегија за правосудство (2024 - 2028)“, Министерство за правда, 2023, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiia-file-u1gU.pdf>.

100 „Придонес во рамките на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

101 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

102 Исто.

103 Јавно обвинителство на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

104 Објавени записниците од Комисијата за надзор над АКМИС во судовите за 2025 година, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 25 декември 2025, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/objaveni-zapisnicite-od-komisijata-za-nadzor-nad-akmis-vo-sudovite-za-2025-godina>.

105 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

комисија – ограничениот образложеност на одлуките, финансиската зависност, кадровските ограничувања и политичките притисоци продолжуваат да влијаат врз независноста и јавната доверба во правосудниот систем.

Потребно е зајакнување на институционалните и човечките капацитети на Судскиот совет и на Советот на јавните обвинители, со цел обезбедување јасни, аргументирани и индивидуализирани образложенија на донесените одлуки;

Неопходно е да се отстрани политичкото влијание врз работата на судовите и јавното обвинителство;

Неопходно е да се обезбеди доследна имплементација на комуникациските стратегии на Судскиот совет и на Советот на јавните обвинители, преку проактивно, редовно и транспарентно информирање на јавноста;

Потребно е доследно спроведување на законската рамка за финансиска независност на судството, преку обезбедување законски утврдениот судски буџет, кој изнесува 0,8 % од БДП;

Потребно е да се обезбедат навремени финансиски и административни предуслови за редовен прием на нови генерации слушатели во АСЈО, во согласност со реалните кадровски потреби на судството и на јавното обвинителство.

Одговорност

Законот за Судскиот совет и Законот за судовите ја уредуваат постапката за утврдување одговорност на судиите и на претседателите на судови. Во текот на извештајниот период биле иницирани вкупно 114 постапки за утврдување судиска одговорност.¹⁰⁶ Од нив, Судскиот совет донел одлука за запирање на постапката во 13 предмети, додека во два случаја биле изречени дисциплински мерки. Во овој период нема разрешени судии.¹⁰⁷ Иако бројот на поведени дисциплински постапки укажува дека механизмите за утврдување одговорност продолжуваат да функционираат, бројот на изречени дисциплински мерки останува многу низок. Самите статистички податоци не овозможуваат оценка на конзистентноста, пропорционалноста и предвидливоста на дисциплинската практика, што останува едно од прашањата нотирани и во претходните извештаи на Европската комисија.

Во текот на извештајниот период особено внимание привлече случајот во кој поранешен државен правобранител и актуелен адвокат призна вина за кривичното дело примање награда за противзаконско влијание.¹⁰⁸ Дополнително, тој побарал 100.000 евра кон крајот на изминатата година за да издејствува влијание врз судија од Апелациониот суд – Скопје за укинување на мерката притвор на негов клиент. Иако во конкретниот случај тој бил фатен „ин флаѓранти“ со дел

¹⁰⁶ Судски совет на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

¹⁰⁷ Исто.

¹⁰⁸ „Поранешниот државен правобранител Фехми Стафа призна вина - ќе добие казна затвор од една година и три месеци“, 360 степени, 16 април 2026, <https://360stepeni.mk/poraneshniot-drzhaven-pravobranitel-fehmi-stafa-prizna-vina-ke-dobie-kazna-zatvor-od-edna-godina-i-tri-mesetsi/>.

од поткупот и овие пари не стигнале до судијата што одлучувал по притворот, истрагата покажала оти по претрес на домот на родителите на судијата биле пронајдени 350.000 евра, кои биле сосидани во куќата, а за кои судијата немал доказ за нивно потекло и никогаш не биле пријавени.¹⁰⁹ Судскиот совет на итна седница одлучи да му го одзеде имунитетот на осомничениот судија и тој привремено да се оддалечи од вршење на судската функција до завршување на кривичната постапка,¹¹⁰ по што Кривичниот суд Скопје му одреди мерка куќен притвор и одземање пасош.¹¹¹ По добиена анонимна претставка од „судски советници што работеле со судијата“, Судскиот совет ги истражи посочените сомнителни предмети што ги водел судијата во Апелациониот суд – Скопје,¹¹² и откри пречекорувања на законските рокови, одлагања на јавни седници без оправдани причини и свесно доведување на предметите до точка на апсолутна застареност.¹¹³ Во април ОЈО-ГОКК поднесе обвинение против судијата за две кривични дела – противправно стекнување и прикривање имот и перење пари, а против него беше продолжена мерката куќен притвор.¹¹⁴ Кон крајот на мај се одржа првото рочиште во рамките на судската постапка што се води против него, каде што тој изјави дека ги разбира делата што му се ставаат на товар, но се изјасни за невин.¹¹⁵ Овој случај повторно ја отвори дебатата за интегритетот во судството и ја нагласи важноста од навремено постапување на Судскиот совет во случаи кога постојат сериозни индикации за корупција или злоупотреба на судската функција. Истовремено, тој претставува тест за ефикасноста на дисциплинските механизми и за нивната координација со кривичните постапки, при целосно почитување на пресумпцијата на невиност и правото на фер постапка.

Уште еден случај на примање поткуп беше идентификуван во Основниот суд Гостивар, каде што ОЈО-ГОКК поведе истражна постапка против в. д. претседателот на судот и еден судски администратор. Тие се осомничени дека барале и примиле мито од 8 000 евра за да влијаат кај судија во тој суд, како и кај судии во Апелациониот суд – Гостивар во врска со граѓански спор во кој учествувало лицето од кое ги зеле парите.¹¹⁶ Судскиот совет на итна седница донесе одлука за привремено оддалечување од вршење на судската функција на судијата и в. д. претседателот

109 „Обвинителството ја потврди затворската казна за Стафа и поднесе обвинение против апелациониот судија Ѓоко Ристов“, 360 степени, 17 април 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelstvoto-ja-potvrdi-zatvorskata-kazna-za-stafa-i-podnese-obvinenie-protiv-apelatsiskiot-sudija-goko-ristov/>.

110 „Соопштение од 535-та итна седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 20.01.2026 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 20 јануари 2026, <https://bit.ly/4bYc6Vp>.

111 „Куќен притвор за осомничениот судија за откриените „сосидани“ 350.000 евра“, Радио слободна Европа, 20 јануари 2026, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/sudija-evra-korupcija-raspit-/33654802.html>.

112 „Три судијки од Судскиот совет ги проверуваат предметите на притворениот судија Ѓоко Ристов по нова, анонимна претставка потпишана од „судски советници“ од скопска апелација“, Сакам да кажам, 28 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/tri-sudijki-od-sudskiot-sovet-gi-proveruvaat-predmetite-na-pritvoreniot-sudija-goko-ristov-po-nova-anonimna-pretstavka-pot-pishana-od-sudski-sovetnitsi-od-skopska-apelatsija/>.

113 „Работни групи на Судскиот совет утврдиле пропusti кај судијата Ѓоко Ристов – предмети се чувале во фиока до застарување“, 360 степени, 11 март 2026, <https://360stepeni.mk/rabotni-grupi-na-sudskiot-sovet-utvrdile-propusti-kaj-sudijata-goko-ristov-predmeti-se-chuvali-vo-fioka-do-zastaruvane/>.

114 „Обвинение за Ѓоко Ристов: Апелациониот судијата сам ги засидал 350 000 евра“, 360 степени, 20 април 2026, <https://360stepeni.mk/obvinenie-za-goko-ristov-apelatsiskiot-sudijata-sam-gi-zazidal-350-000-evra/>.

115 „Судијата Ѓоко Ристов негира вина за сосиданите 350 000 евра во семејната куќа во Неготино“, 360 степени, 28 мај 2026, <https://360stepeni.mk/sudijata-goko-ristov-negira-vina-za-sozidanite-350-000-evra-vo-semejната-kuka-vo-negotino/>.

116 „Судскиот совет времено го суспендира од судија в.д. претседателот на гостиварскиот суд, осомничен за примање мито“, 360 степени, 15 мај 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-vremeno-go-suspendira-od-sudija-v-d-pretседателот-na-gostivarskiot-sud-osomnichen-za-primanemito/>.

на Основен суд Гостивар и назначи друг в. д. претседател на судот.¹¹⁷ Овој одговор на Судскиот совет претставува важен инструмент за заштита на интегритетот на судството додека траат кривичните постапки. Сепак, конечната оценка за ефективност на системот за одговорност ќе зависи од навременото завршување на дисциплинските и кривичните постапки и нивниот исход.

Во однос на дисциплинската одговорност на јавните обвинители, во извештајниот период не била иницирана ниедна постапка за утврдување дисциплинска одговорност.¹¹⁸ Недостигот на поведени дисциплински постапки во јавното обвинителство не овозможува оценка на практиката на Советот на јавните обвинители при постапување во вакви случаи. Сепак, и кај ова тело останува важно дисциплинските постапки да се водат транспарентно, предвидливо и со јасно образложени одлуки.

Генерално, извештајниот период беше обележан со неколку случаи на сериозни сомневања за корупција во судството, при што надлежните институции презедоа иницијални мерки за обезбедување одговорност. Сепак, долгорочната доверба во дисциплинскиот систем ќе зависи од неговата конзистентност, предвидливост, транспарентност и способност навремено да реагира во случаи што го засегаат интегритетот на судството.

Управувачките тела треба да обезбедат конзистентна, предвидлива и транспарентна примена на дисциплинските механизми во судството и јавното обвинителство, со почитување на принципите на пропорционалност, правна сигурност и еднаков третман;

Во постапките за утврдување одговорност неопходно е доследно почитување на стандардите за фер и правично постапување, вклучително и јасни, аргументирани и индивидуализирани образложенија на донесените одлуки.

Професионалност и надлежност

Во извештајниот период продолжи пополнувањето на испразнетите судиски и јавнообвинителски места, вклучително и со кандидатите од VIII генерација на АСЈО. Сепак, остануваат предизвици во обезбедувањето навремени, транспарентни и меритократски постапки за избор и унапредување, како и во обезбедувањето доволен број судии и јавни обвинители согласно со реалните потреби на системот. Од VIII генерација слушатели на АСЈО, која во февруари 2025 година ги доби уверенијата за успешно положен завршен испит,¹¹⁹ вкупно 68 од нив беа избрани за судии, додека 29 беа избрани за јавни обвинители во 2025 година.

117 „Соопштение од 545. ИТНА седница на Судски совет на РСМ - 15.05.2026 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 15 мај 2026, <https://bit.ly/45Ua2de>.

118 Јавно обвинителство на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

119 „Академијата за судии и јавни обвинители со гордост ги претстави 97-те кандидати за судии и јавни обвинители“, Официјална интернет-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, 2025, <https://bit.ly/48Yvzme>.

Во изминатата година Судскиот совет изврши избор на судии во повеќе повисоки судови: двајца судии во Апелациониот суд – Гостивар, тројца судии во Апелациониот суд – Штип, четворица судии во Апелациониот суд – Битола, десет судии во Апелациониот суд – Скопје и тројца судии во ВРСМ.¹²⁰ За дел од овие избори постапката траеше многу долго, поради што во иднина Судскиот совет треба да внимава и да ги спроведува постапките ефикасно и во побрз временски период. Уште една забелешка е дека во изминатата година не ги објавуваше јавно ранг-листите на кандидати со бодови, а аргументацијата на членовите на Советот често беше генеричка и повторувачка, без индивидуализирани објаснувања за секој кандидат поединечно при носење на одлуките.¹²¹

Покрај изборот и унапредувањето судии и јавни обвинители, Судскиот совет во изминатата година донесе одлуки и за избор на претседатели на судови, како и за определување вршители на должност. Донесени беа одлуки за избор на претседатели на Вишиот управен суд, ВРСМ, како и на повеќе основни и апелациони судови низ државата. На својата 533. седница Судскиот совет назначи в. д. претседател на Управниот суд.¹²² Набрзо потоа, во втората половина на ноември објави јавен оглас за избор на претседател на Управниот суд,¹²³ како и оглас за избор на претседател на Основниот суд Берово, Основниот суд Делчево и Основниот суд Радовиш.¹²⁴ Покрај Управниот суд, во повеќе наврати беа определувани вршители на должноста претседател на други судови, при што во вкупно десет суда функцијата се извршувала во в. д. статус. Ова укажува на недоволна навременост во спроведувањето на постапките за избор на претседатели на судови и на продолжено траење на постапките, што негативно влијае врз стабилноста и ефикасноста на судското управување.¹²⁵

Во извештајниот период во основните јавни обвинителства беа избрани девет јавни обвинители и четири во ОЈО-ГОКК. Функцијата јавен обвинител им престанала на вкупно шест обвинители поради исполнување услови за старосна пензија, а нема разрешени обвинители. Во истиот период четворица јавни обвинители биле упатени на работа во друго јавно обвинителство.¹²⁶ Овие бројки укажуваат на генерално недоволен број обвинители во државата, како и во конкретни обвинителства каде што има потреба од упатување.

По претходно иницираната постапка за разрешување на републичкиот јавен обвинител,¹²⁷ за која Советот на јавните обвинители даде негативно мислење поради недоволно конкретизирани

120 Ивана Петковска и Лејла Тутиќ, „Извештај од мониторингот на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители во 2025 година“.

121 Исто.

122 Соопштение од 533. седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 11.12.2025 година, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 11 декември 2025, <https://bit.ly/3NXKE09>.

123 Оглас за избор на претседател на Управен суд, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 21 ноември 2025, <https://bit.ly/4bqlxgM>.

124 Оглас за избор на претседател на Основен суд Берово, Основен суд Делчево и Основен суд Радовиш, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 21 ноември 2025, <https://bit.ly/4tegvuj>.

125 Исто.

126 Совет на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

127 Мислење на Советот по предлогот на Владата за разрешување на ЈО на РСМ, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 2 април 2025, <https://sjorm.gov.mk/mislenje-na-sovetot-po-predlogot-na-vladata-zarazreshuvanje-na-jo-na-rsm/>.

наводи, кои не се поткрепени со докази,¹²⁸ јавниот обвинител поднесе оставка во декември 2025 година.¹²⁹ До изборот на негов наследник беше назначен вршител на должност.¹³⁰ На огласот за нов републички јавен обвинител се пријавија петмина кандидати,¹³¹ од кои Советот оцени дека четворица ги исполнуваат условите и за нив даде позитивно мислење.¹³² Во текот на постапката јавната изјава на премиерот дека една од кандидатките „не е во игра“,¹³³ пред Владата формално да одлучи за предложените кандидати,¹³⁴ предизвика реакции поради ризикот од политичко влијание врз процесот и нарушување на довербата во еднаквиот третман на кандидатите.¹³⁵ Владата предложи друг кандидат,¹³⁶ кој беше избран од Собранието со 66 гласа¹³⁷ и ја презеде функцијата на 19 март 2026 година.¹³⁸ Постапката повторно ја нагласи потребата изборот на републички јавен обвинител да се спроведува врз основа на јасни, транспарентни и меритократски критериуми и без јавни политички интервенции што можат да создадат перцепција на влијание врз исходот.

Советот на јавните обвинители спроведе повеќе постапки за пополнување раководни и обвинителски места. Во март 2026 година беа избрани четворица јавни обвинители во ОЈО-ГОКК,¹³⁹ додека изборот на виш јавен обвинител на ВЈО Скопје, по неговата оставка,¹⁴⁰ не беше извршен бидејќи ниту еден кандидат не го доби потребното мнозинство и обвинителството функционираше со в. д. виша јавна обвинителка.¹⁴¹ Постојаното назначување на в. д. на раководни функции укажува на потребата од поефикасни и навремени постапки за избор, засновани врз јасни и мерливи критериуми.

128 „Мислење на Советот по предлогот на Владата за разрешување на ЈО на РСМ“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 2 април 2025, <https://sjorm.gov.mk/mislenje-na-sovetot-po-predlogot-na-vladata-za-razreshuvanje-na-jo-na-rsm/>.

129 „Коцевски си поднесе оставка од функцијата државен Јавен обвинител“, 360 степени, 16 декември 2025, <https://360stepeni.mk/kotsevski-si-podnese-ostavka-od-funkcijata-drzhaven-javen-obvinitel/>.

130 „Соопштение од одржана 35-та седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 22 декември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-35-ta-sednica/>.

131 „Три обвинителки и двајца судии се пријавиле на огласот за државен јавен обвинител, рокот истекува на полноќ“, 360 степени, 26 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/tri-obvinitelki-i-dvajtsa-sudii-se-prijavile-na-oglasot-da-drzhaven-javen-obvinitel-rokot-istekuva-na-polnok/>.

132 „Соопштение од одржана 38-ма седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 17 февруари 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-38-ma-sednica/>.

133 „Ленче Ристоска апсолутно не е во игра за нов државен јавен обвинител, вели премиерот“, 360 степени, 19 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/lenche-ristoska-apsolutno-ne-e-vo-igra-za-nov-drzhaven-javen-obvinitel-veli-premierot/>.

134 „Советот на ЈО ѝ остави на Владата да избира меѓу четворица кандидати за нов државен јавен обвинител“, 360 степени, 17 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/sovetot-na-jo-ostavi-na-vladata-da-izbira-megu-chetvoritsa-kandidati-za-nov-drzhaven-javen-obvinitel/>.

135 „Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата реагира на јавните изјави на премиерот во врска со постапката за избор на државен јавен обвинител“, Официјална веб-страница на Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата, 20 февруари 2026, <https://bit.ly/4wQ1FeE>.

136 „Владата го предлага судијата Ненад Савески за нов државен јавен обвинител“, 360 степени, 10 март 2026, <https://360stepeni.mk/vladata-go-predlaga-sudijata-nenad-saveski-za-nov-drzhaven-javen-obvinitel/>.

137 „Ненад Савески е нов државен јавен обвинител - доби поддршка од 66 пратеници во Собранието“, 360 степени, 18 март 2026, <https://360stepeni.mk/nenad-saveski-e-nov-drzhaven-javen-obvinitel-dobi-poddrshka-od-66-pratenitsi-vo-sobranieto/>.

138 „Савески ја презеде должноста државен јавен обвинител“, 360 степени, 19 март 2026, <https://360stepeni.mk/saveski-ja-prezede-dolzhnosta-drzhaven-javen-obvinitel/>.

139 „Соопштение од одржана 40-та седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 27 март 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-40-ta-sednica/>.

140 „Соопштение од одржана 32-ра седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 9 декември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-32-ra-sednica/>.

141 „Соопштение од одржана 40-та седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 27 март 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-40-ta-sednica/>.

Една од кандидатките за обвинител во ОЈО-ГОКК дотогаш работеше во истото обвинителство конкретно на случајот „Пулс“,¹⁴² па одлуката на Советот да не ја избере повторно на овој оглас предизвика реакции од страна на родителите на жртвите од пожарот поради потенцијално одолжување на судската постапка по случајот.¹⁴³ Ваквата одлука предизвикуваа загриженост во однос на континуитетот и ефикасноста на постапувањето во предмет од висок јавен интерес.

Подоцна Советот донесе одлука¹⁴⁴ за повторно објавување оглас¹⁴⁵ за избор на виш јавен обвинител на Вишото јавно обвинителство Скопје, избор на еден јавен обвинител во Вишото јавно обвинителство Битола, и по еден јавен обвинител во основните јавни обвинителства во Ресен, Крива Паланка и Кочани, како и за избор на основен јавен обвинител на основните јавни обвинителства во Охрид, Дебар, Кичево, Радовиш и Кочани.¹⁴⁶ Јавно објавената листа на кандидати по овој оглас покажа дека петмина кандидати се пријавиле за позицијата виш јавен обвинител на Вишото јавно обвинителство Скопје, тројца за јавен обвинител во Вишото јавно обвинителство Битола, по еден кандидат за основен јавен обвинител на основните јавни обвинителства во Охрид,¹⁴⁷ Дебар, Радовиш и Кочани, како и еден кандидат за јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Ресен, додека другите кандидати имале неуредна документација.¹⁴⁸ На 46. седница,¹⁴⁹ Советот одлучи дека дотогашната в. д. виша јавна обвинителка на Вишото јавно обвинителство Скопје ќе продолжи да ја врши функцијата сметано од 12.6.2026 година, па се до назначување виш јавен обвинител, за период не подолг од 6 месеци, бидејќи ни еден од пријавените кандидати за оваа позиција не го доби потребното мнозинство гласови.¹⁵⁰

Кон крајот на ноември 2025 година Советот објави оглас за избор на основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Скопје и основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство – Тетово.¹⁵¹ Јавно објавената листа на кандидати по овој оглас покажа дека петмина кандидати се пријавиле за основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство

142 „Предметите на кои работела обвинителката Трајчева поврзани со трагедијата во Кочани ќе бидат итно доделени на друг обвинител“, 360 степени, 28 март 2026, <https://360stepeni.mk/predmetite-na-koi-rabotela-obvinitelkata-trajcheva-povrzani-so-tragedijata-vo-kochani-ke-bidat-itno-dodeleni-na-drug-obvinitel/>.

143 „Родителите на жртвите од „Пулс“ побараа враќање на обвинителката Трајчева на случаите поврзани со трагедијата во Кочани“, 360 степени, 28 март 2026, <https://360stepeni.mk/roditelite-na-zhrtvite-od-puls-pobaraa-vrakane-na-obvinitelkata-trajcheva-na-sluchaita-povrzani-so-tragedijata-vo-kochani/>.

144 „Соопштение од одржана 37. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 30 март 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-37-ma-sednica/>.

145 „Оглас за избор на јавни обвинители од 21.4.2026 година“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 21 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/oglas-za-izbor-na-javni-obviniteli-od-21-04-2026-godina/>.

146 „Соопштение од одржана 43. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 21 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-43-ta-sednica/>.

147 „Дополнување на листата на кандидати“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 27 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/dopolnuvanje-na-listata-na-kandidati/>.

148 „Листа на пријавени кандидати по оглас – Сл. весник бр.89/2026 од 27.04.2026“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 27 април 2026, <https://sjorm.gov.mk/lista-na-prijaveni-kandidati-po-oglas-sl-vesnik-br-89-2026-od-27-04-2026/>.

149 „Соопштение од 46-та седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 11 јуни 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-46-ta-sednica/>.

150 „Наташа Крстева-Цалева останува в. д. шефица на Вишото јавно обвинителство Скопје, одлучи Советот на ЈО“, 360 степени, 11 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/natasha-krsteva-tsaleva-ostanuva-v-d-sheftsa-na-vishoto-javno-obvinitelstvo-skopje-odluchi-sovetot-na-jo/>.

151 Оглас за избор на јавни обвинители, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 25 ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/oglas-za-izbor-na-javni-obviniteli-3/>.

Скопје, додека само еден кандидат бил пријавен за позицијата основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство – Тетово.¹⁵² За позицијата основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Скопје беше избран основен јавен обвинител со 12-годишно искуство, со поддршка од седуммина членови на Советот,¹⁵³ додека за основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Тетово повторно беше избран единствениот кандидат – дотогашниот основен јавен обвинител во Основното јавно обвинителство – Тетово.¹⁵⁴

На 46. седница Советот на јавните обвинители донесе и одлука за објавување оглас за избор на основен јавен обвинител на Основното јавно обвинителство – Крива Паланка, за избор на еден јавен обвинител во Основното јавно обвинителство Скопје и за избор на тројца јавни обвинители во ОЈО – ГОКК.¹⁵⁵

Управувачките тела треба да обезбедат транспарентна и меритократска примена на постапките за избор и унапредување на судиите и јавните обвинители, преку навремено објавување на ранглистите и бодовите на кандидатите и јасно, индивидуализирано образложување на секоја одлука, особено при отстапување од утврдениот редослед;

Потребно е да се ревидира системот за оценување и кариерен развој на судиите и јавните обвинители со јасни, мерливи и објективни критериуми за стручност, ефикасност и интегритет, со цел ограничување на дискрецијата и обезбедување еднаков третман на кандидатите;

Неопходно е да се усогласи бројот и распределбата на судиите, јавните обвинители и стручните служби со реалните потреби на системот, врз основа на објективни показатели за обемот на работа, времетраењето на постапките и кадровските капацитети, вклучително и преку ревидирање на судската и јавнообвинителската мрежа;

Треба да се спроведуваат навремени и транспарентни постапки за избор на раководните позиции во судството и јавното обвинителство и да се ограничи продолженото користење мандати на вршители на должност.

152 „Листа на кандидати по оглас бр.08-84/1 од 25.11.2025 г.“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 25 ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/lista-na-kandidati-po-oglas-br-08-84-1-od-25-11-2025-g/>.

153 „Избор на шеф на ОЈО Скопје: Фидоски бил убедлив на интервјуто, Бубевски - единствен со програма за работа“, 360 степени, 20 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/izbor-na-shef-na-ojo-skopje-fidoski-bil-ubedliv-na-intervjuto-bubevski-edinstven-so-programa-za-rabota/>.

154 „Соопштение од одржана 36. седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 20 јануари 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-36-ta-sednica/>.

155 „Соопштение од 46-та седница“, Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, 11 јуни 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-46-ta-sednica/>.

Квалитет на правдата

Постапката за прием на IX генерација слушатели на Академијата за судии и јавни обвинители, започната во 2023 година,¹⁵⁶ остана блокирана поради необезбедени финансиски средства.¹⁵⁷ По повеќекратните одложувања,¹⁵⁸ Управниот одбор на Академијата во декември 2025 година го поништи огласот за прием на 130 кандидати, оценувајќи дека постапката повеќе не може да продолжи врз основа на оглас објавен две години претходно.¹⁵⁹ Со тоа, кадровското пополнување на судството и јавното обвинителство преку нова генерација произлезена од АСЈО дополнително се одложи.

Во Реформската агенда на Република Северна Македонија 2024 – 2027 година е предвидено унапредување на судскиот интегритет преку ревидирање на постапките за регрутација, селекција, именување, оценување, унапредување, преместување и разрешување судии и јавни обвинители, како и преку навремено пополнување на слободните позиции врз основа на проекциите на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, со рок до декември 2026 година.¹⁶⁰ Сепак, имајќи ги предвид поништената постапка за IX генерација слушатели на АСЈО, потребата од спроведување нов прием и времетраењето на иницијалната обука, навременото пополнување на слободните судиски и јавнообвинителски места во рамките на роковите предвидени со Реформската агенда, извесно е дека реформата нема да биде спроведена во предвидениот рок. На почетокот на 2026 година беше претставено новото законско решение за АСЈО на ЕНЕР!¹⁶¹ Во него се предвидува појасно утврдување на потребниот број судии и јавни обвинители, поедноставена и потранспарентна постапка за прием на кандидати за почетна обука, унапредување на методологијата на обуката и поефикасно функционирање на органите на Академијата и попрецизно уредување на бодирањето на практичниот дел од приемниот испит.¹⁶² Во втората половина на март беше финализиран текстот на законот, а во април беше поднесен во владина процедура¹⁶³ и се врши усогласување со мислењата

156 „Известување за распоред за полагање на тестот за интегритет“, Официјална интернет-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, 3 ноември 2023, <https://bit.ly/48VQGFL>.

157 „Известување од одржаната 240. седница на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители“, Официјална интернет-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, 22 октомври 2025 година, <https://bit.ly/3YxwSno>.

158 „Управен суд: Неоснована е тужбата на АСЈО за одлуката на ДКСК“, Медиумска информативна агенција – МИА, 2024, <https://bit.ly/3MydIAK>.

159 „Известување од одржана 242-ра седница на Управниот одбор на Академијата за судии и јавни обвинители“, Официјална веб-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, 25 декември 2025, <https://bit.ly/4a7XgtB>.

160 „Анекс 1 на реформската агенда“, Министерство за европски прашања, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/reformska-agenda-na-severna-makedonija-2024-2027-godina-file-YJ6J.pdf>.

161 Министерство за правда, „Предлог на закон за Академијата за судии и јавни обвинители“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија- ЕНЕР, 2 јануари 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=114839.

162 „Финализиран предлог-законот за Академијата за судии и јавни обвинители на дводневната изолациона сесија на работната група со поддршка од проектот „EU Support for Rule of Law“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 19 март 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/finaliziran-predlog-zakonot-za-akademijata-za-sudii-i-javni-obviniteli-na-dvodnevната-izolaciona-sesija-na-rabotната-grupa-so-poddrška-od-proektot-eu-support-for-rule-of-law>.

163 „Предлог-законот за Академијата за судии и јавни обвинители е во владина процедура“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 27 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/predlog-za-konot-za-akademijata-za-sudii-i-javni-obviniteli-e-vo-vladina-procedura>.

пристигнати од релевантните институции.¹⁶⁴ Истовремено, според укажувањата на ЕК, секое идно решение за надминување на кадровскиот недостиг треба да го зачува принципот АСЈО да остане единствена влезна точка во судството и јавното обвинителство и да не доведе до скратување на почетната обука.

Што се однесува до редовното работење на АСЈО, од планираните 210 обуки за судии и јавни обвинители во 2025 година, реализирани се 188 обуки. Во периодот од први јануари до 30 јуни 2026 година, од планираните 129 обуки, реализирани се 112. Од реализираните обуки во 2025 година, осум биле посветени на правото на ЕУ, пет на анализа на домашната судска практика која се фокусира на случаи поврзани со човековите права, а седум на заштитата на децата жртви. Во 2026 година се реализирани три обуки од областа на правото на ЕУ, и по пет обуки за случаи поврзани со заштита на човековите права и за случаи поврзани со деца жртви.¹⁶⁵

Во однос на воедначувањето на судската практика, Одделот за судска практика при ВСРСМ во извештајниот период одржа две седници. Во истиот период ВСРСМ донесе едно начелно правно мислење, два начелни става и 20 заклучоци, што формално укажува на континуирано институционално ангажирање во насока на воедначување на судската практика.¹⁶⁶ Сепак, само бројот на донесени начелни ставови и правни мислења не овозможува оценка на степенот до кој тие доследно се применуваат од пониските судови.

Постапката за избор на судија на Уставниот суд предложен од Судскиот совет дополнително отвори прашања во однос на правната сигурност и предвидливоста на критериумите за избор. По поништувањето на претходниот избор од страна на Управниот суд,¹⁶⁷ повторената постапка по новиот оглас¹⁶⁸ доведе до различно толкување на условот за потребниот судиски стаж,¹⁶⁹ додека собраниската постапка за пополнување на испразнетото место не беше завршена до крајот на извештајниот период. Како резултат на тоа, Уставниот суд продолжи да работи со осуммина од предвидените деветмина судии.¹⁷⁰

Во однос на перцепцијата на граѓаните за работата на судовите, во извештајниот период биле поднесени 402 претставки за работата на судовите, претседателите на судовите и судиите, при што Судскиот совет постапувал и одлучувал по 315 од нив.¹⁷¹ Овие податоци

164 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

165 Академија за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

166 Врховен суд на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

167 „Судскиот совет два дена ќе расправа по точките од 534. седница на чиј дневен ред е и преседанот со судијката Дуковска“, 360 степени, 12 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-dva-dena-ke-rasprava-po-tochkite-od-534-sednitsa-na-chij-dneven-red-e-i-presedanot-so-sudijkata-dukovska/>.

168 „Оглас за пријавување заинтересирани кандидати за судија на Уставен суд на РСМ“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, 6 февруари 2026, <https://bit.ly/4hwZiJb>.

169 „Судскиот совет ја предлага Мери Дика за уставна судија, Елизабета Дуковска испадна поради (не)доволен стаж“, 360 степени, 25 март 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-ja-predlaga-meri-dika-za-ustavna-sudijka-elizabeta-dukovska-ispadna-poradi-ne-dovolen-stazh/>.

170 „Каде заглави изборот на Мери Дика за уставна судија, а каде законите за ЈО и за високо образование“, 360 степени, 14 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/video-kade-zaglavi-izborot-na-meri-dika-za-ustavna-sudijka-a-kade-zakonite-za-jo-i-za-visoko-obrazovanie/>.

171 Судски совет на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

укажуваат на континуирано високо ниво на незадоволство и потреба од системски подобрувања во односот меѓу судството и јавноста.

Во однос на медијацијата, во текот на извештајниот период имаше одредени промени. Изминатата година беше избран нов национален координатор за медијација,¹⁷² а во мај 2026 година беше усвоена измена на Законот за медијација, со која се менуваат одредбите што се однесуваат на издавање лиценца за медијатор и на мандат на членовите на Националниот совет за медијација, престанок на мандатот и разрешување на членовите на Советот.¹⁷³ Според податоците на Министерството за правда, во извештајниот период биле решени 262 предмети по пат на медијација, од кои 35 се однесувале на осигурителни спорови, 28 медијации во работни спорови и 199 во трговски спорови.¹⁷⁴ Сепак, и натаму останува ограничена примената на медијацијата како алтернативен механизам за решавање спорови.

Прашањето за полагање на правосудниот испит на албански јазик предизвика политички и општествени тензии, откако министерот за правда истакна дека не постои уставна или законска основа за тоа, нагласувајќи дека примарно сите постапки и акти во правосудството се водат на македонски јазик.¹⁷⁵ Во одговор на ваквиот став, ДУИ поднесе кривична пријава против министерот, обвинувајќи го за прекршување на Уставот и на Законот за употреба на јазиците, како и за дискриминација.¹⁷⁶ Ситуацијата поттикна и студентски протести под мотото „Обединете се со студентите – сите заедно“ и „Знаењето нема забранет јазик“, на кои беше побарано да се овозможи полагање на испитот на албански јазик.¹⁷⁷ Во обид да се најде решение, премиерот оствари средба со копретседателите на коалицијата „Влен“, при што беше заклучено дека институциите работат на модел за употреба на јазиците што ќе биде целосно усогласен со Уставот и со законите, обезбедувајќи правна сигурност.¹⁷⁸

172 „Решение за именување национален координатор за медијација, Службен весник на Република Северна Македонија бр.39/2025, <https://dejure.mk/akti/akt/reshenie-za-imenuvanje-na-nacionalen-koordinator-za-medijacija>.

173 Закон за изменување и дополнување на Законот за медијација“, Службен весник на Република Северна Македонија бр.111/2026.

174 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

175 „Министерот Филков не гледа уставна основа да се полага правосудниот испит на албански јазик“, 360 степени, 9 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ministerot-filkov-ne-gleda-ustavna-osnova-da-se-polaga-pravosudniot-ispit-na-albanski-jazik/>.

176 „ДУИ поднесе кривична против министерот за правда за попречување на имплементацијата на албанскиот јазик“, 360 степени, 17 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/dui-podnese-krivichna-protiv-ministerot-za-pravda-za-poprechuvane-na-implementatsijata-na-albanskiot-jazik/>.

177 „Знаењето нема забранет јазик - порачаа студентите на протестот за полагање на правосудниот испит на албански“, 360 степени, 18 мај 2026, <https://360stepeni.mk/foto-video-znaeneto-nema-zabranet-jazik-porachaa-studentite-na-protestot-za-polagane-na-pravosudniot-ispit-na-albanski/>.

178 „Средба на Мицкоски со Касами и со Меџити: се бара уставно решение за употреба на јазиците при полагање на правосудниот испит“, 360 степени, 18 мај 2026, <https://360stepeni.mk/sredba-na-mitskoski-so-kasami-i-so-medhiti-se-bara-ustavno-reshenie-za-upotreba-na-jazitsite-pri-polagane-na-pravosudniot-ispit/>.

Потребно е да се обезбеди навремено и одржливо кадровско планирање во судството и јавното обвинителство, вклучително и обезбедување соодветни финансиски средства за редовно формирање нови генерации слушатели на АСЈО, со зачувување на Академијата како единствена влезна точка во правосудството и задржување на времетраењето и квалитетот на почетната обука;

Неопходно е а се зајакне улогата на ВСПСМ во обезбедувањето воедначена судска практика, преку редовно следење на примената на начелните ставови и правни мислења и зајакната координација со апелациските судови;

Треба да се подобри континуираната обука на судиите и јавните обвинители, особено во областа на правото на ЕУ, ЕКЧП и меѓународните стандарди за човекови права;

Неопходно е да се преземат дополнителни мерки за поширока и поефективна примена на медијацијата, вклучително и преку зголемено упатување на соодветни предмети на медијација и редовно следење на нејзините резултати.

Ефикасност

Според податоците од Годишниот извештај на Судскиот совет за 2025 година, судовите во изминатата година успеале да го совладаат приливот на предмети, и покрај тоа што останале нерешени 134.610 предмети, го намалиле заостатокот за 119 предмети.¹⁷⁹ Од вкупно 34 суда, 16 биле ажурни, додека 18 суда биле неажурни, вклучително Врховниот суд, Управниот и Вишиот управен суд, два апелациски суда и 13 основни суда.¹⁸⁰ Иако на агрегатно ниво судовите го совладале годишниот прилив на предмети и незначително го намалиле заостатокот, податоците по одделни судови покажуваат нерамномерна ефикасност на системот, при што повеќе од половина од судовите биле оценети како неажурни. Особено загрижува што меѓу нив се Врховниот суд, Управниот и Вишиот управен суд, што укажува дека проблемите со ефикасноста не се ограничени само на основните судови.

Што се однесува, пак, до јавните обвинителства, според Годишниот извештај за работата на јавните обвинителства во 2025 година, основните јавни обвинителства во Република Северна Македонија постапуваа против вкупно 77.089 сторители на кривични дела, од кои новопримени беа пријави против вкупно 25.615 сторители на кривични дела. Споредбата на податоците покажува дека во извештајната година се регистрира незначително намалување во однос на полнолетни и непознати сторители, што значи дека обемот на работа е приближно исто ниво, а само забележително намалување има кај децата сторители (за околу 10 %). Во текот на изминатата година има подобрување на состојбата со бројот на јавни обвинители, па се бележи зголемување за 25 јавни обвинители во однос на 2024 година.¹⁸¹ Од друга страна, состојбата во

179 „Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година“, Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, април 2026, <http://sud.mk/wps/wcm/connect/ssrm/07c2cfb1-7280-49ca-91b2-c4279989f9fa/Y2026-SDN-%28GD%290428.pdf?MOD=AJPERES&CVID=pTe2UZo>.

180 Исто.

181 „Извештај за работата на јавните обвинителства на Република Северна Македонија во 2025 година“, Јавно обвинителство на РСМ, 2026, <https://jorm.gov.mk/wp-content/uploads/2026/06/iii-finalen-gi-25-gotov-1.pdf>.

јавнообвинителската служба бележи негативен тренд. Во 2025 година била пополнета само една третина од потребните капацитети, а споредбено со 2024 година, има намалување за речиси 5 % од вкупниот број вработени во службата.¹⁸² Особено загрижувачки е фактот што две јавни обвинителства – Ресен и Крива Паланка во текот на 2025 година функционираше без ниту еден јавен обвинител, што сериозно го доведува во прашање остварувањето на уставната функција на јавното обвинителство и пристапот на граѓаните до правда.

Податоците за пополнетоста на судиските места укажуваат на дополнително влошување на кадровската состојба. Во текот на 2025 година бројот на судии се зголеми за 68 од последната генерација кандидати што ја завршија Академијата, но се продлабочи недостигот на стручен и помошностручен кадар за нивните потреби. Во извештајот на Судскиот совет е наведено дека во изминатата година не е реализирано ниту едно вработување или унапредување во судската власт поради недавање согласност од Министерството за финансии.¹⁸³ Зголемувањето на бројот на судии, без паралелно пополнување на испразнетите места во стручните служби, не обезбедува соодветно зајакнување на оперативниот капацитет на судовите и може да го ограничи ефектот од новите судиски вработувања врз ефикасноста на постапувањето. Како одговор на утврдените состојби во спроведениот надзор на судовите во текот на 2024 и 2025 година, министерот за правда на почетокот на 2026 година ја информираше јавноста дека Министерството за правда доставило известување до Министерството за финансии во кое укажале дека се неопходни итни вработувања во судската и јавнообвинителската служба.¹⁸⁴

Министерството за правда продолжува со процесите на измени и дополнувања на законите од областа на правосудството. Покрај Законот за Судскиот совет и Законот за Советот на јавните обвинители, во извештајниот период беа усвоени и Законот за судска служба¹⁸⁵ и Законот за јавнообвинителска служба¹⁸⁶ кон крајот на јуни. Министерството за правда посочи дека со Законот за судска служба се воведува нов систем за класификација на работните места, вработување и напредување на судските службеници, се зајакнува кадровската автономија на судството, а се предвидува и нов систем на плати, како и посебен статус за судските стручни службеници.¹⁸⁷ Според нив, Законот за јавнообвинителска служба, пак, предвидува воспоставување нов систем за управување со човечките ресурси, унапредување на условите за кариерен развој и материјалната положба на вработените, зајакнување на надлежностите на Советот на јавнообвинителската служба и воведување поефикасни дисциплински постапки.¹⁸⁸ Сепак, вработените во јавнообвинителската служба реагираа дека новото законско решение што се однесува на нив не претставува реформски исчекор бидејќи ги задржува постојните механизми на зависност во управувањето со човечките ресурси, не ги надминува проблемите со недостигот на кадар и не предвидува суштинско

182 Исто.

183 „Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година“.

184 „Филков бара од финансии итни вработувања во судската и јавнообвинителската служба“, 360 степени, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/filkov-bara-od-finansii-itni-vrabotuvana-vo-sudskata-i-javnoobvinitelskata-sluzhba/>.

185 „Закон за Судска служба“, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 146/2026.

186 „Закон за јавнообвинителска служба“, Службен весник на Република Северна Македонија бр.146/2026.

187 „Собранието ги усвои законите за судска и јавнообвинителска служба“, 360 степени, 26 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-usvoi-zakoni-za-sudska-i-javnoobvinitelska-sluzhba/>.

188 Исто.

подобрување на материјалниот статус на вработените.¹⁸⁹ Усвојувањето на двата закона создава нова нормативна рамка за управување со човечките ресурси во судската и јавнообвинителската служба. Сепак, имајќи предвид дека законите беа донесени непосредно пред крајот на извештајниот период, нивниот практичен ефект врз кадровската автономија, пополнувањето на испразнетите места, кариерниот развој и материјалната положба на службениците сè уште не може да се оцени.

Кон крајот на јуни, на ЕНЕР беше објавен предлог Законот за судовите,¹⁹⁰ со кој се предлага оптимизација на судската мрежа преку реорганизација на основните судови и поефикасно организирање на апелациските судови.¹⁹¹ Со оглед на долгогодишните кадровски и организациски слабости, оптимизацијата треба да се заснова врз ажурирана функционална анализа, обемот и сложеноста на предметите, демографските и територијалните показатели и пристапот на граѓаните до суд.

Новиот Закон за парнична постапка беше претставен на јавна расправа во Собранието на почетокот на јуни.¹⁹² Со него се воведува задолжително застапување од адвокат, се уредуваат клучните прашања, како што се вештачење, достава и спорови од мала вредност, се намалуваат паричните казни за учесниците во постапката, се унапредува електронското работење и доставата, за првпат се воведуваат претставнички тужби за заштита на колективните интереси на потрошувачите и се овозможува одржување рочишта по електронски пат.¹⁹³ Овој закон беше усвоен по завршувањето на извештајниот период.

Предлог-законот за кривичната постапка беше објавен на ЕНЕР кон крајот на јуни 2026 година. По завршувањето на консултациите, ќе биде испратен на мислење на ЕК, па по добивањето на мислењето, ќе влезе во владина процедура.¹⁹⁴

Државното правобранителство доставило предлог за измени и дополнувања на Законот за Државното правобранителство до Министерството за правда и е подготвена нацрт-верзија на измените.¹⁹⁵

189 „Јавнообвинителски службеници реагираа дека новото законско решение не е реформски исчекор“, 360 степени, 12 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/javnoobvinitelski-sluzhbenitsi-reagiraa-deka-novoto-zakonsko-reshenie-ne-e-reformski-ischekor/>.

190 Министерство за правда, „Предлог на Закон за судовите“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија- ЕНЕР, 30 јуни 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=122914.

191 „Предлог-законот за судовите е објавен на ЕНЕР“. Официјална веб-страница на Министерството за правда, 30 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-zakonot-za-sudovite-e-objaven-na-ener>.

192 „Јавна расправа во Собранието за Предлог-законот за парнична постапка – еден од најзначајните реформски закони во областа на правосудството“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 9 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/javna-rasprava-vo-sobranieto-za-predlog-zakonot-za-parnicna-postapka-eden-od-najznacajnite-reformski-zakoni-vo-oblasta-na-pravosudstvoto>.

193 „Владата го утврди Предлог-законот за парничната постапка, со кој се намалуваат паричните казни за учесниците во постапката“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 31 март 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenenija/vladata-na-denesnata-sednica-na-predlog-na-ministerstvoto-za-pravda-go-utvrdi-predlog-zakonot-za-parnicna-postapka>.

194 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

195 Исто.

Генерално, податоците за 2025 година покажуваат нерамномерна ефикасност на правосудниот систем. Иако на агрегатно ниво судовите го совладале приливот на предмети, повеќе од половина од судовите останале неажурни, додека хроничниот недостиг на стручен и административен кадар продолжува да го ограничува нивниот оперативен капацитет. Слични структурни слабости се забележуваат и во јавното обвинителство, каде што зголемувањето на бројот на обвинители не е проследено со соодветно кадровско екипирање на јавнообвинителската служба. Новите законски решенија за службите и планираната оптимизација на судската мрежа претставуваат можност за подобрување, но нивниот ефект ќе зависи од обезбедувањето соодветни ресурси и доследната имплементација.

Потребно е да се изработи ажурирана функционална анализа на судската и јавно-обвинителската мрежа и, врз нејзина основа, да се пристапи кон рационализација на мрежата со истовремено зачувување на ефективниот пристап на граѓаните до правда;

Неопходно е да се воспостави јасна и мерлива методологија за утврдување на потребниот број и распределбата на судиите, јавните обвинители и стручниот кадар, заснована врз обемот и сложеноста на предметите, оптовареноста, демографските и територијалните показатели и проекциите за идните кадровски потреби;

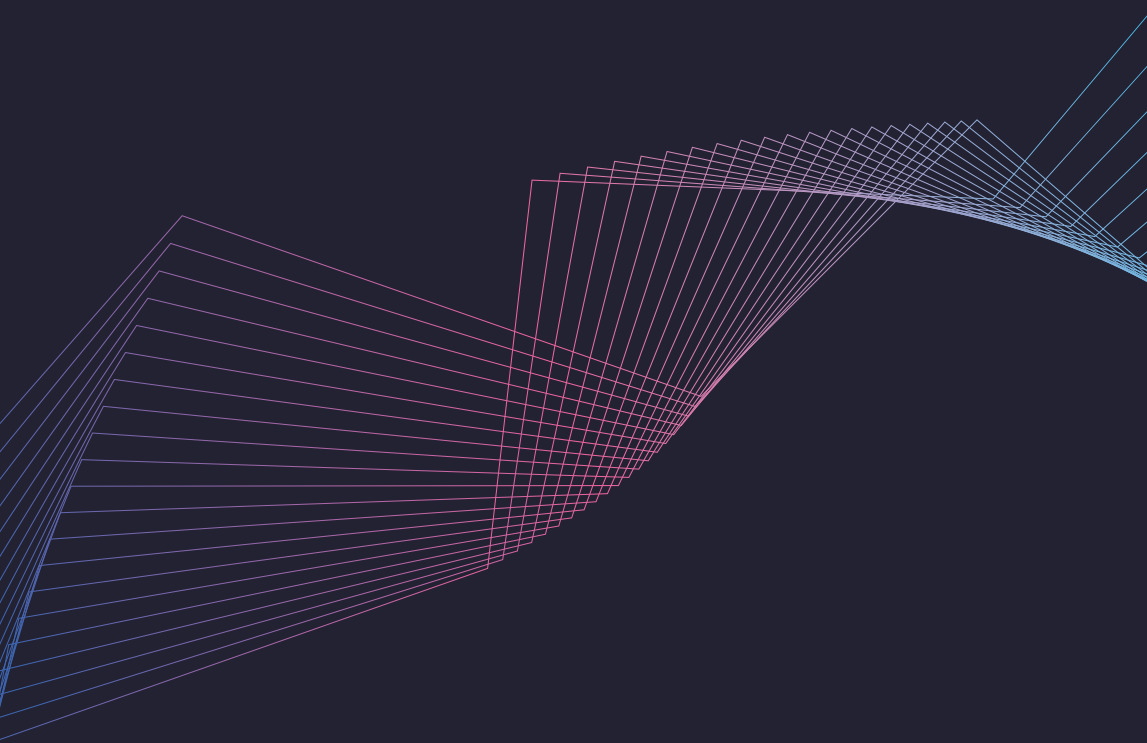
Треба да се обезбедат навремени согласности и финансиски средства за пополнување на испразнетите места во судската и јавнообвинителската служба, со приоритет на институциите што функционираат со критично недоволен кадровски капацитет.

**ТАБЕЛА: Преглед на клучни квантитативни податоци
во правосудството за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година**

Категорија	Опис на податокот	Број на вредност
Спроведување стратегии	Планирани активности во Развојната стратегија за 2025 година	116
	Целосно реализирани активности	66
	Активности во фаза на реализација	50
	Вкупна стапка на спроведување на стратегијата	околу 57 %
Буџет во правосудството	Судски буџет во извештајниот период (во однос на БДП)	0,26 %
	Буџет за јавното обвинителство во извештајниот период (во однос на БДП)	0,2 %
	Законски утврден минимум за судски буџет (во однос на БДП)	0,29 %
Одговорност и претставки	Иницирани постапки за утврдување судиска одговорност	114
	Запрени дисциплински постапки против судии	13
	Изречени дисциплински мерки на судии	2
	Разрешени судии и јавни обвинители	0
	Поднесени претставки за работата на судовите и судиите	402
	Претставки по кои Судскиот совет постапувал и одлучувал	315

Категорија	Опис на податокот	Број на вредност
Кадри: Избор на судии	Избрани судии од VIII генерација на АСЈО	68
	Избрани судии во Апелациски суд Скопје	10
	Избрани судии во Апелациски суд Битола	4
	Избрани судии во Апелациски суд Штип	3
	Избрани судии во Апелациски суд Гостивар	2
	Избрани судии во Врховен суд (ВСРСМ)	3
	Судови каде што функцијата претседател се вршела во в. д. статус	10
Кадри: Избор на обвинители	Избрани јавни обвинители од VIII генерација на АСЈО	29
	Избрани јавни обвинители во основните јавни обвинителства	9
	Избрани јавни обвинители во ОЈО-ГОКК	4
	Гласови во Собранието со кои е избран републичкиот обвинител	66
	Упатени јавни обвинители на работа во друго обвинителство	4
	Обвинители на кои им престанала функцијата (старосна пензија)	6
	Вкупно зголемување на бројот на јавни обвинители (спрема 2024)	25
	Јавни обвинителства без ниту 1 обвинител (Ресен и Кр. Паланка)	2
	Пополнетост на капацитетите во јавнообвинителската служба	1/3
	Намалување на вработените во јавнообвинителската служба	околу 5 %
Ефикасност на судовите	Вкупен број на судови	34
	Ажурни судови	16
	Неажурни судови (вкл. 2 апелациски и 13 основни)	18
	Вкупно нерешени предмети што останале	134.610
	Број на предмети за кои е бројот на претходно нерешени предмети	119
	Начелни правни мислења донесени од ВСРСМ	1
	Начелни ставови донесени од ВСРСМ	2
	Заклучоци донесени од ВСРСМ	20
Ефикасност на обвинителства	Вкупно сторители на кривични дела против кои се постапувало	77.089
	Новопримени пријави против сторители	25.615
	Намалување на обемот на деца сторители на кривични дела	околу 10 %
Обуки во АСЈО	Планирани обуки за 2025 година	210
	Реализирани обуки во 2025 година	188
	Планирани обуки за 2026 година (до 30 јуни)	129
	Реализирани обуки во 2026 година (до 30 јуни)	112

Борба против корупција

Клучни случувања во извештајниот период

- Перцепцијата на граѓаните укажува на тоа дека корупцијата и натаму претставува сериозен и повеќеслоен предизвик во Северна Македонија и дека на неа се гледа како системски проблем поврзан со слабости во институциите, недоволниот надзор и неефикасноста на правосудството.
- Последниот Индекс на перцепција на корупцијата на „Транспаренси интернешнел“ (Transparency International) не покажува суштинска промена. Северна Македонија има 40 поени и е рангирана на 84. место. Иако позицијата е подобрена за четири места, непроменетиот резултат покажува отсуство на значителен напредок во перцепцијата за справувањето со корупцијата.
- Беше конституиран Националниот совет за финансиски истраги и конфискација на имот, со цел подобрување на координацијата меѓу надлежните институции. Сепак, по конститутивната седница, Советот нема одржано други состаноци, а функцијата вицепремиер задолжен за добро владеење, кој беше определен да раководи со него, повеќе не постои.
- Продолжија активностите поврзани со транспарентноста и превенцијата на корупцијата. Пилот-оцената на транспарентноста на осум општини покажа резултат од 52 бода, што укажува дека локалната транспарентност и отчетност остануваат недоволно развиени.
- Платформата Integrity Watch овозможува јавен пристап до податоци за финансирањето на политичките партии, јавните набавки и концесиите.
- Во областа на заштитата на укажувачите беа изработени национален и регионален извештај и реализирани активности за подигање на јавната свест, но сè уште не е донесен нов закон усогласен со Директивата на ЕУ.
- Беше комплетиран составот на ДКСК со избор на нов претседател во декември 2025 година и беше пополнето испразнетото место на член во јуни 2026 година.
- Податоците за 2025 година покажуваат зголемена проактивност на ДКСК. Бројот на предмети отворени по сопствена иницијатива се зголемил од 78 на 194, особено во областа на имотната состојба, а бројот на иницијативи доставени до Јавното обвинителство во корупциските предмети се зголемил од четири на осум. Истовремено, вкупниот број донесени одлуки се намалил од 742 на 583.
- Процентот на реализација на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2021 – 2025 остана низок. Во 2025 година биле реализирани само 23 % од евалуираните активности, додека за целиот период 2021 – 2025 реализацијата изнесува 37 %.
- Новата Национална стратегија 2026 – 2030 беше донесена од ДКСК на 19 јуни 2026 година со шестмесечно доцнење и е доставена до Собранието на усвојување.
- ДКСК презеде и активности за поинтензивна контрола на имотната состојба на носителите на јавни функции.
- Во областа на лобирањето беше регистриран и првиот индивидуален лобист, но досега нема евидентирани активности на лобирање од регистрираните субјекти.
- Во извештајниот период беше забележана зголемена активност на Јавното обвинителство, особено ОЈО-ГОКК, во предмети поврзани со корупција, злоупотреба на службената положба, јавни набавки, перење пари и финансиски криминал. Дел од постапките опфатија актуелни и поранешни носители на јавни функции, раководители на јавни институции и претставници на правосудството.

- Напредок беше забележан во предметот поврзан со ИПАРД, каде што беше поднесено обвинение против пет лица, а едно лице беше осудено по признание на вина. Отворени беа и повеќе истраги за сомневања за злоупотреби во јавни набавки, даночни измами, перење пари и злоупотреба на службената положба. Меѓу позначајните предмети се обвинението против судија на Апелациониот суд – Скопје за противправно стекнување и прикривање имот и перење пари, истрагата против директорот на Државниот инспекторат за земјоделство за примање поткуп, како и постапката против поранешен директор на Царинската управа и други лица за наводни злоупотреби во јавни набавки.
- Во јануари 2026 година беа усвоени измени на Кривичниот законик по негативните последици од измените од септември 2023 година врз гонењето на корупцијата и организираниот криминал. Сепак, измените не ја вратија целосно претходната правна рамка, а подготовката на нов Кривичен законик продолжува.
- Паралелно се подготвуваат и други значајни законски измени. Во мај 2026 година беше одржана јавна расправа за Предлог-законот за конфискација на имот во граѓанска постапка, а на 24 јуни Предлог-законот за кривичната постапка беше објавен на ЕНЕР. Новиот Закон за заштита на укажувачите, исто така, останува во подготовка.

Корупцијата и натаму претставува постојан и повеќеслоен предизвик во Северна Македонија, обележан со институционални слабости и континуирана загриженост кај јавноста, иако економските притисоци, како што е растот на цените во изминатата година биле најголема грижа за граѓаните. Постои зголемена толеранција кон коруптивните практики и намалена подготвеност на граѓаните активно да се спротивставуваат на нив. Повеќе од три четвртини (77 %) од испитаниците сметаат дека главен двигател на корупцијата е стремежот на политичките и институционалните елити за брзо лично збогатување, неефикасноста на судството (75 %) и нерешените структурни слабости и недоволниот административен надзор (74 %), што дополнително ја потврдува перцепцијата за системска ранливост.¹⁹⁶

Триесет и првото издание на Индексот на перцепција на корупцијата на „Транспаренси интернешнел“ прикажува загрижувачка слика на долгорочен пад на лидерството во справувањето со корупцијата, со ограничени знаци на напредок.¹⁹⁷ Имено, во новиот извештај за Индексот на перцепција на корупцијата државата има 40 поени, што значи дека нема суштински напредок во борбата против корупцијата, туку има константа како почетна точка од која работите треба да тргнат на подобро. Формално сме позиционирани четири места подобро на ранг-листата од минатата година 84. позиција. Ова подобрување покажува дека минатата година во борбата против корупцијата ни одело подобро од 4 други држави. Истото покажува дека државата е далеку под минимумот од 50 поени, кои се долната граница под која не може да се каже дека една земја има задоволителни активности насочени кон сузбивање на корупцијата.¹⁹⁸ Корупцијата и натаму се перципира како системски проблем, при што слабостите во функционирањето

196 „Corruption Assessment Report (CAR) 2025“, Macedonian Center for International Cooperation, декември 2025, https://mcms.mk/images/docs/2025/CAR_2025_Executive_Summary_ENG.pdf

197 „Индекс на перцепција на корупцијата 2025: Падот на лидерството ја поткопува глобалната борба против корупцијата“, Транспаренси Интернешнел Македонија, 10 февруари 2026, <https://transparency.mk/2026/02/10/indeks-na-percepcija-na-korupcija-2025-padot-na-liderstvoto-ja-potkopuva-globalnata-borba-protiv-korupcija/>.

198 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година.

на институциите, надзорот и правосудството се препознаваат како клучни фактори што ја овозможуваат нејзината распространетост.

На конститутивната седница на Националниот совет за финансиски истраги и конфискација на имот, претседателот на Владата на Северна Македонија најави засилена борба против високата корупција, посочувајќи дека во постапка се над 50 предмети што со години биле прикривани или игнорирани, а се очекува отворање и на нови случаи.¹⁹⁹ Формирањето на Советот претставува чекор кон подобра институционална координација на финансиските истраги и конфискацијата на имот. Досега, освен конститутивната седница, Советот нема одржано други состаноци. Дополнително, функцијата вице-премиер задолжен за добро владеење, кој беше определен да раководи со Советот, повеќе не постои, со што дополнително се доведува во прашање неговото натамошно функционирање.²⁰⁰ Сепак, неговата ефективност ќе може да се оценува врз основа на конкретни резултати во спроведувањето паралелни финансиски истраги, замрзнувањето, одземањето и конфискацијата на имот стекнат со криминал.

Во однос на укажувањето и заштитата на укажувачите во изминатиот период се изготвени два извештаја посветени на оваа тема.²⁰¹ Националниот извештај за процена на состојбата со заштитата на укажувачите во Северна Македонија ја анализира правната рамка и нејзината усогласеност со Директивата на ЕУ за заштита на укажувачите, ги идентификува клучните празнини и слабости и содржи конкретни препораки за унапредување на системот.²⁰² Посебно внимание е посветено на потребата од вклучување на родовата еднаквост и заштитата на ранливите категории укажувачи.²⁰³ Регионалниот извештај „Заштита на укажувачите во Западен Балкан: Напредок и предизвици“ ја анализира законската и институционалната рамка за заштита на укажувачите во пет земји од Западен Балкан – Босна и Херцеговина, Србија, Црна Гора, Северна Македонија и Косово. Извештајот содржи квалитативни и квантитативни податоци, примери од практиката и препораки за подобрување на состојбите.²⁰⁴

По повод Светскиот ден за заштита на укажувачите – 23 јуни, беше реализирана онлајн кампања за подигање на свеста за значењето на укажувачите и нивната заштита, со учество на претставници на институциите надлежни за надворешно пријавување неправилности, како и Министерството за правда.²⁰⁵ Дополнително, континуирано се подготвуваат информативни содржини и блогови за укажувањето и заштитата на укажувачите, вклучително и материјали што

199 „Украденото мора да се врати кај народот – порача Мицкоски на конститутивната седница на Националниот совет за финансиски истраги и конфискација на имот“, 360 степени, 2 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ukradenoto-mora-da-se-vrati-kaj-narodot-poracha-mitskoski-na-konstitutivnata-sednitsa-na-natsionalniot-sovet-za-finansiski-istragi-i-konfiskatsija-na-imot/>.

200 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на МЦМС, 27 август 2026 година.

201 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година.

202 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година. „Северна Македонија – Национален извештај за проценка на состојбата со заштитата на укажувачите“ https://transparency.mk/wp-content/uploads/2026/04/nacionalen_izveshtaj_z_a_proценка_na_sostojbata_so_zashtita_na_ukazhuvachite.pdf

203 Исто.

204 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година. „Заштита на укажувачите во Западен Балкан: Напредок и предизвици“, https://transparency.mk/wp-content/uploads/2026/06/whistleblower_protection_in_the_western_balkans.pdf

205 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година, <https://transparency.mk/2026/06/23/svetski-den-na-ukazhuvachiteporivot-da-se-sprotivstavime-na-nepravilnostite-e-posilen-od-koja-bilo-posledica/>

ја обработуваат темата од родова перспектива и ги истакнуваат препораките за унапредување на законската заштита на укажувачите.²⁰⁶

Во текот на 2025 година беше спроведена пилот-оцена на Индексот на транспарентност на локалната самоуправа, според методологија на „Транспаренси интернешнел“. Оцената опфати 8 општини, по една од секој плански регион, избрани според бројот на жители: Аеродром, Битола, Велес, Куманово, Охрид, Струмица, Тетово и Штип. Транспарентноста беше оценувана преку 91 прашање поврзани со достапноста на информациите, работата на општините и пристапот на граѓаните до институциите и услугите. Наодите покажаа дека локалната транспарентност и отчетност сè уште не се на задоволително ниво и потребни се дополнителни напори за навремено и достапно информирање на граѓаните. Највисоко е оценета Битола (67 бода), а најниско Охрид (39 бода), додека просечната оцена изнесува 52 бода.²⁰⁷

Платформата *Integrity Watch* овозможува отворен и лесен пристап до податоци за области особено изложени на корупциски ризици – финансирањето на политичките партии, јавните набавки и експлоатацијата на минерални сировини и хидроелектрани. Преку пребарливи и споредливи податоци, граѓаните, новинарите и истражувачите можат да следат кој ги финансира политичките партии и кој добива јавни договори и концесии.²⁰⁸

Државна комисија за спречување на корупцијата

По почетокот на судската постапка против поранешната претседателка на ДКСК и спроведената постапка за избор, Собранието на Република Северна Македонија во декември 2025 година избра нов претседател.²⁰⁹ Дополнително, по оставката на уште една членка, составот на ДКСК, по повторен оглас²¹⁰, беше пополнет во јуни 2026 година.²¹¹

Во предметниот период политичка партија поднесе барање за изземање на член на ДКСК. ДКСК постапи по барањето согласно со важечката правна рамка, која го уредува изземањето на претседателот и членовите на ДКСК и донесе одлука со која барањето беше одбиено.²¹²

ДКСК во април 2026 година го усвои Годишниот извештај за работата за 2025 година во кој детално се отсликани преземените активности што произлегуваат од нивните законски надлежности, како што се: Националната стратегија за спречување на корупцијата и на

206 Исто.

207 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година, https://transparency.mk/wp-content/uploads/2026/01/index_na_transparentnost_na_lokalnata_samouprava_za_2025_godina.pdf

208 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на „Транспаренси интернешнел“ Македонија, 7 септември 2026 година, <https://integritywatch.mk/?l=mk>

209 „Собранието го изгласа Адем Чучуљ за нов претседател на ДКСК“, 360 степени, 3 декември 2025, <https://360stepeni.mk/sobranieto-go-izglasa-adem-chuchul-za-nov-pretседател-na-dksk/>

210 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на МЦМС, 27 август 2026 година.

211 „Катерина Зајковска даде свечена изјава и официјално ја презеде функцијата член на ДКСК“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 18 јуни 2026, <https://bit.ly/4x0aqWR>

212 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на ДКСК, 11 септември 2026 година.

судирот на интереси (НС 2026 – 2030), постапувањето во случаи на сомневања за корупција, судир на интереси, следење на законитоста на финансирањето политички партии и изборни кампањи, евидентирање и следење на имотната состојба и на интересите, водењето прекршочни постапки, антикорупциска проверка на закони и на подзаконски акти, јакнење на личниот и на институционалниот интегритет, заштита на укажувачи, лобирање, како и осврт на условите за работа и целокупните капацитети на ДКСК за остварување на овие надлежности.²¹³

Имено, во споредба со 2024, во 2025 година ДКСК покажува поголема проактивност во отворањето предмети по сопствена иницијатива, чиј број се зголемил од 78 на 194, особено во областа на имотната состојба. Истовремено, вкупниот број донесени одлуки се намалил од 742 на 583, како и бројот на иницијативи за утврдување одговорност и поведени прекршочни постапки. Позитивен тренд е забележан кај корупциските предмети, каде што иницијативите до Јавното обвинителство се зголемиле од 4 на 8, како и кај советодавната активност во областа на судирот на интереси. Генерално, податоците укажуваат на зголемена иницијативност на ДКСК во 2025 година, преку зголемувањето на бројот на предмети отворени по сопствена иницијатива и на поднесени иницијативи за кривично гонење. Разликите во бројот на донесени одлуки во одделните области треба да се анализираат според бројот, структурата и сложеноста на предметите и видот на преземените мерки.²¹⁴

ДКСК ги усвои Годишниот извештај за спроведување на НС 2021 – 2025, за период 1.1.2025 до 31.12.2025 година, како и Завршниот извештај за спроведување на НС 2021 – 2025, за период 1.1.2021 до 31.12.2025 година.²¹⁵ Имено, во 2025 год. беа евалуирани 137 активности, од кои 23 % се реализирани, 44 % не се реализирани, а 33 % се во тек. Најголем напредок е забележан во секторите образование и економија и бизнис, додека најслаба реализација има во секторот политички систем, животна средина и јавни претпријатија и акционерски друштва. Најголем број нереализирани активности се евидентирани во секторот урбанизам и просторно планирање. Од 318 евалуирани активности, реализирани се 37 %, нереализирани 34 %, а 29 % се во тек. Извештајот содржи и заклучни согледувања и препораки за подобрување на спроведувањето на мерките.²¹⁶ Ниското ниво на реализација на Стратегијата претставува системски и меѓуинституционален проблем,²¹⁷ а исто така, треба да се има предвид и Анализата на факторите што влијаат врз степенот на спроведување на Националната стратегија 2021 – 2025 објавена во јануари 2025 година, која воедно имаше цел да биде патоказ при подготовка на новата петгодишна национална стратегија.²¹⁸

ДКСК ги спроведе клучните подготвителни активности за новата НС 2026 – 2030 и подготви Методологија за процена на ризиците од корупција за потребите на изработката на НС 2026 – 2030, направи процена на ризиците од корупција за потребите на изработката на НС 2026 – 2030

213 „Годишен извештај за работа на ДКСК за 2025 година“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 1 април 2026

214 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на ДКСК, 11 септември 2026 година

215 „Годишен извештај за работа на ДКСК за 2025 година“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 1 април 2026

216 Исто.

217 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на ДКСК, 11 септември 2026 година.

218 FINAL_-27.12.24-АНАЛИЗА-НА-ФАКТОРИ.pdf, Придонес кон Извештајот во сенка од страна на ДКСК, 11 септември 2026 година

и донесе Методологија за изготвување на НС 2026 – 2030. Процесот беше инклузивен и опфати широка вклученост на институциите, граѓанските организации, приватниот сектор, медиумите, како и домашни и меѓународни експерти. Во периодот октомври – декември 2025 година беа одржани 21 работилница, по што Предлог-стратегијата беше ставена на јавна консултација од 27 мај до 8 јуни 2026 година.²¹⁹ Новата НС 2026 – 2030 беше донесена со одлука на ДКСК на 19.6.2026 година, со доцнење од 6 месеци и е доставена до Собранието на усвојување²²⁰, така што во моментот нема активна НС.²²¹ Новата Национална стратегија содржи процена на финансиските импликации на предвидените мерки, односно колку средства се потребни за нивното спроведување, како и јасно утврдени надлежности и одговорности на институциите за секоја од активностите. Со тоа се овозможува попрецизно планирање на ресурсите и полесно следење на одговорноста за спроведувањето на стратегијата.²²²

ДКСК го промовираше првиот Акциски план за промоција на родовата перспектива 2026 – 2030, кој претставува практична рамка за поправедни, поинклузивни и поодговорни политики, со кои ДКСК има намера да ги зајакне своите капацитети за препознавање и намалување на ризиците од корупција поврзани со родот.²²³

По локалните избори одржани во октомври 2025 година, ДКСК ги објави своите извештаи за донациите за изборните кампањи, презентирајќи статистички податоци за транспарентноста на финансирањето на кампањата за изборите. Во текот на првиот извештаен период, само 35 % од учесниците ги поднеле своите извештаи за донации навреме, меѓу кои сите 19 коалиции, но само 18 политички партии и 24 независни кандидати.²²⁴ Во вториот извештаен период придржувањето на обврските се намали на 33 %, со извештаи поднесени од сите 19 коалиции, 17 политички партии и 21 независен кандидат.²²⁵ Во однос на анкетните листови на градоначалниците, ДКСК откри значително непочитување на законската обврска за пријавување на нивниот имот: 35 поранешни градоначалници не поднеле анкетен лист по завршувањето на својот мандат, додека 19 новоизбрани градоначалници не поднеле анкетен лист во задолжителниот рок од 30 дена по преземањето на функцијата. ДКСК објави дека ќе поведе прекршочна постапка против овие лица.²²⁶

ДКСК ги усвои и посебните извештаи за финансирањето на изборните кампањи за локалните избори 2025 и повторените избори 2026. Извештаите се однесуваат на законитоста и

219 „Национална стратегија 2026-2030/ Консултативен процес за Национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2026-2030“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, <https://bit.ly/45xNf76>

220 „Одлука за донесување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2026–2030 со Акционен план за нејзино спроведување“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 19 јуни 2026, <https://dksk.mk/wp-content/uploads/2026/06/Одлука-за-донесување-на-Национална-стратегија-2026-2030-6p.10-17-34.pdf>.

221 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на МЦМС, 27 август 2026 година.

222 „Придонес во рамки на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

223 „ДКСК го промовира првиот родов Акциски план 2026-2030“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 9 декември 2025, <https://bit.ly/4qxsZft>

224 „Извештаи за примени донации доставија 35% од вкупниот број на учесници во изборната кампања“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 14 октомври 2025, <https://bit.ly/4qq5Tr8>

225 „Извештаи за примени донации во законскиот рок, доставија 33% од вкупниот број на учесници во изборната кампања“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 22 октомври 2025, <https://bit.ly/4wDH50e>

226 „ДКСК констатира непочитување на обврската за пријавување имотна состојба од 35 поранешни и 19 новоизбрани градоначалници“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 17 декември 2025, <https://bit.ly/4x7K8is>

транспарентноста на финансирањето на изборните кампањи, врз основа на податоците доставени од надлежните институции и учесниците во изборниот процес. Во нив се нотираат утврдените состојби, евентуалните неправилности и се даваат препораки за унапредување на системот за контрола и отчетност на финансирањето на изборните кампањи.²²⁷

Со Годишниот план за 2026 година, ДКСК предвидува проверка на имотната состојба и интересите на 60 носители на јавни функции, избрани врз основа на процена на ризик од корупција.²²⁸ Планот ги опфаќа правосудството, законодавната и извршната власт и локалната самоуправа, како области изложени на повисоки корупциски ризици. Предвидено е да бидат проверени по 10 судии, јавни обвинители, пратеници, министри, градоначалници и поранешни градоначалници на кои им престанала функцијата по локалните избори во 2025 година. Проверките ќе се спроведуваат во текот на целата 2026 година. Како главни ризици ДКСК ги посочува влијанието врз законодавни и други одлуки, дискрециските овластувања, располагањето со јавни средства, јавните набавки, концесиите, вработувањата и фаворизирањето приватни интереси.²²⁹ Со ова, ДКСК има цел да го зајакне проактивниот пристап во контролата на имотната состојба на носителите на јавни функции, во согласност со препораките на Европската комисија и ГРЕКО за поинтензивна и посистемска проверка во оваа област.²³⁰ ДКСК врши проверка на вистинитоста на доставените податоци, за што е потребно обезбедување дополнителен кадар за спроведување на проверките. Воедно, зголемен е бројот на системските проверки, кои се следат и преку податоците објавени во „Службен весник“, во однос на именувањата и разрешувањата на функционерите.²³¹

ДКСК го усвои и го објави Извештајот од спроведеното следење на примената на системот на интегритет во 2025 година, којшто дава преглед на воспоставеноста и примената на системот на интегритет, со посебен осврт на централната и на локалната власт.²³² Во 2025 година се забележува поширок опфат и постепено унапредување на системот на интегритет, но неговата примена останува нерамномерна и често формална. Главните слабости се однесуваат на управувањето со судир на интереси и дискрециски овластувања, процената на корупциските ризици, обуките и внатрешното следење, додека подобри резултати има кај формализираните механизми, како што се правилата за јавни набавки и заштитено пријавување. Свкупно, наодите укажуваат дека и покрај институционалниот напредок, доследната примена на механизмите за интегритет сè уште е ограничена, особено на локално ниво.²³³ На централно ниво, од 73 институции, 48 целосно го одговориле прашалникот, а 25 не го пополниле, а од вкупно 69 единици на локалната самоуправа што пристапиле на порталот на ДКСК, 40 (59 %) целосно го пополниле прашалникот за примена на системот на интегритет, додека 29

227 „ДКСК ги усвои посебните извештаи за финансирањето на изборните кампањи за локалните избори 2025 и повторените избори 2026“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 3 април 2026, <https://bit.ly/466PrT9>

228 Годишен план за следење на имотната состојба и судирот на интереси за 2026 година, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, <https://bit.ly/4gCVViL>

229 „Антикорупциска одлучи: Идната година ќе го проверува имотот на 60 високи функционери“, 30 декември 2025, <https://sitel.com.mk/antikorupciska-odluchi-idnata-godina-ke-go-proveruva-imotot-na-60-visoki-funkcioneri>,

230 „Чучуљ: ДКСК ја проверува имотната состојба на 60 високи функционери, како сегашни така и поранешни“, Локално, 3 јуни 2026, <https://lokalno.mk/chuchulj-dksk-ja-proveruva-imotnata-sostojba-na-60-visoki-funkcioneri-kako-segashni-taka-i-poranesni/>.

231 „Придонес во рамките на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

232 „Извештај од спроведеното следење на примената на системот на интегритет во 2025 година“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, март 2026, <https://bit.ly/3SJE6vU>

233 Исто.

делумно или воопшто не ја исполниле оваа обврска.²³⁴ Односно, од вкупно 142 институции на централно и на локално ниво, 88 институции (62 %) целосно го пополниле прашалникот за примена на политиката/системот на интегритет, додека 54 институции (38 %) не го пополниле целосно или воопшто не го пополниле. Имено, резултатите од мониторингот покажуваат различен степен на одзив на институциите при пополнувањето на прашалникот за примена на системот на интегритет.²³⁵ Притоа, неодговарањето или делумното одговарање претставува недостаток во известувањето и е предизвик за идна подобрена институционалната соработка.²³⁶

ДКСК во април 2026 спроведе кампања за подигање на јавната свест за лобирањето, а резултатите беа презентирани во јуни 2026 година. Кампањата беше насочена кон подобро информирање на јавноста за законската рамка, регистрираното лобирање и транспарентноста во процесите на влијание врз јавните политики.²³⁷ Во рамките на кампањата беа одржани четири тркалезни маси со релевантни субјекти, при што беа истакнати потребите од поголема промоција и практична примена на Законот за лобирање, дополнителна едукација и унапредување на законските решенија. ДКСК најави дека препораките од консултациите ќе бидат доставени до Министерството за правда и до работната група за можни измени на Законот. Кампањата не беше поддржана од граѓанските организации, бидејќи во неа, и покрај тоа што согласно со законските одредби сите ГО се изземени од примената на Законот, се наведува пример во кој ГО ангажира лобист за застапување јавни политики, а оваа забелешка беше изнесена и на една од тркалезните маси наменети за граѓански организации и медиуми.²³⁸ По завршувањето на кампањата, ДКСК со решение го регистрираше и првиот лобист, покрај веќе регистрираните три лоби организации и пет застапници на лоби организации.²³⁹ Сепак, ниту еден од регистрираните лобисти и лоби организации досега нема доставено извештај за спроведени активности на лобирање, така што според официјалната евиденција, од нивното запишување во Регистарот нема евидентирани активности на лобирање.²⁴⁰

ДКСК ја зајакна институционалната соработка преку потпишување меморандуми со Управниот суд²⁴¹, „Транспаренси интернешнел“ – Македонија²⁴², Министерството за јавна администрација²⁴³ и Судскиот совет²⁴⁴, насочени кон дигитално поврзување, спречување на корупцијата, унапредување на интегритетот, транспарентноста, координираното постапување во јавниот сектор и зајакнување на довербата на граѓаните во институциите.

234 Исто.

235 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на ДКСК, 11 септември 2026 година.

236 Исто.

237 „ДКСК ги презентираше резултатите од кампањата за подигање на јавната свест за лобирањето“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 4 јуни 2026, <https://bit.ly/4xa1s6m>

238 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на МЦМС, 27 август 2026 година.

239 „32. седница на ДКСК“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 19.05.2026, <https://bit.ly/3SAM-FCC>

240 Придонес кон Извештајот во сенка од страна на МЦМС, 27 август 2026 година.

241 „ДКСК и Управниот суд потпишаа меморандум за соработка за дигитално поврзување и Управниот суд ја потпиша политиката за интегритет“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4hGhksu>

242 „ДКСК и Транспаренси Интернешнл – Македонија потпишаа Меморандум за соработка“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 27 април 2026, <https://bit.ly/4bYOG3T>

243 „ДКСК и Министерството за јавна администрација потпишаа меморандум за соработка“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 29 април 2026, <https://bit.ly/4g8ExRq>

244 „Потпишан меморандум за соработка со Судскиот совет на Република Северна Македонија“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 13 мај 2026, <https://bit.ly/3UDMR4y>

Во јуни 2026 година ДКСК и ЈОРСМ, со поддршка на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, одржаа работна средба за унапредување на политиката за интегритет во јавните обвинителства, насочена кон зајакнување на механизмите за интегритет и спречување на корупциски ризици во обвинителскиот систем.²⁴⁵ ЈОРСМ изрази подготвеност за примена на системот на интегритет, а подготвеност за негово воведување изрази и Советот на ЈО.²⁴⁶

Во Програмската канцеларија на Советот на Европа во Скопје беше потпишан акт за прифаќање на Платформата за регистар на подароци од страна на ДКСК. Платформата овозможува централизирана, безбедна и поефикасна регистрација и пријавување подароци од јавните службеници и вработените во државните институции. ДКСК доби целосна сопственост врз дигиталната алатка, надолполнета со обука за назначени службеници²⁴⁷ и го објави Каталогот на подароци за избрани и именувани лица, кој содржи податоци за пријавените подароци за 2025 година.²⁴⁸

Согласно со член 23 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 12/2019), ДКСК постапува по предмети оформени по сопствена иницијатива или врз основа на добиени пријави. Според податоците доставени од ДКСК,²⁴⁹ во периодот јануари – јуни 2026 година:

Во областа на корупцијата и злоупотребата на јавната функција биле оформени 283 предмети, 281 по пријави и 2 по сопствена иницијатива. Завршени биле 262 предмети, при што се донесени 178 одлуки за корупција и 12 одлуки во областа на финансирањето на изборни кампањи.

За судир на интереси биле оформени 54 предмети, од кои 51 по пријави и 3 по сопствена иницијатива, а биле донесени 38 одлуки.

Во областа на евидентирањето и следењето на имотната состојба биле оформени 423 предмети, од кои 28 по пријави и 395 по сопствена иницијатива. Донесени биле 92 одлуки.

ДКСК издала 197 прекршочни платни налози, од кои 187 се однесуваат на неподнесување изјава за имотна состојба и интереси или образец за пријавување промени во имотната состојба. Поради неплатени налози, поднесени биле 26 барања за поведување прекршочна постапка.

Податоците укажуваат на значителен обем на постапување на ДКСК, но за оцена на нејзината ефективност е потребно резултатите да се следат и преку исходот од предметите, бројот и видот на поведените иницијативи и постапки и постапувањето на надлежните институции по нив.

245 „Зајакната соработка меѓу ДКСК и Јавното обвинителство на Република Северна Македонија за унапредување на системот на интегритет, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 5 мај 2026, <https://bit.ly/45tVtx7>

246 „Придонес во рамките на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

247 „ЕУ и Советот на Европа ја поддржуваат дигитализацијата на регистрацијата на подароци за јавните службеници во Северна Македонија“, Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, 30 јануари 2026, https://pjp-eu.coe.int/mk/web/horizontal-facility/news-on-corruption/-/asset_publisher/DV79UgcvnIJe/content/eu-and-council-of-europe-support-digitalisation-of-gift-registration-for-public-officials-in-north-macedonia

248 „СООПШТЕНИЕ ЗА ЈАВНОСТ“, Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, 5 мај 2026, <https://podaroci.dksk.mk/gift-submission/public-figures?page=0&rowsPerPage=5>

249 Државна комисија за спречување на корупцијата, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

Јавно обвинителство

Во извештајниот период беше забележан напредок во постапувањето по случајот поврзан со сомневања за корупција при доделување средства од ИПАРД-програмата. ОЈО-ГОКК поднесе обвинителен акт против пет лица за кривични дела поврзани со давање и примање поткуп и примање награда за противзаконито влијание, кој беше одобрен од Основниот кривичен суд Скопје. Во поврзана постапка, вработена во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство беше осудена на десет месеци затвор по признание на вина. Судската постапка против другите обвинети продолжи во текот на извештајниот период. Случајот имаше и пошироки последици врз спроведувањето на ИПАРД-програмата, при што исплатата на средствата беше суспендирана до мај 2026 година.²⁵⁰

Исто така, беше отворена истрага за потенцијална злоупотреба на службената положба и овластувања во Агенцијата за стоковни резерви. Четворица поранешни функционери и вештак се осомничени за злоупотреба на службената положба поради поднесување лажна информација до Владата за да го оправдаат отписот на кусок од 1.500 тони пченица и 500 тони јачмен (во вредност од приближно 473.000 евра или 29,1 милион денари).²⁵¹

Во декември 2025 година беше уапсен поранешен државен правобранител под сомнение дека примил награда за незаконско влијание.²⁵² Според истрагата, тој побарал, а подоцна и примил поголема сума пари за да го искористи своето влијание за да поткупи судија во Апелациониот суд Скопје за поништување на мерката притвор за затвореник.²⁵³ Тој останува во притвор откако Основниот кривичен суд Скопје му ја продолжи мерката за обезбедување присуство за нови 30 дена.²⁵⁴ По спроведена истрага, ОЈО-ГОКК до Основниот кривичен суд Скопје поднесе обвинителен акт.²⁵⁵

Истраги се поведени и за следниве случаи: перење пари и лихварство против 12 осомничени лица што управувале со криминална група што нудела кредити со крајно високи каматни стапки,²⁵⁶ злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување договор за јавна набавка или јавно-приватно партнерство и проневера во службата против 32 физички и правни лица што

250 „10 месеци затвор за службеничката којашто призна дека примила поткуп за манипулација со пари од ЕУ за поддршка на земјоделството, 5 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/10-mesetsi-zatvor-za-sluzhbenichkata-koja-prizna-deka-primila-potkup-za-manipulatsija-so-pari-od-eu-za-poddrshka-na-zemjodelstvoto/>.

251 „Поведена постапка против 5 лица за злоупотреби со стоковите резерви“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 25 ноември 2025, <https://jorm.gov.mk/povedena-postapka-protiv-5-lica-za-zloupotrebi-so-stokovite-rezervi/>.

252 „Уапсен е Фехми Стафа, поранешен државен правобранител“, 360 степени, 14 декември 2025, <https://360stepeni.mk/uapsen-e-fehmi-stafa-poraneshen-drzhaven-pravobranitel/>.

253 „Наредба за истрага против едно лице за примање награда за противзаконито влијание“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 14 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/naredba-za-istraga-protiv-edno-licze-za-primane-nagrada-za-protivzakonito-vlijanie/>.

254 „Поранешниот државен правобранител Фехми Стафа останува во притвор – судот му го продолжи за нови 30 дена“, 360 степени, 14 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/oraneshniot-drzhaven-pravobranitel-fehmi-stafa-ostanuva-vo-pritvor-sudot-mu-go-prodolzhi-za-novi-30-dena/>.

255 „ОЈОГОКК поднесе обвинение против поранешниот државен правобранител, Стафа, за земање поткуп за да влијае врз судија“, 360 степени, 20 март 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-gokk-podnese-obvinenie-protiv-poraneshniot-drzhaven-pravobranitel-stafa-za-zemane-potkup-za-da-vlijae-vrz-sudija/>.

256 „Под истрага 12 лица осомничени за лихварство и перење пари“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 22 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/pod-istraga-12-lica-osomnicheni-za-lihvarstvo-i-perene-pari/>.

ги злоупотребиле постапките за јавни набавки во Прилепската болница и против 8 физички лица; 1 правно лице осомничено за организирање тендер за преместување опрема од РЕК Осломеј во РЕК Битола, фаворизирајќи една компанија;²⁵⁷ злоупотреба на службена положба и овластување против 2 сопственици на два приватни дома за стари лица во Скопје, кои под своја грижа имале повеќе лица од дозволеното во супстандардни услови;²⁵⁸ злосторничко здружување, злоупотреба на постапка за јавен повик, злоупотреба на службена положба, перење пари против 33 лица: службени лица во ЕСМ Дистрибуција на топлина, заедно со сопственици на компании, кои манипулирале со тендер и договорот бил доделен на компанија со повисока понуда;²⁵⁹ злосторничко здружување, лихварство и перење пари против 8 лица, кои во Скопје организирале нелегално коцкање без лиценца.²⁶⁰

Српски државјанин, сопственик на две фирми, раководители во Управата за јавни приходи (УП) и уште неколкумина сопственици и управители на правни лица се меѓу дваесеттемина осомничени во акцијата што ОЈО-ГОКК ја спроведе на повеќе локации во државата.²⁶¹ Скопскиот Кривичен суд го прифати предлогот на ОЈО-ГОКК и им одреди притвор на осуммина од осомничените за затајување данок, перење пари и злоупотреба на службената положба, кои беа уапсени во акцијата на ОЈО-ГОКК.²⁶²

Основниот кривичен суд Скопје му изрече затворска казна од четири години на поранешниот директор на ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина и затворска казна од една година и десет месеци на вработен во установата, во случајот „Геријатрија“, поврзан со примање поткуп и награда за противзаконито влијание.²⁶³

Со вкрстено испитување, поранешен директор на Одделот за финансиско работење при Фондот за здравствено осигурување во својство на сведок во Основниот кривичен суд Скопје продолжи судењето за случајот „Онкологија 2“.²⁶⁴

257 „Нова истрага за злоупотреби во РЕК Битола“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 9 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/nova-istraga-za-zloupotrebi-vo-rek-bitola/>.

258 „Истрага за злоупотреби и малтретирање во приватни установи за сместување стари лица“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 8 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/istraga-za-zloupotrebi-i-maltretitane-vo-privatni-ustanovi-za-smestuvane-stari-lica/>.

259 „Спроведена координирана акција за економско-финансиски криминал – поведена истрага против 33 лица“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 19 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/sprovedena-koordinirana-akczija-za-ekonomsko-finansiski-kriminal-povedena-istraga-protiv-33-lica/>.

260 „Реализирана акција за недозволено приредување игри на среќа и перење пари – осум лица опфатени со истраги“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 12 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/realizirana-akczija-za-nedozvoleno-prireduvane-igri-na-sreka-i-perene-pari-osum-lica-opfateni-so-istragi/>.

261 „Акцијата на ОЈОГОКК била изведена по известување од АНБ – осомничени се 20 лица за финансиски криминал тежок 4,8 милиони евра“, 360 степени, 16.01.2026, <https://360stepeni.mk/aktsijata-na-ojo-gokk-bila-izvedena-po-izvestuvane-od-anb-osomnicheni-se-20-litsa-za-finansiski-kriminal-tezhok-4-8-milioni-evra/>.

262 „Одреден им е 30-дневен притвор на осуммина од осомничените за милионскиот финансиски криминал“, 360 степени, 16 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/odreden-im-e-30-dneven-pritvor-na-osummina-od-osomnichenite-za-milionskiot-finansiski-kriminal/>.

263 „Четири години затвор за ексдиректорот Арифи и една година и десет месеци за Амита во случајот „Геријатрија“, 360 степени, 21 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/chetiri-godini-zatvor-za-eksdirektorot-arifi-i-edna-godina-i-deset-mesetsi-za-amiti-vo-sluchajot-gerijatrija/>.

264 „Случај „Онкологија 2“: Ексдиректор во ФЗО вели дека Фондот немал обврска да врши финансиски контроли во Клиниката за онкологија“, 360 степени, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sluchaj-onkologija-2-eksdirektor-vo-fzo-veli-deka-fondot-nemal-obvrska-da-vrshi-finansiski-kontroli-vo-kllinikata-za-onkologija/>.

Управата за финансиска полиција поднесе кривична пријава до ОЈО-ГОКК против претседателот на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад поради сомнение за сторено кривично дело – злоупотреба на службената положба и овластување.²⁶⁵ ОЈО-ГОКК треба да одлучи за натамошното постапување по поднесената кривична пријава.²⁶⁶

ОЈО Прилеп поднесе обвинение против осум физички и едно правно лице за проневера и злоупотреба на јавни набавки во Прилепската болница. Поранешната директорка и тројца вработени се товарат дека од 2022 до јули 2024 година присвоиле над 9,6 милиони денари од пациентска партиципација преку фиктивни налози за работа. Дополнително, директорката одобрувала исплати од ставката „храна за болни“ за производи што не биле наменети за хоспитализираните пациенти, со што била предизвикана штета од уште 1,4 милиони денари.²⁶⁷

МВР поднесе кривична пријава против поранешниот градоначалник на Кичево поради сомнение за злоупотреба на службената положба и овластување.²⁶⁸

ОЈО-ГОКК предложило поранешниот прв вицепремиер и министер, во натамошниот тек од постапката за случајот „Лотарија“ наместо да издржува притвор во затворот „Скопје“ да се брани од куќен притвор и да му биде одземена патната исправа.²⁶⁹ Тој беше приведен на косовско-македонската граница при влез во земјава по повеќе од една година бегство.²⁷⁰ Имено, во декември 2024 година беше отворена истрага за сомнителни злоупотреби во Државна лотарија при што била предизвикана штета од над 501 милион денари.²⁷¹

Управата за финансиска полиција поднесе обемна кривична пријава против поранешниот в. д. директор на ЈП „Комунална хигиена“ – Скопје, кој се товари за три кривични дела злоупотреба на службената положба, фалсификување исправа и проневера во службата во обид.²⁷²

265 „Финансиска поднесе кривична пријава против претседателот на РКЕ, Бислимоски“, 360 степени, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/finansiska-podnese-krivichna-prijava-protiv-pretседателot-na-rke-bislimoski/>.

266 „Финансиската полиција поднесе кривична пријава против претседателот на Регулаторна, Марко Беслимовски, за штета од над 14 милиони денари, 29 јануари 2026, <https://skopje1.mk/finansiskata-policija-podnese-krivichna-prijava-protiv-pretседателot-na-regulatorna-marko-beslimovski-za-steta-od-nad-14-milioni-denari>

267 „Обвинение за поранешната директорка и за уште седуммина за проневери и злоупотреби во Прилепската болница“, 360 степени, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinenie-za-poraneshnata-direktorka-i-ushte-sedummina-za-proneveri-i-zloupotrebi-vo-pri-lepskata-bolnitsa/>.

268 „Кривична за ексградоначалникот на Кичево – вработил четири лица и им дозволил да не одат на работа, а да земаат плата“, 360 степени, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/krivichna-za-eksgradonachalnikot-na-kichevo-vrabotil-chetiri-litsa-i-im-dozvolil-da-ne-odat-na-rabota-a-da-zemaat-plata/>.

269 „Обвинителството предлага Груби да оди во куќен притвор – се пријавил доброволно и во Шутка не може да му се гарантира безбедноста“, 360 степени, 23 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelstvoto-predlaga-grubi-da-odi-vo-kuken-pritvor-se-pri-javil-dobrovolno-i-vo-shutka-ne-mozhe-da-mu-se-garantira-bezbednosta/>.

270 „Артан Груби реши да се врати во Македонија, приведен е на ГП 'Блаце'“, 360 степени, 23 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/artan-grubi-reshi-da-se-vrati-vo-makedonija-priveden-e-na-gp-blats/>.

271 „Осуммина под истрага за злоупотреби во Државна лотарија“, 16.12.2024, <https://www.dw.com/mk/osummina-pod-istraga-za-zlo-upotrebi-vo-drzavna-lotarija-mvr-go-povikuva-artan-grubi-da-se-vrati-vo-zemjata/a-71068387>

272 „Финансиска поднесе кривична за поранешниот директор на 'Комунална хигиена' – овозможил физички лица да стекнат корист од 68 500 евра“, 360 степени, 13 март 2026, <https://360stepeni.mk/finansiska-podnese-krivichna-za-poraneshniot-direktor-na-komunal-na-higiena-ovozmozhil-fizichki-litsa-da-steknat-korist-od-68-500-evra/>.

Особено значаен развој во извештајниот период беше поднесувањето обвинение против судија на Апелациониот суд Скопје за противправно стекнување и прикривање имот и перење пари, по пронаоѓањето на 350.000 евра непријавени парични средства за кои, според обвинителството, не било докажано законско потекло. Предметот е поврзан со постапката против поранешен државен правобранител за противзаконито влијание врз судија.²⁷³

ОЈО-ГОКК во март 2026 отвори истрага против директорот на Државниот инспекторат за земјоделство под сомнение за примање поткуп. Според ОЈО-ГОКК, осомничениот побарал 50 000 евра за да одобри увоз на стока и да обезбеди непречено одвивање на идните увози. По примопредавањето на парите, тој бил уапсен, а ОЈО-ГОКК предложи определување мерка притвор.²⁷⁴

Во февруари 2026 година ОЈО-ГОКК отвори истрага против 20 лица осомничени за организирана даночна измама, перење пари и злоупотреба на службената положба, со што, според сомневањата, бил оштетен државниот буџет за околу 4,8 милиони евра. Во рамките на координирана акција беа извршени претреси на 16 локации, при што беа пронајдени документација, парични средства, оружје и фалсификувани печати. ОЈО-ГОКК побара притвор за дел од осомничените, а за другите предложи мерки за обезбедување на нивното присуство и забрана за вршење службени должности.²⁷⁵

ОЈО-ГОКК соопшти отворање на поголема постапка против 18 физички и 8 правни лица за проневера во служба, перење пари и други поврзани кривични дела. Иако станува збор за предмет поврзан со економски криминал, тој беше меѓу најзначајните антикорупциски и финансиски истраги во првата половина на годината.²⁷⁶

ОЈО-ГОКК поведе истрага и предложи притвор против четири лица, меѓу кои и поранешниот директор на Царинската управа (ЦУ). Меѓу лицата опфатени во истрагата се и експомошник-директор на ЦУ, управител на правен субјект и вработен во истиот субјект, поради сомневања за злоупотреби во постапка за јавна набавка и противзаконито влијание. Според сомневањата, во периодот јули 2023 – март 2024 година, преку фаворизирање на одреден економски оператор и ограничување на конкуренцијата, била овозможена противправна имотна корист од над 18,4 милиони денари.²⁷⁷ Скопскиот основен кривичен суд го прифати предлогот и им одреди тринаесетдневен притвор на осомничените.²⁷⁸

273 „Затворска казна за адвокатот, обвинение за апелациониот судија“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство за Република Северна Македонија, 17 април 2026, <https://jorm.gov.mk/zatvorska-kazna-za-advokat-obvinenie-za-apelacizniod-sudija/>.

274 „Наредба за истрага за примање поткуп, се бара притвор“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство за Република Северна Македонија, 20 март 2026, <https://sl1nk.com/lv3k94o>.

275 „20 лица под истрага за штета на буџетот на државата од големи размери“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 16 јануари 2026, <https://jorm.gov.mk/20-licza-pod-istraga-za-shteta-na-budhetot-na-drzhavata-od-golemi-razmeri/>.

276 „18 физички и 8 правни лица инволвирани во проневера во служба и перење пари и други приноси од казниво дело“, Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, 18 јуни 2026, <https://jorm.gov.mk/18-fizichki-i-8-pravni-licza-involvirani-vo-pronevera-vo-sluzhba-i-perene-pari-i-drugi-prinosi-od-kaznivo-delo/>.

277 „Отворена истрага за злоупотреби во Царинската управа – ОЈОГОКК бара притвор за Богоев и за уште три лица“, 360 степени, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/otvorena-istraga-za-zloupotrebi-vo-tsarinskata-uprava-ojo-gokk-bara-pritvor-za-bogoev-i-za-ushte-tri-litsa/>.

278 „Кривичен им одреди 30-дневен притвор на Богоев и на тројцата други осомничени за злоупотреби во Царината“, 360 степени, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/krivichen-im-odredi-30-dneven-pritvor-na-bogoev-i-na-trojtsata-drugi-osomnicheni-za-zloupotrebi-vo-tsarinata/>.

Во извештајниот период беше забележана зголемена активност на обвинителството во повеќе предмети поврзани со корупција, злоупотреба на службената положба, јавни набавки и финансиски криминал, вклучително и предмети против актуелни и поранешни носители на јавни функции. Во дел од предметите истрагите резултираа со поднесување обвиненија и започнување судски постапки. Сепак, за оцена на ефективност на кривичниот прогон на корупцијата треба да се следи натамошното процесно напредување и конечниот исход на предметите, особено во случаите на висока корупција, вклучително и бројот на правосилни пресуди и ефективност на одземањето на противправно стекнатиот имот.

Правна рамка

Донесувањето нов Закон за заштита на укажувачите остана незавршено во текот на извештајниот период. Заради усогласување на Законот за заштита на укажувачите со Директивата 2019/1937 на ЕУ, Министерството за правда подготви предлог-закон за заштитено пријавување и заштита на укажувачи. Предлогот е во фаза на меѓуресурска консултација, која ќе заврши откако ќе се добие мислењето од ЕК.²⁷⁹ Предложеното законско решение има цел унапредување на системот за заштита на укажувачите и негово натамошно усогласување со европските стандарди. Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата укажа на неоправданото одложување на постапката и побара негово итно усвојување.²⁸⁰

Во јануари 2026 година Собранието усвои измени и дополнувања на Кривичниот законик по сериозните последици од измените од септември 2023 година врз гонењето на корупцијата и организираниот криминал, вклучително и преку намалување на казните и скратување на роковите за застареност. Со измените повторно се воведе посебна одредба во член 353 за злоупотреба на службената положба и овластување поврзана со јавните набавки, која беше избришана во 2023 година. Сепак, новото решение не претставува враќање на правната рамка што важеше пред измените од 2023 година, а дел од експертската и граѓанската јавност оцени дека измените не ги надминуваат во целост нивните негативни последици. Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата побара враќање на одредбите што важеле пред измените од септември 2023 година и последователно донесување целосно нов Кривичен законик. Донесувањето нов Кривичен законик, усогласен со правото на ЕУ и меѓународните стандарди, останува клучна препорака на Европската комисија.²⁸¹ Министерството за правда извести дека новиот Кривичен законик е подготвен и усогласен со најновото релевантно законодавство на ЕУ. Тој ќе биде испратен на мислење на ЕК, па по добивањето на мислењето, ќе влезе во владина процедура.²⁸²

²⁷⁹ Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

²⁸⁰ „Платформата за борба против корупција бара итно донесување на предлогот на Закон за заштита на укажувачи“, Радио МОФ, 16 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/platformata-za-borba-protiv-korupcija-bara-itno-donesuvanje-na-predlogot-na-zakon-za-zash-tita-na-ukazhuvachi/>.

²⁸¹ Собранието ги донесе измените на Кривичниот законик, поддршка даде и СДСМ“, 360 степени, 28 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-donese-izmenite-na-krivichniot-zakonik-poddrshka-dade-i-sdsm/>.

²⁸² Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“.

Во мај 2026 година беше одржана јавна расправа за Предлог-законот за конфискација на имот во граѓанска постапка, чија цел е воспоставување механизам за конфискација на имот за кој не може да се докаже законско потекло, независно од кривичната постапка, со предвидени процесни гаранции за заштита на правата на засегнатите лица. Донесувањето ефикасна правна рамка за одземање на незаконски стекнат имот е особено значајно во контекст на континуираните препораки на Европската комисија за подобрување на резултатите во одземањето и конфискацијата на имот поврзан со корупција.²⁸³

На 24 јуни 2026 година Предлог-законот за кривичната постапка беше објавен на ЕНЕР за јавна консултација. Реформата на кривично процесната рамка се спроведува паралелно со подготовката на нов Кривичен законик и претставува дел од обврските предвидени со Реформската агенда.²⁸⁴

И покрај активностите за изменување на антикорупциската и кривичноправната рамка, на крајот на извештајниот период повеќе клучни реформи останаа незавршени. Особено останува потребата од донесување нов Кривичен законик усогласен со правото на ЕУ и меѓународните стандарди, како и од воспоставување ефективна правна рамка за заштита на укажувачите и за одземање и конфискација на незаконски стекнат имот.

Потребно е да се обезбеди ефективно спроведување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2026 – 2030 и Акцискиот план, со јасна институционална одговорност, мерливи резултати и редовно следење на реализацијата, имајќи го предвид ниското ниво на реализација на претходната Стратегија;

Неопходно е да се зајакне track record (постапување по предмети и конкретни резултати) во истрагата, гонењето и санкционирањето на корупцијата, особено на високо ниво, преку навремено и ефективно постапување, правосилни судски одлуки и ефективно одземање и конфискација на противправно стекнатиот имот;

Треба да се зајакне институционалното постапување по наодите и иницијативите на ДКСК и другите надзорни институции и да се воспостави систематско следење на нивниот натамошен исход, вклучително и постапувањето на Јавното обвинителство и другите надлежни институции;

Неопходно е да се обезбеди кохерентна и ефективна антикорупциска правна рамка преку надминување на последиците од измените на Кривичниот законик од 2023 година, усогласување на релевантното законодавство со европските стандарди и ефективна правна рамка за заштита на укажувачите, финансиски истраги и конфискација на имот;

Потребно е да се обезбедат соодветни човечки, финансиски и технички капацитети на ДКСК, ОЈО-ГОКК и другите надлежни обвинителства, со цел независно, навремено и ефективно постапување во предметите за корупција, особено во сложените случаи и случаите на корупција на високо ниво.

283 „Јавна расправа по Предлог-законот за конфискација на имот во граѓанска постапка“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 18 мај 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/javna-rasprava-po-predlog-zakonot-za-konfiskacija-na-imot-vo-gragjanska-postapka>.

284 „Предлогот на Законот за кривичната постапка е објавен на ЕНЕР“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 24 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-na-zakonot-za-krivicnata-postapka-e-objaven-na-ener>.

ТАБЕЛА: Клучни индикатори за борба против корупцијата

Институција/ област	Индикатор/настан	Податоци
ДКСК – пријави и предмети	Оформени предмети – корупција и злоупотреба на јавната функција	283 предмети
	– по пријави	281
	– по сопствена иницијатива	2
	Завршени предмети	262
	Донесени одлуки – корупција	178
	Оформени предмети – судир на интереси	54 предмети
	– по пријави	51
	– по сопствена иницијатива	3
	Донесени одлуки – судир на интереси	38
	Оформени предмети – имотна состојба	423 предмети
	– по пријави	28
	– по сопствена иницијатива	395
	Донесени одлуки – имотна состојба	92
	Донесени одлуки – финансирање на изборни кампањи	12
	Прекршочни платни налози	197, од кои 187 за неподнесување изјава за имотна состојба и интереси или образец за пријавување промени
	Барања за поведување прекршочна постапка поради неплатени налози	26
ДКСК – Национална стратегија 2021–2025	Евалуирани активности во 2025	137 активности
	Реализирани активности во 2025	23 %
	Активности во тек во 2025	33 %
	Нереализирани активности во 2025	44 %
	Евалуирани активности за целиот период 2021–2025	318 активности
	Реализирани активности 2021–2025	37 %
	Активности во тек 2021–2025	29 %
	Нереализирани активности 2021–2025	34 %
	Разгледани пријави во периодот	612, главно поврзани со корупција и судир на интереси
ДКСК – Национална стратегија 2026–2030	Подготовка на новата стратегија	21 работилница (октомври – декември 2025); јавни консултации (27 мај – 8 јуни 2026)
	Усвојување од ДКСК	19 јуни 2026
ДКСК – Систем на интегритет	Опфат/одговор на институциите	На централно ниво, од 73 институции, 48 целосно го одговориле прашалникот, а 25 не го пополниле, а од вкупно 69 единици на локалната самоуправа што пристапиле на порталот на ДКСК, 40 (59 %) целосно го пополниле прашалникот за примена на системот на интегритет, додека 29 делумно или воопшто не ја исполниле оваа обврска. ²⁸⁵ Од вкупно 142 институции на централно и локално ниво, 88 институции (62 %) целосно го пополниле прашалникот за примена на политиката/системот на интегритет, додека 54 институции (38 %) не го пополниле целосно или воопшто не го пополниле.

Институција/ област	Индикатор/настан	Податоци
ДКСК – Систем на интегритет	Правосуден сектор	2025 – преодна година; започнато унапредување на механизмите преку нови прашалници, методологија и прирачници
	Главни недостатоци	Нерамномерна и делумна практична примена, особено на локално ниво; слабости во управувањето со судир на интереси, дискрециони овластувања, корупциски ризици и внатрешно следење
Кривичен прогон/ позначајни предмети	„ИПАРД“	Поднесено обвинение; една казна затвор од 10 месеци по признание на вина
	„Геријатрија“	Првостепени затворски казни: 4 години и 1 година и 10 месеци
	„Онкологија 2“	Судењето продолжило во извештајниот период; износот >2,2 милијарди денари да не се внесува додека не се потврди со конкретен извор
	„Државна лотарија“	Штета од над 501 милион денари; постапката продолжила во извештајниот период
	Организирана даночна измама, перење пари и злоупотреба на службената положба	20 лица под истрага; проценета штета на буџетот околу 4,8 милиони евра; претреси на 16 локации
	Државен инспекторат за земјоделство	Истрага против директорот по сомнение за примање поткуп од 50.000 евра
	Поранешен државен право- бранител / поврзан предмет	Поднесено обвинение; предмет поврзан со противзаконито влијание врз судија
	Апелациски судија / поврзан предмет	Обвинение; во предметот се наведуваат 350.000 евра за кои не било докажано законско потекло
	Царинска управа	Истрага против 4 лица, вклучително поранешен директор; сомнение за злоупотреби во јавна набавка и противправна имотна корист од над 18,4 милиони денари
Правна рамка	Кривичен законик – измени и дополнувања	Усвоени во јануари 2026; повторно воведена посебна одредба во член 353 за злоупотреба поврзана со јавни набавки. Измените не претставуваат целосно враќање на рамката пред измените од 2023 година
	Нов Кривичен законик	Не е донесен во извештајниот период; неговото донесување, усогласено со правото на ЕУ и меѓународните стандарди, останува клучна препорака
	Предлог-закон за заштита на укажувачите	Неусвоен до крајот на извештајниот период
	Предлог-закон за конфискација на имот во граѓанска постапка	Јавна расправа одржана во мај 2026
	Предлог-закон за кривичната постапка	Објавен на ЕНЕР на 24 јуни 2026
	Предлог - закон за спречување на корупција и судир на интереси	Подготвен од работната група уште во мај - јуни 2025 година и сè уште не е усвоен од страна на Владата ²⁸⁶

Темелни права

Клучни случувања во извештајниот период

- ЕСЧП утврди повреди на правото на правично судење (член 6) во четири предмети поврзани со разрешување судии од страна на Судскиот совет;
- Владата со унилатерална декларација призна повреда на член 3 од ЕКЧП за физичко малтретирање на осуденик од затворски службеник и изостанок на ефективна истрага;
- Собранието во јануари 2026 година избра нов народен правобранител, по што следувахе оглас за пополнување на сите осум заменички позиции;
- Предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци влегоа во владина процедура во април 2026 година, со цел усогласување со GDPR и обезбедување финансиска и финансиско-кадровска независност на Агенцијата;
- Објавени се Предлог-закон за пробација (со одржана јавна расправа во мај 2026) и измени на Законот за извршување на санкциите;
- Во јануари 2026 година беше формирана владина работна група за воспоставување механизам за заштита од стратегиски тужби против јавното учество;
- Програмскиот совет избра нов директор на МРТ, додека новинарските здруженија предупредија дека најавените законски измени за намалување на основницата за финансирање ја загрозуваат нејзината независност;
- Донесени се итни измени во Кривичниот законик со кои телесните повреди од семејно насилство се гонат по службена должност, како реакција на извештајот на Државниот завод за ревизијата за спроведување на Истанбулската конвенција и високата стапка на фемициди.
- Донесени се измени во Законот за вработување на инвалидни лица за опфаќање на лицата со аутизам и Законот за системот за процена на лица со попреченост;
- Објавен е новиот Предлог-закон за социјално домување, додека Комитетот UN CERD и домашните судови пресудија против државата за системска дискриминација со одземање пасоши и лични документи на Роми.

Судска практика на Европскиот суд за човекови права

Во целиот извештаен период беше доминантен процесот на избор на кандидати за судии во Европскиот суд за човекови права (ЕСЧП) и контроверзностите, покрај новата судска практика за Северна Македонија. Досегашната постапка истакнуваше структурни, етички и процедурални предизвици во целокупниот процес.

По утврдените кандидати²⁸⁷ и спроведените интервјуа во октомври 2025²⁸⁸ од страна на Комисијата за избор на кандидат од Република Северна Македонија за судија на Европскиот суд за човекови права, процесот беше проследен со реакции и критики во однос на транспарентноста, униформноста на критериумите за оценување и потенцијалните судири на интереси. Граѓанските организации го критикуваа самиот процес на интервјуа,²⁸⁹ додека ДКСК отвори три предмети поврзани со членови на Комисијата за избор на кандидат²⁹⁰ и препорача изземање при одлучувањето за одредени кандидати.²⁹¹ Во ноември 2025 година Комисијата предложи тројца кандидати,²⁹² а Владата во јануари 2026 година го усвои предлогот.²⁹³ По мислењето на Советодавниот панел на експерти на Советот на Европа дека еден од кандидатите не ги исполнува во целост потребните критериуми, во мај 2026 година беше предложен нов кандидат.²⁹⁴ Развојот на постапката укажува на потребата националниот процес на селекција да обезбеди јасни и однапред утврдени критериуми, унифицирана методологија на оценување, ефективни гаранции за спречување судир на интереси и целосна усогласеност со стандардите на Советот на Европа.²⁹⁵

Во текот на 2025 година ЕЧСП одлучил по 205 апликации против Република Северна Македонија, зголемување на бројот на апликации во споредба со 2024 година. Од овие 205 апликации, 194 беа отфрлени или прогласени за недопуштени. Судот донесе 7 пресуди во 11 случаи, шест од нив утврдија прекршување на одредбите на Европската конвенција за човекови права.²⁹⁶ Во првите

287 „Комисијата ги утврди кандидатите што ќе бидат поканети на интервју за судија во ЕСЧП во Стразбур“, Официјална веб-страница на Уставниот суд на Република Северна Македонија, 8 октомври 2025, <https://ustavensud.mk/archives/35996>.

288 „Се интервјуираат кандидатите за судија со ЕСЧП во Стразбур“, 360 Степени, 20 октомври 2025, <https://360stepeni.mk/se-intervjuiraatkandidatite-za-sudija-vo-eschp-vo-strazbur/>.

289 „Извештај за постапката за избор на кандидати за избор на судија во ЕСЧП“ (Блупринт групата за реформи во правосудството, 2025), <https://bit.ly/4acazdA>.

290 „Три члена на комисијата за Стразбур оспорени пред Антикорупциската комисија“, Слободен печат, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/tri-chlena-na-komisijata-za-strazbur-osporeni-pred-antikorupciskata-komisija/>.

291 „И Стразбур тешко ќе се снајде со заплетканиот јазол од судир на интереси меѓу комисијата и кандидатите“, Слободен печат, 13 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/i-strazbur-teshko-kje-se-snajde-so-zapletkaniot-jazol-od-sudir-na-interesi-megju-komisijata-i-kandidatite/>.

292 „Професорот Сашо Георгиевски и адвокатите Јордан Апостолски и Наташа Бошковска предложени за судија во ЕСЧП“, Нова Македонија, 26 ноември 2025, <https://novamakedonija.com.mk/makedonija/profesorot-sasho-georgievski-i-advokatite-jordan-apos-tolski-i-natasha-boshkovska-predlozheni-za-sudija-vo-eschp/>.

293 „Владата ја усвоила информацијата за активностите на Комисијата за избор на кандидати за судија во Стразбур“, 360 степени, 13 јануари, 2026, <https://360stepeni.mk/vladata-ja-usvoila-informatsijata-za-aktivnostite-na-komisijata-za-izbor-na-kandidati-za-sudija-vo-strazbur>.

294 „По мислењето на советодавниот панел, комисијата предложи нов кандидат за судија во Стразбур“, Официјална веб-страница на Уставен суд на Република Северна Македонија, 11 мај 2026, <https://bit.ly/4zBdWph>.

295 „Известување за нови критериуми за избор на судија во Европскиот суд за човекови права“, Блупринт Група за реформи во правосудството, 5 мај 2026, <https://bit.ly/4qBqzMI>.

296 Европски суд за човекови права, „Европски суд за човекови права – Краток преглед за Земјата“, 2026, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/CP_Republic_of_North_Macedonia_ENG#:~:text=The%20Court%20dealt%20with%20314,European%20Convention%20on%20Human%20Rights.

седум месеци на 2026 година ЕСЧП одлучил по 145 апликации против Северна Македонија, од кои 140 беа отфрлени или прогласени за недопуштени, а се донесени 5 пресуди. Во извештајниот период ЕСЧП пресуди по пет важни предмети што се однесуваат на Северна Македонија, во кои имало повреда на правото на правично судење во однос на член 6 од ЕКЧП. Четири од одлуките се поврзани со постапките за утврдување одговорност и разрешување судии од страна на Судскиот совет, при што дошло до повреда на член 6. Во предметите Рибарев против Северна Македонија,²⁹⁷ Геровска-Попчевска против Северна Македонија,²⁹⁸ Илиевска и Здравева против Северна Македонија,²⁹⁹ како и Скрчески против Северна Македонија³⁰⁰ беа разгледани прашања поврзани со пристапот до правен лек, примената на процесните правила, надлежноста и правичноста на постапките пред Судскиот совет. Овие предмети повторно ја нагласуваат потребата дисциплинските и разрешувачките постапки против судиите да обезбедат јасни процесни гаранции, предвидлива примена на законската рамка и ефективен пристап до правен лек. Понатаму, во петтиот случај повредата на член 6 е ограничена на конкретен процес за двајца апликанти. Имено, во случајот Талески и други против Северна Македонија,³⁰¹ ЕСЧП не утврди повреда на член 6 став 1 во однос на законодавната интервенција со која беше овозможено поништување на претседателските помилувања и продолжување на кривичните постапки. Сепак, Судот утврди повреда на правото на контрадикторна постапка во однос на двајца од апликантите поради недоставување на поднесоците на повисокиот јавен обвинител во жалбената постапка.

Народен правобранител

По повеќемесечниот период во кој институцијата функционираше со ограничен раководен капацитет,^{302 303} Собранието на 23 јануари 2026 година избра нов народен правобранител.³⁰⁴ Во март беше објавен оглас за избор на осум заменици на народниот правобранител, со што започна процесот на пополнување на раководните позиции во институцијата. Во март беше објавен оглас за избор на осум заменици на народниот правобранител во подрачјето на Скопје,

297 Случај „Рибарев против Северна Македонија“, Апликација бр. 39987/22 (Европски суд за човекови права 13 ноември 2025), <https://bit.ly/4adjPOx>.

298 Случај „Геревска-Попчевска против Северна Македонија“ бр.2, Апликација бр. 30989/20, (Европски суд за човекови права 5 мај, 2026), <https://bit.ly/4xkhevD>.

299 Случај „Илиевска и Здравева против Северна Македонија“, Апликација бр. 19689/21 и 42794/22 (Европски суд за човекови права, 13 ноември 2025), <https://bit.ly/4gskSxz>.

300 Случај „Скрчески против Северна Македонија“, Апликација бр. 37954/21, (Европски суд за човекови права 12 мај, 2026), <https://bit.ly/356Y5xW>.

301 Случај „Талески и други против Северна Македонија“, Апликација бр. 34261/23 и 7877/24, (Европски суд за човекови права 23 јуни, 2026), <https://bit.ly/4irET8y>.

302 „Дали не ви треба народен правобранител, ја прашуваат власта вработените во институцијата, која од први јануари ќе згасне, оти Собранието 5 месеци не избра омбудсман“, Сакам да кажам, 24 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/dali-ne-vi-treba-naroden-pravobranitel-ja-prashuvaat-vlasta-vrabotenite-vo-institutsijata-koja-od-prvi-januari-ke-zgasne-oti-sobranieto-5-meseci-ne-izbra-ombudsman/>.

303 „Соопштение до јавноста за состојбите во институцијата Народен правобранител“, Официјална веб-страница на Народниот правобранител на Република Северна Македонија, 24 декември 2025, <https://ombudsman.mk/single/announcement/sostojbite-np>.

304 „Фатон Сеџами е избран за нов народен правобранител“, 360 степени, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/faton-selami-e-izbran-za-nov-naroden-pravobranitel/>.

Куманово, Тетово, Штип, Битола и Струмица,³⁰⁵ со што започна процесот на пополнување на раководните позиции во институцијата, особено важно имајќи предвид дека во извештајниот период институцијата остана без ниту еден заменик на народниот правобранител. Изборот на нов народен правобранител претставува важен чекор за стабилизирање на институцијата, но не ги надминува долгогодишните структурни слабости поврзани со нејзината финансиска и функционална независност.

И во овој извештаен период продолжија критиките во однос на финансиската независност на институцијата Народен правобранител. Европската комисија против расизам и нетолеранција (ЕКРИ)³⁰⁶ при Советот на Европа, како и извештајот за напредок на Европска комисија³⁰⁷ препорачуваат за Народниот правобранител да располага со сопствениот буџет, а да не зависи од одобренјата на Министерството за финансии. Во 2025 година буџетот на Народниот правобранител беше дополнително намален на 92,8 милиони денари поради рестриктивната политика на Министерството за финансии. Дополнително, доделените средства за посебните механизми беа недоволни, а нивното целосно искористување за ангажирање експерти беше оневозможено поради правни и административни бариери. Ваквата ситуација доведува до тоа институцијата да има опструкции при вршење на есенцијалните обврски.³⁰⁸ Дополнително, од предвидени 183 работни места, до декември 2025 година беа пополнети 82 работни места. Пополнетоста на помалку од половина од предвидените работни места доведува до тоа да институцијата се соочува со суштинска потреба од зајакнување на човечките ресурси со цел да се обезбеди соодветна кадровска поддршка за спроведување на законски утврдените надлежности на сите нивоа.

Дополнително во однос на функционалната независност, донесувањето на законските измени со Предлог-законот за народниот правобранител останува клучно за зајакнување на институционалната независност и за исполнување на условите за акредитација со А-статус согласно со Париските принципи на Обединетите нации, потреба што е утврдена и со извештајот за напредок на Европска комисија.³⁰⁹ Донесувањето на измените на Законот за Народниот правобранител е и меѓу приоритетите на новиот народен правобранител,³¹⁰ меѓутоа до крајот на извештајниот период измените на законот не беа донесени.

305 „Оглас за заменици на народен правобранител за Република Северна Македонија за подрачјето на Скопје, Куманово, Тетово, Штип, Битола и Струмица - НПР Бр.1650/1“, Официјална веб-страница на Народниот правобранител на Република Северна Македонија, 23 март 2026, <https://bit.ly/4gUCmBJ>.

306 Европска комисија против расизам и нетолеранција, ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of North Macedonia Subject to Interim Follow-Up (Заклучоци на ЕКРИ за спроведување на препораките во однос на Северна Македонија кои се предмет на привремено следење), CRI(2026)4 (Совет на Европа, 2026), <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/48802ad4d0>.

307 Европска комисија, „Работен документ на комисија - Извештај за Северна Македонија за 2025“, SWD(2025) 753, 4 ноември 2025, https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/267b368e-6b55-4a42-bb72-6395593de4da_en?filename=north-macedonia-report-2025.pdf.

308 Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитувањето, унапредувањето и заштитата на човековите слободи и права 2025“, (2026), <https://ombudsman.mk/media/documents/GI-2025.pdf>.

309 Европска комисија, „Работен документ на комисија - Извештај за Северна Македонија за 2025“.

310 „Враќањето на довербата во народниот правобранител е приоритет – порача новиот омбудсман Фатон Селами по стапувањето на функцијата, 360 степени, 26 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/vrakaneto-na-doverbata-vo-narodniot-pravobranitel-e-prioritet-po-racha-noviot-ombudsman-faton-selami-po-stapuvaneto-na-funktsijata/>.

Во 2025 година трендот на поднесени претставки по области и подобласти е речиси идентичен како и минатите години. Народниот правобранител постапуваше/разгледуваше по 2.921 претставка, од кои 2.400 беа примени/заведени, а 521 предмет беа пренесени од претходната година. Најголемиот број примени/заведени претставки се однесуваа на заштитата на правата во областа на правосудството со 307 претставки, или 12,79 %; областа потрошувачки права 264 претставки, или 11 %; областа работни односи 219 претставки, или 9,13 %; и областа на детските права 198 претставки, или 8,25 %.³¹¹ Драстично зголемување на примени/заведени претставки во 2025 година се забележува во областа за животна средина, поради низа еколошки инциденти што се случиле во државата. Меѓу првите иницијативи на народниот правобранител беше и активноста за усогласување на законите што се однесуваат на полагањето на правосудниот испит на албански јазик, вклучувајќи ги правната практика, нотаријатот и извршителите.³¹²

Тортура или друг вид сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување

Во февруари 2026 година во предметот „Муслиу против Северна Македонија“³¹³ Владата со унилатерална декларација призна повреда на член 3 од ЕКЧП во случај поврзан со физичко малтретирање на осудено лице од затворски службеник и отсуство на ефективна истрага. Случајот дополнително ги потврдува недостатоците во механизмите за превенција, пријавување и истрага на наводи за малтретирање во пенитенцијарниот систем.³¹⁴

Во 2025 година Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди при Министерството за внатрешни работи (МВР) постапувал по 57 поднесоци во кои се наведува употреба на физичка сила од страна на полициски службеници врз граѓани, од кои 4 претставки се основани за кривично дело „Малтретирање во вршење на служба“.³¹⁵ Иако постојат институционални механизми за постапување по наводи за несоодветно полициско постапување, останува потребата од навремени, независни и ефективни истраги и соодветно последователно постапување во случаите на наводна тортура, малтретирање и незаконска употреба на средства за присилба.

Во текот на 2025 година народниот правобранител постапувал по 34 предмети во однос на тортура, нехумано и нечовечно постапување од страна на полициски службеници и припадници

311 Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитување, унапредување и заштита на човековите слободи и права 2025“.

312 „Омбудсманот со иницијатива за правосудниот испит – ДУИ: Законот за јазиците го регулира прашањето“, ТВ 21, 31 март 2026, <https://mk.tv21.tv/ombudsmanot-so-initsijativa-za-pravosudniot-ispit-duit-zakonot-za-jazitsite-go-regulira-prashaneto/>.

313 ОДЛУКА Апликација бр.43315/22 Фитим МУСЛИУ против Северна Македонија, (Европски суд за човекови права 26 февруари 2026), <https://hudoc.echr.coe.int/#/%22itemid%22:%22001-249030%22%7D>.

314 „Прва одлука на Европскиот суд за човекови права за повреда на член 3 од ЕКЧП во затворски предмет“, Хелсиншки комитет за човекови права, 27 февруари 2026, <https://mhc.org.mk/news/prva-odluka-na-evropskiot-sud-za-chovekovi-prava-za-povreda-na-chlen-3-od-ekchp-vo-zatvorski-predmet/>.

315 Оддел за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, „Извештај за работата на одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги, и професионални стандарди во 2025 година“ (Министерство за внатрешни работи, 2026), <https://portal.mdt.gov.mk/post-documents/oddel-za-vnatresna-kontrola-kriminalisticki-istragi-i-profesionalni-standardi-document-vcUK.pdf>.

на затворската полиција, што е значително повеќе од 2024 година каде што имало само 25 предмети.³¹⁶ Истовремено биле поднесени 27 претставки од осудени, притворени лица или членови на нивните семејства за физичко малтретирање, употреба на прекумерна сила или понижувачко и деградирачко однесување кон нив, сторени од страна на припадници на затворската полиција. Зголемувањето на бројот на предмети и претставки дополнително ја нагласува потребата од ефективно испитување на наводите за малтретирање и од обезбедување функционални и независни механизми за надзор. Дополнително, Националниот превентивен механизам (НПМ) продолжува да се соочува со сериозен кадровски дефицит од само тројца вработени, кој е дополнително отежнат од несоодветниот систем на јавни набавки за ангажирање надворешни експерти. Иако буџетот за 2026 година е зголемен на 955.000 денари во споредба со 2025 година и е остварена соработка со УНХЦР и МЗМП за теренска поддршка, потребата од независно кадровско зајакнување останува клучна.³¹⁷

Затвори и притвори

Според годишнината статистика на Советот на Европа (SPACE I), Македонија се наоѓа во групата земји со умерено пренатрупани затвори, со индекс од 104 затвореници на 100 расположливи места и стапка од 146 затвореници на 100.000 жители. Истовремено, земјата е на самиот европски врв според просечната должина на затворските казни, која изнесува 18 месеци, што е двојно повеќе од европскиот просек од 8,8 месеци.³¹⁸ Двојно повисоката просечна затворска казна во споредба со европскиот просек укажува на недоволното користење на алтернативните санкции и рестриктивниот пристап на судството во казнената политика, која дополнително влијае врз пренатрупаноста во затворите.

Според податоците во Годишниот извештај за 2025 година на народниот правобранител, во 2025 година се примени 187 претставки што се однесуваат на заштита и остварување на правата на осудени и притворени лица, како и на условите во казненопоправните установи во Република Северна Македонија што укажуваат на пренатрупаност, лоши хигиенски услови и недостатоци во здравствената заштита, при што се нарушува достоинството и се загрозува безбедноста и здравствените стандарди на осудените лица. И покрај преземените делбени реконструкции и градежни зафати од страна на властите, народниот правобранител укажува дека овие мерки се недоволни и апелира за итно обезбедување хумани и соодветни услови за престој.³¹⁹ Преку директни и итни интервенции на народниот правобранител беа успешно решени неколку драстични случаи на повреда на правата на затворените лица: 14-годишно девојче што било

316 Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитување, унапредување и заштита на човековите слободи и права 2025“.

317 Фатон Сељами и др., „Годишен извештај 2025“, (Национален превентивен механизам - Народен правобранител, 2026), https://ombudsman.mk/media/documents/NPM_Godisen_izvestaj-2025-Mk-Alb-Ang_1662f73d.pdf.

318 „Македонија со умерено пренатрупани затвори и меѓу водечките со најдолг просек на затворски казни – годишна статистика на Советот на Европа, Телма ТВ, 19 мај 2026, <https://telma.com.mk/2026/05/19/makedonija-so-umereno-prenatrupani-zatvori-i-megu-vodechkite-so-najdolg-prosek-na-zatvorski-kazni-godishna-statistika-na-sovetot-na-evropa/>.

319 Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитување, унапредување и заштита на човековите слободи и права 2025“.

заклучено по 22 часа дневно во КПД „Идризово“ е префрлено во Воспитно-поправниот дом Тетово во Волковија, каде што му се обезбедени соодветни услови за престој;³²⁰ а осуденик со ампутирана нога во затворот во Штип, кој првично бил сместен на третиот кат, беше преместен во лесно достапна ќелија со овозможен пристап до болничко лекување.³²¹ Дополнително, со цел хуманизација на престојот и поддршка на благосостојбата на децата на затворените лица, во КПД „Идризово“ беше пуштено во употреба детско катче,³²² реализирано со поддршка од Европската Унија и Советот на Европа, додека, пак, во Воспитно-поправната установа Тетово преку проект финансиран од Европската Унија се опреми женското одделение.³²³

Слабостите во врска со нехуманите услови и пренатупреноста во казнено-поправните домови се исто така истакнати и од страна на Националниот превентивен механизам (НПМ). Во извештајот за 2025 година, во затворите, како што се Идризово, Скопје, Штип, Прилеп и Битола, бројот на сместени лица редовно ги надминува предвидените капацитети, што води кон драстично влошување на материјалните услови, како што се недостиг на дневна светлина, лоша вентилација и загрижувачко ниво на нехигиена.³²⁴ Ваквиот прекумерен притисок врз затворската инфраструктура не само што го нарушува човечкото достоинство туку создава и постојана тензија меѓу осудените лица, што често ескалира во меѓусебни конфликти.³²⁵ Дополнителна потврда за нарушениот безбедносен систем и безбедносните ризици во установата е и неодамнешното поднесување кривични пријави за пет лица, од кои тројца затвореници во КПД „Идризово“, за формирање терористичка организација и онлајн величање на ИСИС.³²⁶ Паралелно на тоа, здравствената заштита во затворите е на критично ниво; постојаниот недостиг на медицински персонал и основни лекови ги принудува затворениците самите да се снаоѓаат за терапија, претворајќи го пристапот до медицинска помош во еден од најголемите предизвици.³²⁷ Дополнително, при посета на Психијатриската болница „Демир Хисар“ е констатирано дека се сместуваат лица со кривичноправни санкции што ја злоупотребуваат и ја манипулираат мерката за задолжително психијатриско лекување, со што се нарушува безбедноста и се врши притисок врз персоналот и другите пациенти во установа што веќе се бори со лоши просторни услови и сериозен недостиг од медицински персонал.³²⁸

320 „14-годишното девојче што беше заклучено по 22 часа на ден во „Идризово“, е префрлено во Воспитно-поправниот дом „Тетово“, Слободен печат, 9 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/14-godishnoto-devojche-koe-beshe-zaklucheno-po-22-chasa-na-den-vo-idrizovo-prefrleno-e-vo-voispitno-popravniot-dom-tetovo/>.

321 „Осуденик без една нога го сместиле на третиот кат во штипскиот затвор – секој ден маки мачел со скалите“, Слободен печат, 8 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/osudenik-bez-edna-noga-go-smestile-na-tretiot-kat-vo-shtipskiot-zatvor-sekoj-den-maki-machel-so-skalite/>.

322 „Денеска се отвора детско катче во Идризово, изградено со поддршка од ЕУ и Советот на Европа“, Press24.Mk, 21 ноември 2025, <https://press24.mk/deneska-se-otvora-detsko-katche-vo-idrizovo-izgradeno-so-poddrshka-od-eu-i-sovetot-na-evropa/>.

323 „Создаваме подобра средина за девојчињата во ВПУ Тетово“, Хелсиншки комитет за човекови права, 20 ноември 2025, <https://mhc.org.mk/news/sozdavame-podobra-sredina-za-devojchinjata-vo-vpu-tetovo/>.

324 Фатон Сељами и др., Годишен извештај 2025 (Национален Превентивен Механизам - Народен Правобранител, 2026), https://ombudsman.mk/media/documents/NPM_Godisen_izvestaj-2025-Mk-Alb-Ang_1662f73d.pdf.

325 „Тепачка помеѓу затвореници во „Идризово“ – еден е повреден“, 360 степени, 2 април 2026, <https://360stepeni.mk/tepachka-pomegu-zatvorenitisi-vo-idrizovo-eden-e-povreden/>.

326 „Кривична пријава за петмина, од кои тројца затвореници во Идризово, за формирање терористичка организација што го велича ИСИС на интернет“, Сакам да кажам, 17 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/krivichna-prijava-za-petmina-od-koi-trojt-sa-zatvorenitisi-vo-idrizovo-za-formirane-teroristichka-organizatsija-shto-go-velicha-isis-na-internet/>.

327 „Пронајден е починат осуденик во штипскиот затвор“, 360 степени, 16 декември 2025, <https://360stepeni.mk/pronajden-e-pochinat-osudenik-vo-shtipskiot-zatvor/>.

328 Сељами и др., „Годишен Извештај 2025“.

Иако од страна на институциите се регистрирани одредени зафати, реконструкции и позитивни чекори, како што е пилот-проектот за воведување телемедицина со цел подобрување на пристапот до специјалистичка здравствена заштита за затворениците,³²⁹ констатацијата на сите релевантни извештаи е дека парцијалните мерки сè уште се недоволни. Дополнително, еден од клучните системски чекори за намалување на оптовареноста во затворите е новиот Предлог-закон за пробација, кој беше објавен на ЕНЕР во 2025 година, со цел воспоставување поефикасен систем за пробација преку проширување на алтернативните мерки, подобра ресоцијализација и намалување на рецидивизмот. Тој треба да ги хармонизира прописите што се во надлежност на Управата за извршување на санкциите, со цел надминување на недоследностите во законските решенија и усогласување со меѓународни стандарди од областа на пробацијата.³³⁰ На 12 мај 2026 година се одржа и јавната расправа за предлог-законот.³³¹ Како директна практична мерка во оваа насока е регистриран и првиот случај во земјата каде што 79-годишен осуденик издржува тримесечна казна во домашен притвор со електронски монитор односно алка за глужд наместо ефективна затворска казна.³³² Предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за извршување на санкциите беше објавен на ЕНЕР во јуни 2025 година, по што беше одржана јавна расправа во септември. Предложените измени треба да го реформираат пенитенцијарниот систем во согласност со националните и меѓународните стандарди.³³³ Тој сè уште не е усвоен.

Дополнителен системски предизвик претставува фактот што по истекот на претходната Национална стратегија за развој на пенитенцијарниот систем (2021 – 2025), државата сè уште нема усвоено нова неколкугодишна стратегија и соодветен Акциски план за периодот по 2025 година. Овој вакуум на стратесиска рамка за периодот 2026 – 2030 година ги остава реформите во пенитенцијарниот сектор без јасно дефинирани институционални приоритети, рокови и буџетски заложби за надминување на пренатрупаноста и нехуманите услови во затворите

329 „Северна Македонија иницира воведување на телемедицина во здравствената заштита во пенитенцијарните установи“, Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, 23 февруари 2026, <https://bit.ly/3Uik94E>.

330 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“. 12.08.2026

331 „Филков: Новиот Закон за пробација воспоставува поефикасен систем, посилен ресоцијализација и поголема заштита на жртвите“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 12 мај 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novo-sti/filkov-noviot-zakon-za-probacija-vospostavuva-poeifikasen-sistem>.

332 „79-годишен велешанец, прв Македонец што ќе носи алка наместо да лежи во затвор“, 24 Вести, 2 октомври 2025, <https://24.mk/details/79-godishen-veleshanec-prv-makedonec-koj-kje-nosi-alka-namesto-da-lezhi-vo-zatvor>.

333 Министерство за правда, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“. 12.08.2026

Заштита на личните податоци

Во извештајниот период беа преземени важни чекори кон исполнување на препораките од извештајот за напредок на Европска комисија за 2025 година. Во декември 2025 година³³⁴ Комисијата за прашања на избори и именување изгласа Предлог-одлука со која беше предложен и подоцна именуван нов директор на Агенцијата за заштита на лични податоци (АЗЛП), а истиот месец беа донесени и годишните програми за работа на Агенцијата за 2026 година,³³⁵ со кои се поставија оперативните насоки за претстојниот период. Во насока на зајакнување на регулаторната рамка, во февруари 2026 година предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци беа објавени на ЕНЕР,³³⁶ а во април 2026 година предлог-законот влезе во официјална владина процедура со што започна финалната фаза од неговото усвојување.³³⁷ Овој законски текст претставува клучен чекор за надминување на системските забелешки нотирани во извештајот на ЕК, бидејќи со него се обезбедува целосна самостојност и независност во функционирањето на АЗЛП, овозможувајќи ѝ управување со човечките и финансиските ресурси без надворешни одобренија и мислења од други државни институции, целосно усогласено со Општата регулатива за заштита на податоците (GDPR) на ЕУ и препораките на ЕК. Дополнително, измените на законот ќе овозможат и успешна имплементација на Стратегијата за заштита на личните податоци 2025 – 2030.

Сепак, и покрај позитивните законски иницијативи, АЗЛП продолжува да се соочува со низа предизвици. Според Годишниот извештај за 2025 година, АЗЛП има значителен недостиг на човечки ресурси (17 вработени, што претставува 30 % пополнетост на работните места според систематизираниите работни места). Оваа сериозна кадровска пополнетост директно се судира со континуираниот пораст на обемот на работа, бидејќи вкупниот број претставки што биле поднесени во 2025 година е 147, а претставки и поплаки од граѓаните што се однесуваа на социјалните мрежи за 2025 година се 229, од кои 8 се однесуваат на повреда на правото на заштита на личните податоци на деца на социјалните мрежи. Според причината за пријавување, најкарактеристични се претставките од физички лица што се однесуваат на лажни профили, пробиени (хакирани) профили, претставки што се однесуваат за објавување туѓи фотографии, видео- и аудиоснимки на 20 туѓи профили на социјални медиуми, како и претставки што се однесуваат за навреда, клевета и уцена преку интернет.³³⁸ Во однос на спроведувањето на Стратегијата за заштита на личните податоци 2025 – 2030, Годишниот извештај на АЗЛП нотира дека во 2025 година беа поставени темелите за нејзина оперативна реализација преку

334 „Накил Фетаи, предложен за нов директор на Агенцијата за заштита на личните податоци“, МИА, 2 декември 2025, <https://bit.ly/4qBlfsK>.

335 „Донесени годишни програми за работа на Агенцијата за 2026 година“, Официјална веб-страница на Агенцијата за заштита на личните податоци, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4wQhX6C>.

336 „Предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци се објавени на ЕНЕР“, Официјална веб-страница на Министерството за правда, 19 февруари 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/predlog-izmenite-na-zakonot-za-zastita-na-licnite-podatoci-se-objaveni-na-ener>.

337 „Законот за заштита на личните податоци влегува во владина процедура“, Официјална веб-страница Министерството за правда, 27 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/zakonot-za-zastita-na-licnite-podatoci-vleguva-vo-vladina-procedura>.

338 Агенција за заштита на личните податоци, „Годишен извештај за 2025 година“, (2026), <https://azlp.mk/wp-content/uploads/2026/04/AZLP-Godisen-izvestaj-2025-%D0%9C%D0%9A.pdf>.

усогласување на годишните програми за работа и зајакнување на едукативните активности за зголемување на знаењето и културата за заштита на личните податоци. Сепак, Агенцијата нагласува дека динамичното и целосно спроведување на стратешките цели предвидени до 2030 година е сериозно доведено во прашање поради критичниот недостиг на човечки ресурси, како и институционалната соработка.

Да се обезбедат ефективни истраги и одговорност за тортура и нечовечно или понижувачко постапување и да се подобрат условите во казнено-поправните установи, особено здравствената заштита, материјалните услови и кадровските капацитети, со поширока примена на пробациската и алтернативните санкции.

Да се зајакнат независноста, кадровските и финансиските капацитети на независните институции за заштита на човековите права, особено Народниот правобранител, и АЗЛП, преку соодветни ресурси и транспарентни и мерит-базирани постапки за избор и именување.

Усвојување на Предлог-законот за Народниот правобранител за да се овозможи самостојно управување со финансиските и човечките ресурси без претходни одобренија од Министерството за финансии, што е услов за добивање „А-статус“ според Париските принципи на ОН.

Навремено финализирање на постапката за избор на замениците на Народниот правобранител за подрачните канцеларии, со цел обезбедување целосно и непречено функционирање на регионалните мрежи за заштита на правата на граѓаните и мерит-базирани постапки за избор и именување.

Потребно е да се создадат услови за зајакнување на капацитетите на Националниот превентивен механизам, преку постепено зголемување на бројот на вработени и олеснување на процедурите за ангажирање надворешни експерти за теренските увид.

Подготовка и усвојување на нова Национална стратегија за развој на пенитенцијарниот систем за периодот по 2025 година, придружена со соодветен Акциски план и обезбедени буџетски средства за надминување на пренатрупаноста и унапредување на условите во затворите.

Зајакнување на кадровските капацитети на Агенцијата за заштита на личните податоци, што ќе овозможи поефикасно постапување по зголемениот број претставки од граѓаните во врска со социјалните мрежи, дигиталните злоупотреби и заштитата на личните податоци на децата на интернет.

Слобода на изразување

Слободата на изразување и медиумската слобода во извештајниот период продолжија да се соочуваат со структурни предизвици, вклучително политичка поларизација, притисоци и дискредитирачки јавен говор кон новинарите, ризици од SLAPP-постапки и ограничена економска одржливост на медиумите.³³⁹ Во Индексот за слобода на медиумите на „Репортери без граници“ за 2026 година, Северна Македонија падна од 42. на 45. место и беше класифицирана во категоријата со „проблематична“ состојба.³⁴⁰ Затворањето на македонскиот сервис на Радио Слободна Европа во март 2026 година од финансиски причини дополнително го намали бројот на редакции што обезбедуваат независно информативно известување, со потенцијални последици врз медиумскиот плурализам.³⁴¹ Истражувањата за јавното мислење спроведени од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (АВМУ) потврдија дека граѓаните сè повеќе се информираат преку социјалните мрежи и телевизијата, но истовремено бележат ниско ниво на доверба во вестите.³⁴²

Во однос на изборниот процес, во периодот од октомври до декември 2025 година АВМУ спроведе мониторинг врз медиумското претставување нотирајќи повремени исклучоци од балансираното известување,³⁴³ а поради прекршување на изборниот молк, поведе прекршочни постапки против неколку телевизии.^{344 345} Во истиот период ЗНМ побара итна институционална заштита и овозможување непречен пристап за медиумските работници поради опструкции при нивното акредитирање на гласачките места.³⁴⁶

Имплементација на легислатива/институции

На институционален и регулаторен план беа направени чекори кон усогласување со современите дигитални трендови преку отворањето јавна расправа³⁴⁷ за нацртот и конечното усвојување на Водичот за инфлуенсери, влогери и креатори на содржини³⁴⁸ со кој се обезбедува почитување

339 „Македонија падна за 3 места во Индексот за слобода на медиумите на Репортери без граници, сега е во групата со „проблематична“ состојба, а за првпат пола свет е во „тешка“ или „многу сериозна“ состојба“, Сакам да кажам, 30 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/makedonija-padna-za-3-mesta-vo-indeksot-za-sloboda-na-mediumite-na-reporteri-bez-granitsi-sega-e-vo-grupa-ta-so-problematicna-sostojba-a-za-prvp-at-pola-svet-e-vo-teshka-ili-mnogu-seriozna-sostojba/>.

340 „Светски индекс на слободата на медиумите - Северна Македонија“, Репортери без граници, 7 мај 2026 година, <https://rsf.org/en/country/north-macedonia>.

341 „Се затвора македонскиот сервис на Радио Слободна Европа“, Сакам да кажам, 25 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/se-zatvora-makedonskiot-servis-na-radio-slobodna-evropa/>.

342 „Истражувањето на мислењето на јавноста за медиумите во фокусот на јавниот состанок на АВМУ“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 30 март 2026, <https://bit.ly/3SW21Sk>.

343 „Изготвен извештај за предизборното медиумско претставување од 10 август до 28 септември 2025“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 7 октомври 2025, <https://bit.ly/3UaM6Qz>.

344 „АВМУ: Поведени се прекршочни постапки против две телевизии за прекршување на изборниот молк“, 360 степени, October 19, 2025, <https://360stepeni.mk/avmu-povedeni-se-prekrshochni-postapki-protiv-dve-televizii-za-prekrshuvane-na-izborniot-molk/>.

345 „АВМУ поведе прекршочни постапки против уште две телевизии за непочитување на изборниот молк“, 360 степени, 20 октомври 2025, <https://360stepeni.mk/avmu-povede-prekrshochni-postapki-protiv-ushte-dve-televizii-za-nepochituvane-na-izborniot-molk/>.

346 „ЗНМ: Да се обезбеди почитување и непречена работа на медиумските работници на гласачките места“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 19 октомври 2025, <https://bit.ly/3UIZyB5>.

347 „Отворена јавна расправа за Нацрт-водич за инфлуенсер(к)и, влогер(к)и, креатор(к)и на содржини“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 21 ноември 2025, <https://bit.ly/4y5dnT3>.

348 „Усвоен Водич за инфлуенсер(к)и, влогер(к)и, креатор(к)и на содржини“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 25 декември 2025, <https://bit.ly/4xmOEJN>.

на одредбите на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и од подзаконските акти, од страна на инфлуенсер(к)и, влогер(к)и, креатор(к)и на содржини; како и со именувањето на нов директор на АВМУ³⁴⁹ во декември 2025 година. Дополнително, во мај 2026 година почнаа и консултациите за новиот Нацрт-кодекс на новинарите на Македонија.³⁵⁰ Кодексот беше промовиран по завршувањето на извештајниот период. Позитивен чекор беше формирањето владина работна група за воспоставување механизам за заштита од злоупотребата на т.н. стратешки тужби против јавното учество (SLAPP) во јануари.³⁵¹ Првиот состанок на работната група се одржа во март.³⁵²

Јавен радиодифузен сервис

Процесот на управување и реформирање на Македонската радио-телевизија (МРТ) одбележа клучна пресвртница со распишувањето на јавниот конкурс за избор на нов директор и заменик-директор.³⁵³ Новинарската заедница инсистираше целиот процес да помине низ целосно транспарентна, законска и кредибилна постапка.³⁵⁴ По прегледот на кандидатите, Програмскиот совет избра нов директор.³⁵⁵ Од друга страна, конкурсот за заменик-директор беше поништен бидејќи ниту еден кандидат не го доби потребниот број гласови,³⁵⁶ по што следуваа објавување нов јавен конкурс.³⁵⁷ На отворените расправи за иднината на јавниот сервис новиот директор најави мерки за модернизација, подмладување на кадарот и дигитализација, додека новинарските здруженија алармираа дека најавените владини измени на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги за намалување на основната за финансирање може сериозно да ги загрозат реформите и финансиската независност на МРТ и на медиумскиот регулатор.³⁵⁸

Притисок врз новинари

Во текот на периодот опфатен со извештајот е забележан интензивен и повеќеслоен притисок врз новинарите и медиумите, кој негативно влијае врз слободното известување.

349 „Избран директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 26 декември 2025, <https://bit.ly/4gwPFYN>.

350 „НОВИОТ НАЦРТ-КОДЕКС НА НОВИНАРИТЕ НА МАКЕДОНИЈА ОТВОРЕН ЗА КОМЕНТАРИ“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 5 мај 2026, <https://bit.ly/4wVi3Kj>.

351 „Владата формира работна група за воспоставување механизам за заштита од злоупотребата на т.н. стратешки тужби против јавното учество“, Независен, 27 јануари 2026, <https://nezavisen.mk/vladata-formira-rabotna-grupa-za-vospostavuvanje-mehani-zam-za-zashtita-od-zloupotreba-na-t-n-strateshki-tuzhbi-protiv-javnoto-uchestvo/>.

352 „Владата го отвори процесот за анти-SLAPP механизам: сега се очекуваат конкретни решенија“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 26 март 2026, <https://bit.ly/4hXa2R9>.

353 „Јавен конкурс за избор на Директор на МРТ и Заменик на директорот на МРТ“, Македонска Радио Телевизија, 24 март 2026, <https://mrt.com.mk/node/141446>.

354 „ЗНМ: По истекот на рокот за избор во МРТ, јавноста очекува кредибилен и целосно транспарентен процес“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 17 април 2026, <https://bit.ly/4zFJo5M>.

355 „По спроведен јавен конкурс, програмскиот совет избра нов директор на МРТ“, Македонска Радио Телевизија, 23 април 2026, <https://mrt.com.mk/node/142721>.

356 „Програмскиот совет на МРТ го поништи конкурсот за заменик-директор, ќе следува нов оглас“, Македонска Радио-телевизија, 8 мај 2026, <https://mrt.com.mk/node/143359>.

357 „Јавен конкурс за избор на заменик на директорот на МРТ“, Македонска Радио-телевизија, 15 јуни 2026, <https://mrt.com.mk/node/144747>.

358 „ЗНМ: Без стабилно финансирање нема суштински реформи во МРТ“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 21 мај 2026, <https://bit.ly/45QKduM>.

Физички напади и закани

Физичката безбедност и личниот интегритет на медиумските работници беа сериозно загрозуени преку неколку инциденти. Сериозен инцидент се случи во декември 2025 година кога имаше физички упад и напад во студиото на „Инфомакс“ за време на емисија во живо,³⁵⁹ кој беше осуден од политичките партии³⁶⁰ и Здружението на новинари на Македонија (ЗНМ),³⁶¹ по што Основното јавно обвинителство Скопје поднесе обвинителен акт против сторителот.³⁶² Дополнително беа регистрирани смртни закани,³⁶³ сериозни закани за личната безбедност, вклучително директни закани за животот и семејството,³⁶⁴ принудно бришење снимени материјали,³⁶⁵ како и упад во приватноста и онлајн харанга врз новинарка.³⁶⁶ Како превентивна рамка беше усвоена Декларацијата за унапредување на безбедноста на новинарките од Западен Балкан.³⁶⁷

Дигитални напади и злоупотреби

Дигиталната безбедност беше сериозно загрозуена преку масовни ботски напади и обиди за рушење на досегот на профилите на „Слободен печат“ на социјалните мрежи во ноември³⁶⁸ 2025 година како и во јануари³⁶⁹ и април 2026 година,³⁷⁰ кои беа пријавени во МВР,³⁷¹ како и преку организирано испраќање неосновани пријави до Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ).³⁷²

359 „Нападнати новинарите на ‘Инфомакс’, напаѓачот ја искршил вратата и насилно влегол за време на емисија во живо“, Сакам да кажам, 11 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/napadnati-novinarite-na-infomaks-napagachot-ja-iskrshil-vratata-i-nasilno-vlegol-za-vreme-na-emisija-vo-zhivo/>.

360 „И ВМРО-ДПМНЕ со реакција: Партијата го осудува упадот во ‘Инфомакс’ и бара целосно расчистување на случајот“, Скопје1.Мк, 11 декември 2025, <https://skopje1.mk/i-vmro-dpmne-so-reakcija-partijata-go-osuduva-upadot-vo-infomaks-i-bara-celosno-rascistuvanje-na-slucajot>.

361 „ЗНМ: Остра осуда за нападот врз редакцијата на ‘Инфомакс’“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 11 декември 2025, <https://bit.ly/4chzX2j>.

362 „ОЈО Скопје поднесе обвинение против мажот што насилно упадна во студиото на порталот ‘Инфомакс’“, Телма ТВ, 18 декември 2025, <https://telma.com.mk/2025/12/18/ojo-prodolzhen-pritvorot-na-napagachot-vrz-vrabotenite-na-infomaks/>.

363 „ЗНМ бара итна реакција на институциите по заканите кон новинарот Видиновски“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 3 февруари 2026, <https://bit.ly/4y5G0zt>.

364 „ЗНМ: Заканите кон Рами Мислими мора да добијат брза и ефикасна судска разрешница“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 15 јули 2026, <https://bit.ly/4cAkkTZ>.

365 „ЗНМ го осудува попречувањето на новинарска екипа во Тетово и бара итна истрага“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 30 јуни 2026, <https://bit.ly/4gqp2FZ>.

366 „ЗНМ бара реакција од надлежните институции за случајот со новинарката Анета Блажевска“, Официјална веб-страница на Здружението на новинари на Македонија, 17 јуни 2026, <https://bit.ly/45Tc390>.

367 „Мрежата SafeJournalists ја усвои Декларацијата за унапредување на безбедноста на новинарките од Западен Балкан“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 15 октомври 2025, <https://bit.ly/4d7uJq9>.

368 „Профилите на „Слободен печат“ беа цел на координиран ботски напад – читателите масовно нè поддржаа“, Слободен печат, 7 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/profilite-na-sloboden-pechat-bea-cel-na-koordiniran-botski-napad-chitatelite-masovno-n%dl%90-poddrzhaa/>.

369 „ЗНМ бара итно постапување по пријавата за онлајн напади врз ‘Слободен печат’“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 5 јануари 2026, <https://bit.ly/4zL00Oo>.

370 „Бараме итна истрага за серијата онлајн напади кон ‘Слободен печат’“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 7 април 2026, <https://bit.ly/45PpR5f>.

371 „ЗНМ поднесе пријава до МВР за малициозен онлајн напад на профилите на „Слободен печат“, Официјална веб-страница на Здружението на новинари на Македонија, 15 ноември 2025, <https://bit.ly/4bf5D8T>.

372 „Советот за етика во медиумите лани разгледал 96 од добиените 244 жалби, по пожарот во Кочани во еден ден примил 140 поплаки“, Сакам да кажам, 16 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/sovetot-za-etika-vo-mediumite-lani-razgledal-96-od-dobienite-244-zhalbi-po-pozharot-vo-kochani-vo-eden-den-primil-140-poplaki/>.

Политички притисок

Забележан е континуиран притисок од политички субјекти и високи функционери³⁷³ преку јавно етикетирање и дисквалификација на ТВ-каналы во јануари,³⁷⁴ април,^{375 376} и мај³⁷⁷ 2026 година, како и селективен пристап на државни институции, како што е МЕПСО, со оневозможување пристап за одделни критички медиуми.³⁷⁸

Судски и правни притисоци

Во извештајниот период институционалниот судски притисок продолжи во два случаја. Во јануари Основниот суд – Гостивар донесе проблематична пресуда против новинарка за злоупотреба на лични податоци поради објавување име на судија.³⁷⁹ Во февруари притисокот врз истражувачкото новинарство кулминираше со одлуката на Апелациониот суд Скопје³⁸⁰ што предизвика загриженост на национално³⁸¹ и на меѓународно ниво³⁸², а дополнителен индиректен притисок претставуваше и соопштението на ОЈО со кое генерално се бараше воздржаност при коментирање на судењето во случајот „Пулс“.³⁸³

373 „Функционерите да се однесуваат со почит кон новинарите“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 26 март 2026, <https://bit.ly/3UZkQoe>.

374 „ЗНМ и ССНМ: Остра осуда за континуираните напади и етикетирања на новинари и медиуми“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 21 јануари 2026, <https://bit.ly/3UoLcQv>.

375 „Медиумите одговараат пред својата публика, а не пред партиите“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 3 април 2026, <https://bit.ly/4gzLJq6>.

376 „ЗНМ и ССНМ: Политичките партии не смеат јавно да таргетираат новинари и медиуми“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 14 април 2026, <https://bit.ly/4gnVOaR>.

377 „ЗНМ и ССНМ: Персоналните политички пресметки со новинари и медиуми стануваат загрижувачка пракса“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 12 мај 2026, <https://bit.ly/4qG80XQ>.

378 „ЗНМ: Јавните институции мора да обезбедат еднаков пристап за сите медиуми, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 8 мај 2026, <https://bit.ly/4cba4RS>.

379 „Соопштение за јавност“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 31 јануари 2026, <https://bit.ly/4gZd4Dm>.

380 „Апелација пресуди во корист на Ангусhev – ја одби жалбата на ИРП за тужбата од бизнисменот дека бил клеветен пред пет години“, 360 степени, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/apelatsija-presudi-vo-korist-na-angushev-ja-odbi-zhalbata-na-irl-za-tuzhba-ta-od-biznisment-deka-bil-kleveten-pred-pet-godini/>.

381 „ЗНМ и ССНМ: Одбивањето на жалбата на ИРП од Апелациониот суд Скопје дополнително нè мотивира са стоиме зад истражувачкото новинарство“, 360 степени, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/znm-i-ssnm-odbivane-na-zhalbata-na-irl-od-apelatsiski-ot-sud-skopje-dopolnitelno-ne-motivira-da-stoime-zad-istrzhuvachkoto-novinarstvo/>.

382 „МФН и ЕФН: Апелациониот суд ги нарушува принципите на слободното новинарство“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 27 февруари 2026, <https://bit.ly/4qFBwgq>.

383 „ЗНМ и ССНМ: Повикот на ОЈО за „воздржаност“ може негативно да се протолкува“, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 29 март 2026, <https://bit.ly/46sFJdZ>.

Саморегулација и професионални стандарди

Паралелно со надворешните притисоци, извештајниот период ја нагласи потребата од доследно почитување на Етичкиот кодекс. Прашањата за професионалните стандарди беа поставени преку реакцијата на Советот на честа на ЗНМ за неетичко известување во случајот со починатата студентка,³⁸⁴ реакциите за вулгарен говор во поткасти³⁸⁵ и несоодветен однос на прес-конференција,³⁸⁶ потврдувајќи дека зајакнувањето на саморегулацијата е клуч за зачувување на кредибилитетот на медиумите.

Да се зајакнат слободата и независноста на медиумите и заштитата на новинарите преку навремено постапување по закани и напади.

Владата и Собранието да гарантираат стабилен, предвидлив и целосно независен модел за финансирање на Македонската радио-телевизија (МРТ) и АВМУ, со што ќе се заштитат нивната програмска независност, дигитализацијата и реформските процеси.

Да се засили динамиката на работната група за заштита од стратегиски тужби против јавното учество (SLAPP), со цел навремено дефинирање на конкретни законски и институционални механизми за спречување на неоснованите судски постапки и заштита на истражувачкото новинарство.

Да се зајакне саморегулацијата преку финализирање и усвојување на новиот Кодекс на новинарите, како и преку доследна примена на Водичот за инфлуенсери и креатори на содржини.

384 Одлука на Советот на честа на ЗНМ по претставките против новинарот Невриј Адеми, Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, 14 ноември 2025, <https://bit.ly/3NL2d3R>.

385 „Соопштение за јавност“, Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 16 јуни 2026, <https://bit.ly/4gp71lb>.

386 „ЗНМ реагира за однесувањето на новинар на прес-конференција во Тетово“, Радио МОФ, 25 март 2026, <https://www.radiomof.mk/znm-reagira-za-odnesuvanjeto-na-novinar-na-pres-konferencija-vo-tetovo/>.

Правата на детето

Во текот на извештајниот период се преземени одредени стратегиски и законодавно-реформски процеси. Во април 2026 започна процесот за изработка на Националниот акциски план за Европската гаранција за деца, насочен кон надминување на бариерите кај најранливите категории деца.³⁸⁷ Како дополнителен секторски развој, во март 2026 година беше усвоена и новата Национална стратегија за образование 2026 – 2032,³⁸⁸ процес што започна во ноември 2025 година.³⁸⁹

Според Државниот завод за статистика (ДЗС),³⁹⁰ бројот на пријавени деца што го прекршиле законот во 2025 година е зголемен за 3,9 % во однос на 2024 година, а бројот на деца осудени за кривични дела е намален за 34,7 %. Пријавени се 505 деца, а од кои 196 деца биле осудени затоа што биле прогласени за виновни најмногу за кривичните дела против имотот, против животот и телото, против безбедноста на јавниот сообраќај, против јавниот ред, половата слобода и половиот морал, против здравјето на луѓето. И покрај зголемениот број пријавени деца што го прекршиле законот, годишниот извештај на НПМ покажува дека постои недостиг во полициските станици со посебно опремени простории за разговор со деца. Во најголемиот дел од посетените полициски станици такви простории не постојат, поради што разговорите со деца се спроведуваат во канцелариите на инспекторите за деца, односно за малолетничка деликвенција. Оваа институционална неприспособеност претставува директно кршење на стандардите за правосудство по мерка на детето, бидејќи отсуството на пријателски амбиент го зголемува стресот, заплашувањето и ризикот од секундарна трауматизација кај децата што се наоѓаат во судир со законот.

Критичкиот осврт врз здравствените права на децата се потенцира во новиот глобален извештај на УНИЦЕФ, според кој, дури 99,9 % од децата во Македонија се изложени на штетно загадување на воздухот, суши и екстремни топлотни бранови.³⁹¹ Дополнително, во репродуктивните права се потенцира и феноменот на рани бремености. Податоците објавени кон крајот на декември покажуваат дека раѓањата од мајки помлади од 15 години во Северна Македонија и натаму се значително над просекот на Европската Унија.³⁹² Ова укажува на длабоко системско потфрлување во однос на превенцијата, здравственото и репродуктивното образование во училиштата, како и ограниченоста на пристапот до здравствени и социјални услуги за малолетничките, што директно го загрозува нивниот физички и психолошки развој.

387 „Одржана првата работилница за развој на Национален акциски план за Европска гаранција за деца“, Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, 6 април 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/odrzana-prvata-rabotilnica-za-razvoj-na-nacionalen-akciski-plan-za-evropska-garancija-za-deca>.

388 „Усвоена е новата Стратегија за образование 2026-2032“, Официјална веб-страница на Министерството за образование и наука, 26 март 2026, <https://mon.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/usvoena-e-nova-strategija-za-obrazovanie-2026-2032>.

389 „Јаневска: изработивме нова Стратегија за образование, преку ЕНЕП ја ставаме на јавен увид и можност за дополнување“, Официјална веб-страница на Министерството за образование и наука, 24 ноември 2025, <https://mon.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/janevska-izrabotivme-nova-strategija-za-obrazovanie-preku-ener-ja-stavame-na-javen-uvид-i-moznost-za-dopolnuvanje>.

390 „Пријавени, обвинети и осудени полнолетни сторители на кривични дела и деца во судир со законот, 2025 година“, Официјална веб-страница на Државниот завод за статистика, 28 мај 2026, <https://bit.ly/45PUXJY>.

391 „Децата во Македонија се изложени на загаден воздух и суша, вели нов извештај на УНИЦЕФ“, Сакам да кажам, 16 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/detsata-vo-makedonija-se-izlozheni-na-zagaden-vozduh-i-susha-veli-nov-izveshtaj-na-unitsef/>.

392 „12 foshnje nga nëna nën 15 vjeç në një vit: Shtatzënitë e hershme në RMV, mbi mesataren e BE-së“ (12 бебиња од мајки под 15 години за една година: Раните бремености во РСМ над просекот на ЕУ), Portalb, 29 декември 2025, <https://portalb.mk/12-foshnje-nga-nena-nen-15-vjec-ne-nje-vit-shtatzenite-e-hershme-ne-rmv-mbi-mesataren-e-be-se-2/>.

Најкритичниот и најзагрижувачкиот аспект во делот за правата на детето се однесува на алармантната застапеност на сексуалната злоупотреба, експлоатација и трговија со деца. Анализата на народниот правобранител за сексуалната злоупотреба на децата во Република Северна Македонија³⁹³ покажува дека сексуалната злоупотреба на деца претставува континуиран и системски проблем, каде што од периодот 2020 – 2024 се евидентирани вкупно 508 случаи на сексуална злоупотреба на деца, од кои 455 се девојчиња, а 52 момчиња. Во 2025 се евидентирани 98 деца жртви. Во извештајниот период имаше низа случаи на сексуална злоупотреба на деца, што дополнително ги потврдуваат наодите од претходните години: повеќекратна сексуална злоупотреба на 16-годишна девојка од страна на нејзиниот очув;³⁹⁴ трговија со луѓе и сексуална експлоатација на 15-годишно девојче, што резултираше со притвор на осомничени и кривични постапки;³⁹⁵ групно брутално силување и малтретирање на 13-годишно девојче во Неготинско;³⁹⁶ уцена со експлицитни видеа и силување на 14-годишно девојче од страна на вработен во училиште во Гостивар;³⁹⁷ силување малолетничка во Тетово;³⁹⁸ уцена со експлицитни видеа и силување малолетничка во Кумановско;³⁹⁹ напад и принудување на малолетничка на полови дејства;⁴⁰⁰ сексуално вознемирување на сестра од страна на брат;⁴⁰¹ силување малолетничка и пренесување заразна болест во Карбинци;⁴⁰² и истрага за континуирано силување 12-годишно девојче во Битола.⁴⁰³ Сите овие инциденти алармираат за сериозни пропусти во превенцијата и ја нагласуваат неопходноста од итно зајакнување на заштитната мрежа за децата. И покрај усвојувањето и подготовката на нови стратегиски документи, клучниот предизвик останува нивното ефективно спроведување и обезбедувањето достапен, координиран систем на заштита по мерка на детето. Особена загриженост останува сексуалното насилство и експлоатација на деца, како и недостатоците во постапувањето со деца во судир со законот.

393 Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Сексуална злоупотреба на децата во Република Северна Македонија: Состојба, институционален одговор и предизвици“, (2026), <https://ombudsman.mk/media/documents/Seksualna%20zloupotreba%20na%20decata%20vo%20RSM.pdf>.

394 „Очувот сексуално ја злоупотребувал 16-годишната покерка, таа барала помош од мајка си, која не го пријавила ниту го спречила, Сакам да кажам, 4 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ochuvot-seksualno-ja-zloupotrebuval-16-godishnata-pokerka-taa-barala-pomosh-od-majka-si-koja-ne-go-prijavila-nitu-go-sprechila/>.

395 „Притвор за петмина мажи што плаќале за секс со 15-годишно девојче, меѓу кои и за нејзиниот дечко кој ја дрогирал и ја проституирал“, Сакам да кажам, 24 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pritvor-za-petmina-klienti-na-15-godishno-devojche-megu-koi-i-za-nejziniot-dechko-koj-ja-drogiral-i-ja-prostituiral/>.

396 „Четири лица брутално силувале 13-годишно девојче во Неготинско – ОЈО Кавадарци поведе истрага и бара притвор“, 360 степени, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/chetiri-litsa-brutalno-siluvale-13-godishno-devojche-vo-negotinsko-ojo-kavadartsi-povede-istraga-i-bara-pritvor/>.

397 „28-годишник силувал 14-годишно девојче, па објавувал експлицитни видеа, Обвинителството бара притвор“, Сакам да кажам, 26 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvoto-bara-pritvor-za-28-godishnik-koj-siluvale-14-godishno-devojche-a-potoa-objavuvale-eksplitsitni-vidеа/>.

398 „Осумнаесетгодишен скопјанец силувал девојче: Таткото пријавил по пет месеци“, Слободен печат, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/osumnaesetgodishen-skopjanec-siluvale-devojche-tatkoto-prijavil-po-pet-meseци/>.

399 „Обвинителството бара притвор за две лица од Слупчане – силувале малолетничка, па за пари ја уценувале со експлицитни фотографии“, 360 степени, 10 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelstvoto-bara-pritvor-za-dve-litsa-od-slupchane-siluvale-maloletnichka-pa-za-pari-ja-utsenuvale-so-eksplitsitni-fotografii/>.

400 „Штипанец нападнал и принудувал 16-годишно девојче на полови дејства, Обвинителството бара притвор“, 360 степени, 21 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/shtipanec-napadnal-i-prinuduvale-16-godishno-devojche-na-polovi-dejstviya-obvinitelstvoto-bara-pritvor/>.

401 „Малолетник од Гостивар една година сексуално ја вознемирувал и ја силувал својата помала сестра“, Сакам да кажам, 29 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/maloletnik-od-gostivar-edna-godina-seksualno-ja-voznemiruvale-i-siluvale-svojata-pomala-sestra/>.

402 „Приведен 33-годишник од Карбинци – со месеци силувал малолетничка и ѝ пренел заразна болест“, 360 степени, 10 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/priveden-33-godishnik-od-karbinski-so-meseци-siluvale-maloletnichka-i-prenel-zarazna-bolest/>.

403 „Силувал 12-годишно девојче, а се допишувале и на социјалните мрежи – ОЈО Битола отвори истрага“, 360 степени, 13 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/siluvale-12-godishno-devojche-a-se-dopishuvale-i-na-sotsijalnite-mrezhi-ojo-bitola-otvori-istraga/>.

Ранливи групи и начелото на недискриминација

Во однос на рамката за заштита од дискриминација, спроведувањето на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022 – 2026 продолжува да се соочува со сериозен институционален и оперативен застој, нотиран исто и од извештајот за напредок на ЕК, каде што се нотираат отсутни видливи ефекти на самата стратегија. Во јануари 2026 со задоцнување беше донесен Акцискиот план 2025 – 2026 за спроведување на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022 – 2026, поради меѓуинституционално несогласување.⁴⁰⁴ Годишниот извештај за спроведување на активностите од Акцискиот план 2025 – 2026 на Националното координативно тело нотира значителен јаз во имплементацијата на акцискиот план, каде што од 69 планирани активности за 2025 година, само 19 активности се спроведени, додека, пак, 30 активности не се спроведени. Особено загрижувачка динамика претставува Приоритетната област 1 (Унапредување на правната рамка), каде што 55 % од активностите не се спроведени. Задоцнувањето при донесувањето на оперативните документи, слабата меѓуинституционална координација и структурното нефинансирање од државниот буџет се нотирани како главни пречки при спроведување на активностите, со што ова го прави целиот национален систем за заштита од дискриминација во голем дел да се потпира на поддршката од меѓународните донаторски проекти.⁴⁰⁵

Комисија за спречување и заштита од дискриминација

Во извештајниот период работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (КСЗД) беше одбележана со постапување во значителен број предмети и утврдување дискриминација во различни области, но и со предизвици поврзани со нејзината институционална и финансиска независност и постапката за избор на членови. Во извештајниот период особено внимание предизвика собраниската постапка за избор на нови членови, која беше проследена со реакции од граѓанските организации во однос на примената на законските критериуми, стручноста и независноста на предложените кандидати. Истовремено, Европската комисија против расизам и нетолеранција (ЕКРИ), како и препораките од четвртиот циклус на Универзалниот периодичен преглед (УПР) на Советот за човекови права во ОН кои се прифатени од државата, укажуваат на недостигот на финансиска автономија на КСЗД и на Народниот правобранител, вклучително и на зависноста од одобрение на Министерството за финансии за користење на одобрените средства, што ја ограничува нивната финансиска независност.

⁴⁰⁴ Националното координативно тело за следење на состојбите со недискриминација и реализацијата на законите, подзаконските акти и стратешки документи во оваа област, „ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ за 2025 година за спроведување на активностите од Акциски план 2025-2026 за спроведување на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022-2026“, (Министерство за социјална политика, демографија и млади, 2026), <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/ednakvi-moznosti/nediskriminacija>.

⁴⁰⁵ Националното координативно тело за следење на состојбите со недискриминација и реализацијата на законите, подзаконските акти и стратешки документи во оваа област, „ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ за 2025 година за спроведување на активностите од Акциски план 2025 – 2026 за спроведување на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022-2026“.

Постапка за избор на членови на КСЗД

Во ноември 2025 година, согласно со законското начело на ротација, членовите на КСЗД избраа нов претседател на Комисијата.⁴⁰⁶ Значително поголемо внимание во извештајниот период предизвика постапката за избор на нови членови на КСЗД. По јавниот оглас за избор на тројца членови објавен во декември 2025 година,⁴⁰⁷ Мрежата за заштита од дискриминација повика Собранието да обезбеди избор на стручни и независни членови преку транспарентна постапка.⁴⁰⁸ По спроведената јавна расправа со кандидатите,⁴⁰⁹ предлогот за избор на една од кандидатите предизвика реакции во јавноста и од Мрежата,⁴¹⁰ која го оспори нејзиното познавање на основните меѓународни инструменти за човекови права⁴¹¹ и го критикуваше начинот на кој била спроведена селекцијата. По критиките, таа ја повлече кандидатурата, додека другите двајца предложени кандидати беа избрани за членови на КСЗД.⁴¹² Постапката за пополнување на преостанатото место продолжи со уште два јавни огласа. Огласот објавен во март 2026 година беше поништен во април,⁴¹³ при што претставници на граѓанскиот сектор оценија дека квалификувани кандидатки биле неоправдано елиминирани од постапката.⁴¹⁴ По третиот оглас објавен во април, собраниската комисија предложи кандидат за член на КСЗД.⁴¹⁵ Мрежата за заштита од дискриминација го оспори предлогот, наведувајќи дека кандидатот не го исполнува законскиот услов за релевантно искуство и укажувајќи на негови претходно јавно изнесени ставови кон ЛГБТИ-лицата и феминизмот.⁴¹⁶ И покрај реакциите, тој беше избран за член на КСЗД во јуни 2026 година.⁴¹⁷

406 „Душан Томшиќ – нов претседател на КСЗД“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 10 ноември 2025, <https://bit.ly/4gCh0Zk>.

407 „Одлука за објавување јавен оглас за избор на членови на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 10 декември 2025, <https://bit.ly/4gzeN2p>.

408 „Мрежата за заштита од дискриминација повика на избор на стручни и независни лица во Комисијата“, Makfax, 26 декември 2025, <https://bit.ly/4qJhAJt>.

409 „Јавна расправа за утврдување предлог-листа за избор на членови на КСЗД“, МИА, 20 јануари 2026, <https://bit.ly/45VYHcV>.

410 Владо Апостолов, „Аврамов: Понижувачки избор на составот на Комисијата за антидискриминација“, ПРИЗМА, 27 јануари 2026, <https://prizma.mk/avramov-ponizhuvachki-izbor-na-sostavot-na-komisijata-za-antidiskriminatsija/>.

411 „ВИДЕО: Кандидатката за борба против дискриминација ја помеша Истанбулската конвенција со Ататурк“, Либертас, 27 јануари 2026, <https://libertas.mk/video-kandidatkata-za-borba-protiv-diskriminaci-a-a-pomesha-istanbulската-konvenci-a-so-ataturk/>.

412 „Џихан Ахмед се повлече, Амдиу и Бејзароски избрани за членови на КСЗД“, Телма ТВ, 28 јануари 2026, <https://telma.com.mk/2026/01/28/dhian-ahmed-se-povleche-amdiu-i-bejzaroski-izbrani-za-chlenovi-na-kszd/>.

413 „Одлука за објавување јавен оглас за избор на член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 2 март 2026, <https://bit.ly/4wSmTrq>.

414 „Пропадна и вториот избор за нов член на Антидискриминациска комисија, Собранието ќе бара „подобри“ кандидати“, Трн.Мк, 16, април 2026, <https://trn.mk/izbor-antidiskriminaciska-komisija-propadna/>.

415 „Одлука за објавување јавен оглас за избор на еден член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 24 април 2026, <https://bit.ly/4wRM3GH>.

416 „Кандидат со анти-ЛГБТ ставови и против феминизмот е предложен за член на Комисијата против дискриминација“, Слободен печат, 8 јуни 2026, <https://www.slobodenpecat.mk/kandidat-so-anti-lgbt-stavovi-i-protiv-pravata-na-zhenite-izbran-vo-kszd-mrezha-ta-za-zashita-od-diskriminacija-so-ostara-reakcija/>.

417 „КОД: Анонимно писмо го предвиде изборот на Синани во антидискриминација“, Телма ТВ, 14 јуни 2026, <https://telma.com.mk/2026/06/14/kod-anonimno-pismo-go-predvide-izborot-na-sinani-vo-antidiskriminacija/>.

Структурна независност

Со оглед на тоа што состојбата со ограничени човечки ресурси и високиот процент на непополнети работни места директно го намалуваат капацитетот за навремено исполнување на обврските,⁴¹⁸ јакнењето на стручната и професионална служба преку обезбедување финансиска независност од Министерството за финансии, особено во делот на одобрувањето нови вработувања останува клучно. Ваквата финансиска автономија е во согласност со меѓународните препораки и е неопходна за Комисијата да оствари повисоко ниво на ефикасност, квалитет и целосна независност во своето работење.⁴¹⁹ Како дел од хармонизацијата на македонското законодавство со правото на ЕУ, новите директиви на ЕУ за стандарди за телата за еднаквост,^{420/421} важно е да се овозможи КСЗД да нуди алтернативно решавање на споровите, како што е медијацијата. Овие директиви бараат процесот да биде непристрасен, соодветно ресурсно поддржан и да го зачува пристапот на жртвите до судската заштита. За целосно усогласување на тоа во домашниот правен систем, неопходно е да се донесат измени на Законот за спречување и заштита од дискриминација со кои формално ќе се дефинираат мандатот и ресурсите на КСЗД за спроведување медијација.

Обем и структура на работа

Според годишниот извештај за 2025 година,⁴²² КСЗД работеше на вкупно 559 предмети за заштита од дискриминација, од кои 448 нови, отворени во 2025 година и 111 предмети пренесени од претходната 2024 година. Вкупно беа донесени 359 одлуки по предмети за заштита од дискриминација, од кои 151, или 42 % се мислења по спроведена постапка за утврдување дискриминација, од кои 56 случаи, или 37 % се утврди дискриминација, а во 95 случаи, или 63 % не се утврди дискриминација. Најголем број претставки се поднесени за заштита од дискриминација врз основа на национална или етничка припадност (22 %), а потоа следуваат друга основа, политичко уверување (18 %), лично својство и општествен статус (17 %), образование (11 %), пол (10 %), род (8 %), здравствена состојба (8 %), попреченост (5 %) и возраст (5 %). Во поглед на областите, најмногу претставки се поднесени за заштита од дискриминација во областа на работата и работните односи (52 %), образование, наука и спорт (11 %), пристап до добра и услуги (10 %), јавно информирање и медиуми (10 %), социјална сигурност вклучувајќи го и подрачјето на социјална заштита пензиско и инвалидско осигурување здравствено осигурување и здравствена заштита (6 %), правосудство и управа (6 %), други области (5 %), членување и дејствување во синдикални политички партии здруженија на граѓани и фондации или други организации засновани врз членство (4 %), домување (2 %) и култура (2 %). Во периодот

418 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година (2026), <https://bit.ly/4hr3Te1>.

419 „Придонес во рамки на дискусијата за Извештајот во сенка за Поглавје 23 за периодот октомври 2025 – јуни 2026 година“.

420 Директива (ЕУ) 2024/1499 на Советот од 7 мај 2024 година за стандардите за телата за еднаквост во областа на еднаквиот третман на лицата без разлика на нивната расна или етничка припадност, еднаквиот третман во областа на вработувањето и занимањето без разлика на нивната религија или верување, инвалидитет, возраст или сексуална ориентација, еднаквиот третман меѓу жените и мажите во прашањата за социјална сигурност и пристапот до и испораката на стоки и услуги, Official Journal of the European Union (2024), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32024L1499>.

421 Директива (ЕУ) 2024/1500 на Европскиот парламент и на Советот од 14 мај 2024 година за стандардите за телата за еднаквост во областа на еднаквиот третман и еднаквите можности меѓу мажите и жените во прашањата за вработувањето и занимањето, Official Journal of the European Union (2024), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401500.

422 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година“, (2026), <https://bit.ly/4gDBVLN>.

од јануари до јуни 2026 година,⁴²³ во КСЗД биле вкупно доставени 210 претставки, отворени се 4 по службена должност; донесени се вкупно 187 одлуки по претставки и предмети за заштита од дискриминација. Донесени се 33 мислења во кои е утврдена дискриминација, а во 61 мислење не е утврдена дискриминација. Областите во кои е утврдена дискриминација се областа на работата и работните односи (13 случаи), јавно информирање и медиуми (9 случаи), образование наука и спорт (3 случаи), домување (2 случаја), правосудство и управа (2 случаја), пристап до добра и услуги (2 случаја).

Во извештајниот период се издвојуваат повеќе случаи на дискриминација поврзани со бременост и мајчинство во работните односи, каде што КСЗД утврди дискриминација во повеќе случаи на престанок на работен однос поврзан со бременост, меѓу кои на работничка во приватна фирма по отворање боледување поради патолошка бременост,⁴²⁴ психолог во болницата во Струга,⁴²⁵ вработена на приватен универзитет⁴²⁶ и продавачка што била одјавена од работен однос поради бременост.⁴²⁷ Другите случаи каде што КСЗД утврдила директна или индиректна дискриминација се однесуваат на дискриминација на 12.000 пензионери што живеат во странство, а биле исклучени од второто линеарно зголемување на пензијата,⁴²⁸ интерсекциско вознемирување на хигиеничка во училиште од претпоставен,⁴²⁹ вознемирување и расистички навреди кон директорка и ученици Роми од страна на родител,⁴³⁰ дискриминација според потекло на наставничка по физичко,⁴³¹ дискриминација при вработување врз диригентка.⁴³²

423 Комисија за спречување и заштита од дискриминација на Република Северна Македонија, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер“, 24 јули 2026.

424 „Магационерка во приватна фирма е избркана од работа веднаш штом покажала документ за едномесечно боледување поради патолошка бременост, утврдена е дискриминација“, Сакам да кажам, 13 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/magatsionerka-vo-privatna-firma-e-izbrkana-od-rabota-vednash-shtom-pokazhala-dokument-za-ednomesechno-boleduvane-poradi-patoloshka-bremenost-utvrdena-e-diskriminatsija/>.

425 „Магистерка психолог во болницата во Струга, избркана од работа кога кажала дека е бремена, од силен стрес во 27. гестациска недела го изгубила бебето“, Сакам да кажам, 24 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/magisterka-psiholog-vo-bolnitsata-vo-struga-izbrkana-od-rabota-koga-kazhala-deka-e-bremena-od-silen-stres-vo-27-ta-gestatsiska-nedela-go-izgubila-bebeto/>.

426 „Трудница отпуштена од работа на приватен универзитет, ректорот рекол дека законите се тоалет хартија во Македонија, утврдена дискриминација“, Сакам да кажам, 8 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/trudnitsa-otpushtena-od-rabota-na-privaten-univerzitet-rektorot-rekol-deka-zakoni-se-toalet-hartija-vo-makedonija-utvrdena-diskriminatsija/>.

427 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдена директна интерсекциска дискриминација 08-247/9“, 24 јуни 2026, <https://bit.ly/3UkwREI>.

428 „Утврдена дискриминација врз 12.000 пензионери кои не го добија второто покачување од 2.500 денари, ускратувањето им го направило недела дена пред да се донесат законските измени“, Сакам да кажам, 18 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/utvrdena-diskriminatsija-vrz-12-000-penzioneri-koi-ne-go-dobija-vtoroto-pokachuvane-od-2-500-denari-uskratuvaneto-im-go-napravilo-nedela-dena-pred-da-se-donesat-zakonskite-izmeni/>.

429 „Шеф вознемирувал хигиеничка во училиште: Ја нарекувал „нусе“, „лична“ и „уба“, Слободен печат, 24 декември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/shef-voznemiruval-higienicharka-vo-uchilishte-ja-narekuval-nuse-lichna-i-uba/>.

430 „Јас во Америка не сакав да ми учат децата со црнчишта, не па овде со гупчишта“, родител вознемирувал директорка на училиште која го пријавила во Антидискриминациската комисија“, Сакам да кажам, 1 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/jas-vo-amerika-ne-sakav-da-mi-uchat-detsata-so-tsرنchishta-ne-pa-ovde-so-gupchishta-roditel-voznemiruval-direktor-ka-na-uchilishte-koja-go-prijavila-vo-antidiskriminatsiskata-komisija/>.

431 „Нека си оди во село, часовите ќе ги дадеме на наше градско дете, рекол заменик-директор на школо за наставничка по физичко, утврдена дискриминација според потекло“, Сакам да кажам, 28 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/neka-si-odi-vo-selo-chasovite-ke-gi-dademe-na-nashe-gradsko-dete-rekol-zamenik-direktor-na-shkolo-za-nastavnichta-po-fizichko-utvrdena-diskriminatsija-sporod-poteklo/>.

432 „Диригентката Дијана Имери-Илкоска била дискриминирана од поранешниот в. д. директор на Филхармонијата Александар Котевски, утврди Комисијата за заштита“, Сакам да кажам, 1 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/dirigentskata-dijana-imeri-ilkoska-bila-diskriminirana-od-poraneshniot-v-d-direktor-na-filharmonijata-aleksandar-kotevski-utvr-di-komisijata-za-zashtita/>.

Проактивно и системско постапување

Во извештајниот период КСЗД и граѓанскиот сектор го зајакнаа фокусот врз проактивниот и системскиот пристап за адресирање на дискриминацијата. Еден од најзначајните резултати од овој пристап е постигнат во мај 2026 година, кога Основниот граѓански суд донесе пресуда со која е утврдено постоење на индиректна, продолжена и интерсекциска дискриминација врз индивидуалните земјоделки. Пресудата потврди нееднаков третман во остварувањето на правата од здравствено осигурување, особено за надоместок за време на бременост, раѓање и мајчинство, како и за болничко отсуство. Постапката беше поведена преку тужба за заштита од дискриминација од јавен интерес (*actio popularis*), поднесена од Хелсиншкиот комитет за човекови права и КСЗД, при што судот го уважи мислењето на КСЗД дека постојната законска рамка системски ги запоставува земјоделките во споредба со другите осигуреници.⁴³³ Во рамките на постапувањето по службена должност во 2026 година е и постапката против Фондот за пензиско и инвалидско осигурување, за утврдување директна дискриминација врз група станари во државниот Пензионерски дом „Аеродром“, по основ на ментална и телесна попреченост и здравствена состојба.⁴³⁴

Покрај тоа, во делот на регулаторните иницијативи, КСЗД во јануари 2026 година поднесе иницијатива до Собранието за измени на Законот за високо образование, која се однесува за отстранување на нееднаквоста кон докторите по медицина што се вработени во приватни здравствени установи, а кои се спречени да засноваат двоен работен однос, за разлика од докторите по медицина што се вработени во јавните здравствени установи.⁴³⁵ Во април 2026 година КСЗД донесе Општа препорака со која на работодавците од јавниот и од приватниот сектор им препорачува да обезбедат доследна примена на законската заштита на работничките за време на бременост, раѓање и мајчинство и да се воздржат од практики што доведуваат до нивни нееднаков или понеповолен третман при бременост, раѓање и мајчинство во остварувањето на правата од работен однос.⁴³⁶

Дополнително, тематскиот извештај на КСЗД за повеќекратната и интерсекциска дискриминација на Ромките во областа на работата и работните односи⁴³⁷ укажува на нивна изразена исклученост од пазарот на трудот, при што само 8 % од Ромките се вработени, а значителен дел работат во неформалниот сектор без соодветна социјална и здравствена заштита. Извештајот посочува и на недостиг на родово и етнички разделени податоци во институциите, што го отежнува идентификувањето и докажувањето на дискриминацијата, како и на недоволното препознавање на родовата и етничката димензија на дискриминацијата во судската практика.

433 „Пресуда за системска дискриминација: индивидуалните земјоделки без еднаков пристап до здравствено осигурување, потребни се итни законски измени!“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 8 мај 2026, <https://bit.ly/4xurpgg>.

434 „Постапка по службена должност против Фондот за пензиско и инвалидско осигурување“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 27 април 2026, <https://bit.ly/4i0KqmC>.

435 „Иницијатива за изменување и дополнување на Законот за високо образование“, Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4gHm6nq>.

436 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „ОПШТА ПРЕПОРАКА за заштита од дискриминација на жените поради бременост, раѓање и мајчинство во работните односи“, 23 април 2026, <https://bit.ly/45TB7xy>.

437 Зекир Абдулов и Севги Идриз Муратоглу, „Тематски извештај: Повеќекратна и интерсекциска дискриминација во областа работа и работни односи кон Ромките“, (2025), <https://bit.ly/3UZDpbU>.

Извештајниот период покажува активна примена на различните надлежности на КСЗД – постапување по претставки и по службена должност, донесување општи препораки, иницирање законски измени и учество во судски постапки за заштита од дискриминација. Сепак, концентрацијата на претставките во областа на работата и работните односи, повторените случаи поврзани со бременост и мајчинство и наодите за повеќекратна и интерсекциска дискриминација укажуваат на проблеми што надминуваат поединечни случаи и бараат поширок институционален и законодавен одговор. Истовремено, недостигот на финансиска автономија на КСЗД и проблемите забележани во постапката за избор на нејзини членови остануваат значајни предизвици за гарантирањето на нејзината независност и ефективно функционирање.

Правата на лицата со попреченост

Во контекст на локалните избори во октомври 2025 година, иако уште во 2024 година беше нотирен недостигот на услови за пристапно гласање, не беше постигнат значаен напредок, со што гласачите со попреченост повторно се соочија со физички и процедурални бариери.⁴³⁸ Анализата за учеството на слепите лица дополнително ги документираше пречките во однос на тајноста на гласањето и проблемското формулирање на попреченоста.⁴³⁹ Како позитивен пристапен чекор, Собранието интегрираше дигитален асистент на својата веб-страница.⁴⁴⁰

Во однос на законодавството, со измените на Законот за вработување на инвалидни лица од септември 2025 година, за првпат беа додадени лицата со аутистичен спектар,⁴⁴¹ каде што сега работодавците можат да ги вработат согласно со оваа рамка и да аплицираат за државна поддршка за приспособување на работните места.⁴⁴² Во првата половина од 2026 година институционалните активности продолжија преку донесувањето и стапувањето во сила на измените и дополнувањата на Законот за системот за процена на лица со попреченост во јануари 2026 година,⁴⁴³ со кои се овозможува обврзниците сами да ги вршат пријавите и одјавите во социјалното осигурување, при што се уредува институционалното ажурирање на податоците и се гарантира правото на осигурениците да бидат известени и да коригираат грешки. Исто така, прецизно се дефинираат роковите за технички промени и се зајакнува инспекцискиот надзор

438 „Локалните избори тест за државата: Ќе даде ли право на „глас“ на граѓаните со попреченост?“, Радио Слободна Европа, 13 октомври 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/izbori-poprecenost-glasanje-/33558233.html>.

439 Меѓународна фондација за изборни системи (ИФЕС), „Глас без бариери: Анализа за учеството на слепите лица во изборите“, (2025), <https://bit.ly/3UeHDwe>.

440 „Asistent digital në ueb-faqen e Kuvendit të RMV-së për personat me aftësi të kufizuar“ (Дигитален асистент на веб-страницата на Собранието на РСМ за лицата со попреченост), Portalb, 20 декември 2025, <https://portalb.mk/asistent-digjital-ne-ueb-faqen-e-kuvendit-te-rmv-se-per-personat-me-aftesi-te-kufizuar/>.

441 Закон за изменување на Законот за вработување на инвалидни лица, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 192/2025, <https://slvesnik.com.mk/issues/a6c7aff5638b40baa548ad9646084651.pdf>.

442 „Лицата со аутистичен спектар на нарушување влегоа во закон, фирмите ќе можат да ги користат нивните дарби и способности, за посебен простор и опрема ќе им помага државата“, Сакам да кажам, 12 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/litsata-so-autistischen-spektar-na-narushuvane-vlegoa-vo-zakon-firmit-ke-mozhat-da-gi-koristat-nivnite-darbi-i-sposobnosti-za-poseben-prostor-i-oprema-ke-im-pomaga-drzhavata/>.

443 Указ за прогласување на Законот за изменување и дополнување на Законот за системот за проценка на лица со попреченост, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 13/2026, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/zakoni-mstp-file-jq34.pdf>.

преку Државниот инспекторат за труд и Државниот управен инспекторат.⁴⁴⁴ Овој процес беше поздравен од УНИЦЕФ како чекор напред кон унапредување на правата и функционалната процена на децата.⁴⁴⁵ Покрај тоа, во март 2026 година Фондот за здравствено осигурување (ФЗО) во соработка со Министерството за социјална политика, демографија и млади (МСПДМ) воспостави привремен механизам со кој лицата со попреченост се ослободуваат од партиципација директно преку системот „Мое осигурување“.⁴⁴⁶

Сепак, во реалноста опстојуваат загрижувачки примери на системска дискриминација и бирократски ирационалности. Во областа на образованието и остварувањето на правото на работа, во мај 2026 година беше утврдена дискриминација откако млади лица со пречки во развојот беа одбиени да аплицираат за мерката практиканство, бидејќи нивното завршено образование во специјализирано средно училиште формално се третира како „незавршено средно образование“.⁴⁴⁷ Дополнително, беше регистриран случај на дискриминација и малтретирање врз 21-годишно лице со Даунов синдром вработено во Град Скопје,⁴⁴⁸ што предизвика протести на родителите.⁴⁴⁹ Овој проблем со инклузијата дополнително се потврдува и преку мислењето на КСЗД со кое се утврди индиректна дискриминација и необезбедување соодветно приспособување за дете со аутизам, кое било оставено без образовен асистент повеќе од една и пол година.⁴⁵⁰ проблемот е исто толку изразен и во секојдневниот живот, каде што КСЗД утврди дискриминација врз основа на попреченост преку оневозможување пристапност до инфраструктурата во пристапноста до инфраструктурата, добрата и услугите, како и поради откажувањето да се обезбеди соодветно приспособување во областа на домувањето.⁴⁵¹ Ваквиот институционален притисок е дополнет и со финансиско-административен дел според кој државата губи над две милиона евра годишно за хонорари на комисији, бидејќи лицата со траен и неповратен инвалидитет непотребно се обврзани да се враќаат на контролно преоценување

444 „Со законски измени – до посилен систем, поефикасни права и услуги за сите“, Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, 27 јануари 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/so-zakonski-izmeni-do-posilen-sistem-poefikasni-prava-i-uslugi-za-site>.

445 „Нови измени на Законот за системот за проценка на лица со попреченост овозможуваат унапредување на правата на децата“, УНИЦЕФ Северна Македонија, 2 февруари 2026, <https://www.unicef.org/northmacedonia/mk/soopstenija/novi-izmeni-na-zakonot-za-sistemot-za-procenka-na-lica-so-poprechenost-ja-zajaknuvaat>.

446 „ФЗО: Лицата со попреченост ќе го остваруваат правото на ослободување од партиципација преку системот „Мое осигурување“, 360 степени, 13 март 2026, <https://360stepeni.mk/fzo-litsata-so-poprechenost-ke-go-ostvaruvaat-pravoto-na-osloboduvane-od-participatsija-preku-sistemot-moe-osiguruvane/>.

447 „Млади со попреченост одбиени за помош за практиканство оти државата не им ги признава државните дипломи за завршено средно образование, утврдена дискриминација“, Сакам да кажам, 29 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/mladintsi-so-poprechenost-odbieni-za-pomosh-za-praktikantstvo-oti-drzhavata-ne-im-gi-priznava-drzhavnite-diplomi-za-zavrsheno-sredno-obrazovanie-utvrdena-diskriminatsija/>.

448 „21-годишниот Никола Стојановски, со Даунов синдром, бил бутнат и малтретиран од колега во Град Скопје, институциите еден месец молчат“, Сакам да кажам, 28 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/21-godishniot-nikola-stojanovski-so-daunov-sindrom-bil-butnat-i-maltretiran-od-kolega-vo-grad-skopje-institutsiite-eden-mesets-molchat/>.

449 „Стоп за дискриминација и насилство поради попреченост или хендикеп“ – протест на родители во паркот „Жена борец“, Радио МОФ, 27 октомври 2025, <https://www.radiomof.mk/stop-za-diskriminacija-i-nasilstvo-poradi-poprechenost-ili-hendikep-protest-na-roditeli-vo-parkot-zhena-borec/>.

450 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдување индиректна дискриминација, како и необезбедување на соодветно прилагодување 08-150/5“, 3 април 2026, <https://bit.ly/4ycBfnW>.

451 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдување дискриминација 08-382/5“, 2 јуни 2026, <https://bit.ly/4gyuOnJ>.

на секои шест месеци.⁴⁵² Дополнителна загриженост предизвикаа доцнењето на додатокот за мобилност,⁴⁵³ кривичните пријави во Тетово за злоупотреби со надоместоци и фалсификувана документација,⁴⁵⁴ како и најавите за кратење на буџетот за ретки болести за 2026 година,⁴⁵⁵ кои предизвикаа реакција на пациентските организации⁴⁵⁶ и коалициите „Менуваме“ и НАРБМ.⁴⁵⁷

Извештајниот период покажува одредени нормативни и административни подобрувања во остварувањето на правата на лицата со попреченост, особено во однос на проширувањето на можностите за вработување, системот за проценка и олеснувањето на пристапот до одредени здравствени права. Сепак, случаите на дискриминација при вработување и пристап до мерки за практиканство, проблемите со исплатата и администрирањето на надоместоците, повторното оценување на лица со трајна попреченост и континуираните пречки за пристапност покажуваат дека нормативните промени сè уште не се проследени со доследно отстранување на практичните и институционалните бариери. Наодите во извештајниот период затоа повторно го отвораат прашањето за јазот меѓу формално признаените права и нивното ефективно остварување во практиката.

Род

Родово базирано насилство и фемициди

Податоците од Евростат покажуваат дека Северна Македонија се наоѓа на трето место во Европа по стапката на фемициди извршени од партнери.⁴⁵⁸ Во извештајниот период се забележани низа тешки случаи на родово базирано насилство и фемициди, меѓу кои и откривањето на прв случај на сериски убиец во Кумановскиот Регион, кој се товари за четири довршени убиства со елементи на фемицид,⁴⁵⁹ за кој ОЈО Куманово поднесе обвинителен акт.⁴⁶⁰ Други случаи се

452 „Државата губи над 2 милиона евра годишно за хонорари на комисиите кои пациентите со траен инвалидитет непотребно ги враќаат за оценување секои 6 месеци“, Сакам да кажам, 11 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/drzhavata-gubi-nad-2-miliona-evra-godishno-za-honorari-na-komisiite-koi-patsientite-so-traen-invaliditet-nepotrebno-gi-vrakat-za-otsenuvane-sekoi-6-mesetsi/>.

453 „Зошто заглави исплатата на додатокот за мобилност?“, Слободен печат, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/zosh-to-zaglavi-isplatata-na-dodatokot-za-mobilnost/>.

454 „Kallëzim penal ndaj ish-drejtoreshës së Qendrës Sociale Tetovë dhe pesë personave për keqpërdorim të kompensimit për aftësi të kufizuar“ (Кривична пријава против поранешниот директор на Социјалниот центар во Тетово и пет лица за злоупотреба на надоместокот за инвалидност), Portalb, 18 декември 2025, <https://portalb.mk/kallezim-penal-ndaj-ish-drejtoreshes-se-qendres-so-ciale-tetove-dhe-pese-personave-per-keqperdorim-te-kompensimit-per-aftesi-te-kufizuar/>.

455 „Намалување на буџетот: За ретките болести се планираат 17,5 милиони евра, а потребни се повеќе“, Frontline.Mk, 11 ноември 2025, <https://frontline.mk/2025/11/11/namaluva-e-na-bu-etot-za-retkite-bolesti-se-planiraat-17-5-milioni-evra-a-potrebn-se-pove-e/>.

456 „Весна Алексовска: Драстичното кратење на буџетот за ретки болести е директен напад врз нашето право на живот“, Радио МОФ, 14 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/vesna-aleksovska-drastichnoto-kratenje-na-budzhetot-za-retki-bolesti-e-direkten-na-pad-vrz-nasheto-pravo-na-zhivot/#prettyPhoto>.

457 „НАРБМ: Кратењето на буџетот за ретки болести може да има огромни последици“, Радио МОФ, 24 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/narbm-kratenjeto-na-budzhetot-za-retki-bolesti-mozhe-da-ima-ogromni-posledici/>.

458 „Бројки што не смеат да се игнорираат – Македонија е трета во Европа по број на убиства на жени од своите партнери“, Слободен печат, 22 декември 2026, <https://www.slobodenpecat.mk/brojki-shto-ne-smeat-da-se-ignoriraat-makedonija-e-treta-vo-evropa-po-broj-na-ubistva-na-zheni-od-nivnite-partneri/>.

459 „Прв случај на сериски убиец со елементи на фемицид во Македонија – овчарот од Старо Нагоричане ќе се товари вкупно за шест убиства“, 360 степени, 14 мај 2026, <https://360stepeni.mk/prv-sluchaj-na-seriski-ubiets-so-elementi-na-femitsid-vo-makedonija-ovcharot-od-staro-nagorichane-ke-se-tovari-vkupno-za-shest-ubistva/>.

460 „Обвинение против серискиот убиец од Кумановско – му се заканува доживотен затвор, 360 степени, 19 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/obvinenie-protiv-seriskiot-ubiets-od-kumanovsko-mu-se-zakanuva-dozhivoten-zatvor/>.

и свирепи убиства на жени во Штип,⁴⁶¹ Гостиварско,⁴⁶² Битола⁴⁶³ и во Зелениково.⁴⁶⁴ Поради ваквиот пораст, граѓанскиот сектор ја промовираше платформата за следење феминициди „Femicide Watch“.⁴⁶⁵

Паралелно со феминицидите, евидентиран е висок обем на семејно^{466 467} и партнерско насилство⁴⁶⁸ што опфаќа физички напади,^{469 470} закани со оружје,⁴⁷¹ демнење,⁴⁷² лишување од слобода и насилство врз бремени жени^{473 474} и деца.⁴⁷⁵ Овие случаи ја нагласуваат потребата од навремена процена на ризикот, координирано институционално постапување и ефективни мерки за заштита на жртвите. Особено сериозни прашања за институционалниот одговор отвори случајот од март 2026 година во кој починаа жена и нејзината шестгодишна ќерка по пад од станбена зграда, откако претходно биле евидентирани пријави за семејно насилство⁴⁷⁶ и повици за помош,⁴⁷⁷

461 „Расчистено свирепо убиство во Штип, со нож усмртил жена и телото го закопал во дворот“, Мета.Мк, 16 ноември 2025, <https://meta.mk/raschisteno-svirepo-ubistvo-vo-shtip-so-nozh-usmrtil-zhena-od-shtip-i-teloto-go-zakopal-vo-dvorot/>.

462 „Ја убиле со пиштол, ја закопале во дупка, а телото го запалиле – откриено како е убиена жената од Гостиварско“, Слободен печат, 17 декември 2026, <https://www.slobodenpecat.mk/ja-ubile-so-pushka-ja-zakopale-vo-dupka-a-teloto-go-zapalile-otkrieno-kako-bila-ubiena-zhenata-od-gostivarsko/>.

463 „Македонија е опасно место за живеење за жените“, алармира Мрежата за заштита од дискриминација“, Слободен печат, 14 мај 2026, <https://www.slobodenpecat.mk/makedonija-e-opasno-mesto-za-zhivееnje-za-zhenite-alarмира-mrezhata-za-zashtita-od-diskriminacija/>.

464 „Пронајдена мртва 48-годишна жена од Зелениково, уапсен е поранешниот сопруг“, Сакам да кажам, 28 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pronajdena-mrtva-48-godishna-zhena-od-zelenikovo-uapsen-e-poranesniot-soprug/>.

465 „Промовирана платформата за следење на Феминициди“, Хелсиншки комитет за човекови права, 25 ноември 2026, <https://mhc.org.mk/news/promovirana-plattformata-za-sledenje-na-femicidi/>.

466 „Скопјанец ја претепал поранешната партнерка, претходно ги тепал мајка му и снаата, обвинителството бара притвор“, Сакам да кажам, 16 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/skopjanets-ja-pretepal-poranesnata-partnerka-prethodno-gi-tepal-majka-mu-i-snaata-obvinitelstvoto-bara-pritvor/>.

467 „Насилник дивеел во Горче, им извадил нож на жената и децата“, Слободен печат, 6 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/nasilnik-diveel-vo-gorche-im-izvadil-nozh-na-zhenata-i-decata/>.

468 „Скопјанец ја претепал и ѝ се заканувал со нож на својата партнерка, обвинителството бара притвор“, 360 степени, 16 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/skopjanets-ja-pretepal-i-se-zakanuval-so-nozh-na-svojata-partnerka-obvinitelstvoto-bara-pritvor/>.

469 „Пијана хрватска државјанка го избодела сопругот со нож во Кавадарци, осомничена е за семејно насилство“, Сакам да кажам, 26 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pijana-hrvatska-drzhavjanka-go-izbodela-soprugot-so-nozh-vo-kavadartsi-osomnichen-e-za-semejno-nasilstvo/>.

470 „Две жени биле нападнати од сопрузите: Едната во Куманово, другата во Липково“, Слободен печат, 15 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/dve-zheni-bile-napadnati-od-sopruzite-ednata-vo-kumanovo-drugata-vo-lipkovo/>.

471 „Притвор за 55-годишник, кој со пиштол пукал и ѝ се заканувал на сопругата пред нивните деца“, Сакам да кажам, 7 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pritvor-za-55-godishnik-koj-so-pishtol-pukal-i-se-zakanuval-na-soprugata-pred-nivnite-detsa/>.

472 „Обвинителството бара притвор за обвинетиот кој 2 години ја демнел бившата сопруга во Крушево“, Сакам да кажам, 3 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvoto-bara-pritvor-za-obvinetiot-koj-2-godini-ja-demnel-bivshata-sopругa-vo-krushevo/>.

473 „Скопјанец ја тепал и давел бремениот девојка, го убедил да одат на лекар и избегала од колата на семафор“, Сакам да кажам, 14 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/skopjanets-ja-tepal-i-davel-bremeniata-devojka-go-ubedila-da-odat-na-lekar-i-izbegala-od-kolata-na-semafor/>.

474 „ОЈО поднесе обвинение за 21-годишник од Свети Николе кој ја претепал и 15 часа ја држел заклучена својата бремена девојка“. 360 степени, 21 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-podnese-obvinenie-za-21-godishnik-od-sveti-nikole-koj-ja-pretepal-i-15-chasa-ja-drzhel-zakluchena-svojata-bremena-devojka/>.

475 „15-годишно девојче пробало да се самоубие оти татко ѝ со години ги малтретирал неа, сестра ѝ и мајка им“, Сакам да кажам, 21 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/15-godishno-devojche-probalo-da-se-samoubie-oti-tatko-so-godini-gi-maltretiral-ne-jze-sestra-i-majka-im/>.

476 „Социјалните служби првпат ги евидентирале починатата жена и нејзиниот сопруг во октомври лани по поднесена тужба за развод“, 360 степени, 3 март 2026, <https://360stepeni.mk/sotsijalnite-sluzhbi-prvpap-gi-evidentirale-pochinatata-zhena-i-nejziniot-soprug-vo-oktomvri-lani-po-podnesena-tuzhba-za-razvod/>.

477 „Ќе ја убие мајка ми“, плаче 6-годишната Катја додека баба ѝ го пријавува во полиција сина си Стојанче за обид за убиство, се слуша на аудиоснимките од 112“, Сакам да кажам, 8 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ke-ja-ubie-majka-mi-plache-6-godishnata-katja-dodeka-baba-go-prijavuva-vo-politsija-sina-si-stojanche-za-obid-za-ubistvo-dodeka-toj-ja-tepa-soprugata-se-slusha-na-audiosnimkite-od-112/>.

како и закани за пријава на лажно пријавување.⁴⁷⁸ Случајот доведе до истрага за постапувањето на надлежните социјални служби,⁴⁷⁹ додека против сопругот беше поведена кривична постапка, која во мај 2026 година заврши со првостепена осудителна пресуда за насилство и наведување на самоубиство.⁴⁸⁰ Во оваа насока, реакции во јавноста предизвика и притворот на член на обезбедувањето на премиерот за претепување на сопругата,⁴⁸¹ за кој по релативизирачките изјави од власта⁴⁸² и реакциите од граѓанските организации,⁴⁸³ сторителот доби условна казна затвор врз основа на признание на вина.⁴⁸⁴

Институционален одговор и спроведување на Конвенцијата на Советот на Европа за спречување и борба против насилство врз жените и семејното насилство (Истанбулска конвенција)

Системските слабости што стојат зад многубројните случаи на феминизам, родово базирано и семејно насилство беа потврдени во извештајот на Државниот завод за ревизија (ДЗР) за спроведувањето на Истанбулската конвенција.⁴⁸⁵ Ревизијата откри дека од 52 планирани активности, дури 20 воопшто не се реализирани, а 10 се само делумно спроведени. Исто така, ревизијата укажува и на недоволна достапност и ефективност на специјализираните услуги, недоволно финансирање и кадровска екипираност, недостатоци во реинтеграцијата на жртвите и потреба од натамошно усогласување на институционалното и законското постапување со барањата на Истанбулската конвенција. Истражувањата ја потврдуваат длабоката економска ранливост на жртвите, каде што се нотира дека жртвите добиваат само еднакратна помош од 15 000 денари без системска поддршка за реинтеграција.⁴⁸⁶ Отсуството на долгорочна поддршка за реинтеграција ги принудува над 90 % од жените жртви на семејно насилство да земаат

478 „Ако пријавиш уште еднаш, ќе одговараш кривично за лажно пријавување закани и насилство, ѝ се заканале полицјците на Ивана Стојаноска неколку часа пред да се самоубие“, Сакам да кажам, 1 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ako-prijavish-ushte-ednash-ke-odgovarash-krivichno-za-lazhno-prijavuvane-zakani-i-nasilstvo-se-zakanile-politsajtsite-na-ivana-stojanoska-ne-kolku-chasa-pred-da-se-samoubie/>.

479 „ОЈО Скопје ќе истражува дали во Центарот за социјални работи некој сторил кривично дело во случајот со жената во Карпош“, 360 степени, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-skopje-ke-istrazuva-dali-vo-tsentrarot-za-sotsijalni-raboti-nekoj-storil-krivichno-delo-vo-sluchajot-so-zhenata-vo-karposh/>.

480 „Пресуда: Стојанче Јовановски осуден на 12 години затвор“, Дојче Веле, 7 мај 2026, <https://www.dw.com/mk/presuda-12-godini-zatvor-za-stojance-jovanovski-za-nasilstvo-i-naveduvane-na-samoubistvo/a-77076320>.

481 „Член на обезбедувањето на Мицкоски во притвор: Ја претепал сопругата“, 24 Вести, 4 мај 2026, <https://24.mk/details/chlen-na-obezbeduvanjeto-na-mickoski-vo-pritvor-ja-pretepal-soprugata>.

482 „И за мал престап системот функционира, рече Мицкоски откако член на неговото обезбедување доби притвор оти ја претепал сопругата“, Сакам да кажам, 5 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/i-za-mal-prestap-sistemot-funktsionira-reche-mitskoski-otkako-chlen-na-negovoto-obezbeduvane-dobi-pritvor-oti-ja-pretepal-soprugata/>.

483 „Реакција: За кого се сите овие измени на закони и постапувања, ако премиерот тврди дека семејното насилство е „помал престап““, Платформа за родово еднаквост, 6 мај 2026, <https://bit.ly/4gAfqr4>.

484 „Условна казна затвор за обезбедувачот на Мицкоски кој ја тепаше сопругата“, Фокус, 1 јуни 2026, <https://fokus.mk/uslovna-kazna-zatvor-za-obezbeduvachot-na-mitskoski-koj-ja-tepashe-soprugata/>.

485 „За 5 години има 33 убиства во семејно насилство, нема доволно засолништа за жртвите, буџетот не дава пари за заштита, насилниците не се гонат по службена должност, откри ревизорскиот извештај“, Сакам да кажам, 2 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/za-5-godini-ima-33-ubistva-vo-semejno-nasilstvo-nema-dovolno-zasolnishta-za-zhrtvite-budhetot-ne-dava-pari-za-zashhtita-nasilnitsite-ne-se-gonat-po-službena-dolzhnost-otkri-revizorskiot-izveshtaj/>.

486 „Жртвите на семејно насилство добиваат само 250 евра еднакратна помош, државата не одвојува пари за трајна поддршка“, Сакам да кажам, 4 декември 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/zhrtvite-na-semejno-nasilstvo-dobivaat-samo-250-evra-ednokratna-pomosh-drzhavata-ne-odvojua-pari-za-trajna-poddrshka/>.

кредити и задолжувања за да ги преживеат првите месеци.⁴⁸⁷ Како реакција на зачестените случаи, институциите презедоа неколку итни, но сепак делумни чекори:

Собранието донесе измени на Кривичниот законик со кои сите телесни повреди при семејно насилство задолжително ќе се гонат по службена должност.⁴⁸⁸ На локално ниво, Градот Скопје отстапи стан во своја сопственост за отворање нов шелтер-центар за жртви.⁴⁸⁹

Во февруари 2026 година започнаа јавните дебати за Нацрт-националната стратегија за заштита од родово базирано насилство 2026 – 2033.⁴⁹⁰ Дополнително, по еден од трагичните настани во март 2026 година, Националното координативно тело за имплементација на Истанбулската конвенција формираше интерресорска работна група за итни измени на сетот закони од областа на безбедноста, правосудството и социјалната заштита,⁴⁹¹ чиј прв состанок се одржа на 13 март 2026 година.⁴⁹²

Меѓутоа, наспроти овие иницијативи, Собранието не го поддржа Предлог-законот за дополнување на Законот за спречување и заштита од насилство врз жените и семејството за воведување електронски мониторинг на сторители на семејно насилство како дополнителна мерка за заштита на жртвите.⁴⁹³

487 „Над 90 отсто од жените кои претрпеле семејно насилство земаат кредити или позајмици за да преживеат во првите месеци, вели здружението ЕСЕ“, Сакам да кажам, 25 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/nad-90-otsto-od-zhenite-koi-pretrpele-semejno-nasilstvo-zemaat-krediti-ili-pozajmitsi-za-da-prezhiveat-vo-prvite-mesetsi-veli-zdruzenieto-ese/>.

488 „СЕМЕЈНОТО НАСИЛСТВО СО ТЕЛЕСНА ПОВРЕДА ЌЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНА ДОЛЖНОСТ. Нема да се чека на пријава од жртвата, обвинител веднаш ќе постапува“, Плусинфо, 18 декември 2026, <https://plusinfo.mk/semi-noto-nasilstvo-so-telesna-povreda-e-se-goni-po-sluzhbena-dolzност-nema-da-se-cheka-na-pri-ava-od-zhrtvata-obvinitel-vednash-e-postapuva/>.

489 „Стан во сопственост на Град Скопје од денеска е шелтер-центар за жртви на семејно насилство“, 360 степени, 19 март 2026, <https://360stepeni.mk/stan-vo-sopstvenost-na-grad-skopje-od-deneska-e-shelter-tsentar-za-zhrtvi-na-semejno-nasilstvo/>.

490 „Во тек се јавни дебати за Нацрт-верзијата на Националната стратегија за превенција и заштита од родово базирано насилство врз жени и семејно насилство 2026-2033 со Акциски план 2026-2029“, Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, 27 февруари 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/vo-tek-se-javni-debati-za-nacrt-verzijata-na-nacionalnata-strategija-za-prevencija-i-zastita-od-rodovo-bazirano-nasilstvo-vrz-zeni-i-semejno-nasilstvo-2026-2033-so-akciski-plan-2026-2029>.

491 „Итна седница на Националното координативно тело - ќе се формира работна група за измени и дополнувања на неколку закони“, Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, 10 март 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/itna-sednica-na-nacionalnoto-koordinativno-telo-kje-se-formira-rabotna-grupa-za-izmeni-i-dopolnuvanja-na-nekolku-zakoni>.

492 „Одржан првиот состанок на работната група за итни законски измени за посилна заштита на жените жртви на насилство“, Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, 13 март 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/odrzan-prviot-sostanok-na-rabotnata-grupa-za-itni-zakonski-izmeni-za-posilna-zastita-na-zenite-zrtvi-na-nasilstvo>.

493 „Нема потреба од електронска алка за сторители на семејно насилство – смета мнозинството во Собранието“, 360 степени, 18 март 2026, <https://360stepeni.mk/nema-potreba-od-elektronska-alka-za-storiteli-na-semejno-nasilstvo-smeta-mnozinstvoto-vo-sobranieto/>.

Социоекономски, здравствени и политички права на жените

Во делот на здравствената заштита, случајот со родилката ги изложи системските и судските доцнења во предметите за лекарска грешка, кои по низа одложувања⁴⁹⁴ и барања за изземање судија,⁴⁹⁵ завршија со првостепена осудителна пресуда за гинекологот.⁴⁹⁶ Во однос на менструалната сиромаштија, таа останува загрижувачки предизвик за жените и девојките во Северна Македонија. Истражувањата потврдуваат дека жените и девојките сè почесто отсутнуваат од работа и училиште поради лишување од хигиенски производи, што е особено изразено кај средношколките од социјално загрозуени семејства.^{497 498} Сепак, локалните власти покажаа незаинтересираност за овој проблем, откако и Советот на Општина Кисела Вода⁴⁹⁹ и Советот на Општина Битола⁵⁰⁰ ги одбија иницијативите за обезбедување бесплатни менструални производи во училиштата.

Политичката застапеност се одрази и врз резултатите од Локалните избори во октомври 2025 година, на кои само четири жени беа избрани за градоначалнички, од вкупно 32 кандидатки,⁵⁰¹ при засилен традиционален дискурс за мајчинството.⁵⁰² Во однос на трудовите права, беше поднесен предлог за измени на Законот за работните односи, со цел да се спречат откази за време на бременост.⁵⁰³ Меѓутоа, овој предлог подоцна беше одбиен во Собранието.⁵⁰⁴

494 „Истоштена сум и психички страдам: На Јалдз Веапоска пак ѝ го одложија судењето за извадените органи“, Слободен печат, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/istoshtena-sum-i-psiichki-stradam-na-jaldz-veaposka-pak-i-go-odlozhija-sudenjeto-za-izvadenite-organi/>.

495 „Третиот судија што одлучува за Јалдз Веапоска останува во процесот – одбиено барањето на гинекологот Мухамед Асани за негово изземање“, Слободен печат, 10 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/tretiot-sudija-shto-odluchuva-za-jaldz-veaposka-ostanuva-vo-procesot-odbieno-baranjeto-na-ginekologot-za-negovo-izzemanje/>.

496 „Три години затвор и пет години забрана за вршење дејност за гинекологот Асани за случајот со родилката од Дебар“, Бриф.Мк, 21 ноември 2025, <https://www.brief.mk/tri-godini-zatvor-i-pet-godini-zabrana-za-vrshenje-dejnost-za-ginekologot-asani-za-sluchajot-so-rodilkata-od-debar/>.

497 „Над 100 ученички од сиромашни семејства во Битола немаат пари за влошки – активистите бараат помош од општината“, Слободен печат, 29 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/nad-100-uchenichki-od-siromashni-semejstva-vo-bitola-nemaat-pari-za-vloshki-aktivistite-baraat-pomosh-od-opshtinata/>.

498 „Жените и девојките сè почесто отсутнуваат од работа и школо зашто немаат пари за менструални производи, вели ново истражување“, Сакам да кажам, 1 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/zhenite-i-devojkite-s-pochesto-otsustvuvaat-od-rabota-i-shkolo-zashto-nemaat-pari-za-menstrualni-proizvodi-veli-novo-istrzhuvane/>.

499 „Советот на Кисела Вода одби иницијатива на Левица за бесплатни менструални производи во училиштата“, Антропол, 24 декември 2025, <https://antropol.mk/2025/12/24/sov-na-k-voda-odbi-inic-na-lev-za-besp-ment-proiz-vo-ucil/>.

500 „Мнозинството во битолскиот Совет не прифати општината да одвои пари за бесплатни влошки за средношколките“, Сакам да кажам, 30 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/dopisna-mrezha/bitolskiot-совет-ne-prifati-opshtinata-da-odvoi-pari-za-besplatni-vloshki-za-srednoshkolkite/>.

501 „Само четири жени се избрани за градоначалнички“, Слободен печат, 3 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/samo-chetiri-zheni-se-izbrani-za-gradonachalnichki-na-lokalnite-izbori/>.

502 „Флечер, Дукоска и Скот од Мајките на светот: Сите сме од различни земји, но имаме иста грижа - децата да ни бидат безбедни и со добро образование“, МИА, 1 октомври 2025, <https://bit.ly/4y24fhU>.

503 „Да нема отказ при бременост! Левица поднесе предлог-измени за заштита на трудовиот статус на бремени работнички објави“, Скопје1.Мк, 29 декември 2025, <https://skopje1.mk/da-nema-otkaz-pri-bremenost-levica-podnese-predlog-izmeni-za-zastita-na-trudoviot-status-na-bremeni-rabotnicki>.

504 „ДПМНЕ го одби предлогот на Левица за заштита од отказ на бремените работнички“, Антропол, 12 февруари 2026, <https://antropol.mk/2026/02/12/dpmne-go-odbi-predl-na-lev-za-zast-od-otkaz-na-brem-rab/>.

Пристап до механизми за заштита од дискриминација

Во делот на остварувањето на заштитата, извештаите покажуваат јасни разлики во основите по кои граѓаните бараат правна заштита. Жените многу почесто од мажите пријавуваат дискриминација заснована врз пол, род, возраст, образование, семејна и брачна состојба, додека мажите претежно поднесуваат претставки по основ на етничка припадност, политичко уверување, општествен и имотен статус.⁵⁰⁵ Дополнително, мониторинг-извештајот „Еднаквост сега – зајакнување на маргинализираните заедници за социјална инклузија и недискриминација“ покажа дека жените од маргинализираните заедници се соочуваат со сериозна институционална невидливост, при што само 2 % од вкупно поднесените претставки пред КСЗД потекнуваат од оваа категорија (исклучиво од жени од рурални средини). Дополнително, дискриминација е утврдена во едвај 3,8 % од претставките поднесени од жени воопшто, додека кај претставките од жените од маргинализираните заедници не е утврден ниту еден таков случај, што укажува на ограничената способност на системот да ги препознае и да ги утврди комплексните и интерсекиските форми на родова дискриминација.⁵⁰⁶

Извештајниот период покажува значителен јаз меѓу постојната законска рамка и ефективната превенција и заштита од родово базирано и семејно насилство. Големiot број сериозни случаи, недостатоците утврдени во спроведувањето на Истанбулската конвенција и случаите во кои претходното институционално постапување не обезбедило навремена заштита укажуваат дека клучниот предизвик останува практичната имплементација, координацијата и достапноста на специјализираните услуги. Започнувањето на подготовката на новата национална стратегија и законодавните иницијативи претставуваат релевантни чекори, но нивниот ефект ќе зависи од усвојувањето, соодветното финансирање и доследното спроведување. Истовремено, ниската политичка застапеност на жените, економската ранливост и ограничениот пристап на жените од маргинализираните заедници до механизмите за заштита покажуваат дека предизвиците во родовата еднаквост се пошироки од областа на насилството врз жените.

505 Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година“, (2026), <https://bit.ly/4gDBVLN>.

506 Александра Трајановска, Еднаквост Сега: Мониторинг-извештај за пристапот на жени од маргинализирани заедници до механизмите за заштита од дискриминација (Хелсиншки комитет за човекови права, 2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/03/izveshtaj-za-pristapot-na-zheni-od-marginalizirani-zaednici-do-mehanizmite-za-zashcita-od-diskriminacija.pdf>.

Говор на омраза

За време на Локалните избори во 2025 година беа забележани случаи на говор на омраза. Во првиот и во вториот круг на Локалните избори во октомври 2025 година беа регистрирани 107 случаи, од кои 35 % врз основа на етничка припадност, 24,5 % по национална припадност и 20,3 % поради политичка припадност.⁵⁰⁷ Со тоа се укажува на поврзаноста меѓу изборната конкуренција и продлабочувањето на општествените поделби, особено на етничката припадност.⁵⁰⁸ Токму поради зголемениот број случаи, Хелсиншкиот комитет за човекови права излезе со реакција за говорот на омраза во изборната кампања, повикувајќи ги политичките актери да се воздржат од провокативна реторика и истакнувајќи дека жените кандидати се особено изложени на сексистички напади.⁵⁰⁹ За време на изборите, ромските граѓански организации ја осудија расистичката изјава на еден општински советник во Неготино како антицигански говор на омраза што ја деградира ромската заедница, посочувајќи на континуираната маргинализација на ромските заедници и отсуство на одговорност за расистичкиот говор од страна на јавни службеници.⁵¹⁰ Во постизборниот период, во ноември 2025 година се евидентирани 90 случаи на говор на омраза, од кои 53 % врз основа на етничка припадност, 31 % по национална ориентација, 13 % по сексуална ориентација и 13 % по политичка припадност.⁵¹¹ Периодот по изборите се карактеризираат со делегитимирање, обвинување и таргетирање на политички неистомисленици, новинари, активисти и одредени општествени групи.

Други случаи на говор на омраза во извештајниот период што предизвикаа реакции од обвинителските органи вклучуваат поттикнување омраза, раздор и нетолеранција по упатени нацистички поздрави, навреди и закани кон директорот на Фондот на холокаустот;⁵¹² ширење расистички и ксенофобичен материјал преку социјалните мрежи;⁵¹³ кривично дело сторено од омраза за оштетување туѓи предмети,⁵¹⁴ поточно дел од Амбасадата на Бугарија во Скопје, што предизвика остра реакција од бугарското Министерство на надворешни работи,⁵¹⁵ додека, пак, македонско Министерство за надворешни го осуди нападот како изолиран инцидент.

507 Хелсиншки комитет за човекови права, „Извештај за говорот на омраза за време на локалните избори - октомври 2025“, (2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/03/izveshtaj-za-govorot-na-omraza-za-vreme-na-lokalnite-izbori-oktomvri-2025.pdf>.

508 Наташа Петковска, „Мониторинг-извештај за говорот на омраза - гаранција за демократски избори“ (Хелсиншки комитет за човекови права, 2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/04/monitoring-izveshtaj.pdf>.

509 „Хелсиншкиот комитет остро реагира против говорот на омраза во изборниот процес“, Хелсиншки комитет за човекови права, 13 октомври 2025, <https://mhc.org.mk/news/helsinshkiot-komit-et-ostro-reagira-protiv-govorot-na-omraza-vo-izborniot-proces/>.

510 „Расистичка изјава на советник во Општина Неготино“, Ромалитико, 24 октомври 2025, <https://romalitico.org/24/10/2025/vesti/rasisticka-izjava-na-sovetnik-vo-opstina-negotino/>.

511 Хелсиншки комитет за човекови права, „Извештај за говорот на омраза во постизборниот период - ноември 2025 година“, (2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/04/izveshtaj-postizboren-period.pdf>.

512 „Извикувал нацистички поздрави и го пцуел на германски јазик директорот на Фондот на холокаустот- ОЈО Скопје покрена обвинение против 59-годишен маж“, Телма ТВ, 9 октомври 2025, <https://telma.com.mk/2025/10/09/izvikuval-nacistichki-pozdravi-i-go-pczuel-na-germanski-jazik-direktorot-na-fondot-na-holokaustot-ojo-skopje-pokrena-obvinenie/>.

513 „ОХРИГАНЕЦ ОБЈАВУВАЛ РАСИСТИЧКИ СОДРЖИНИ Доби пријава за говор на омраза“, Плусинфо, 20 ноември 2025, <https://plusinfo.mk/ohri-anec-ob-avual-rasistichki-sodrzhini-dobi-pri-ava-za-govor-na-omraza/>.

514 „Обвинителството поведе постапка за дело од омраза против лицето што скрши стакло на влезот на Бугарската амбасада“, Сакам да кажам, 13 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvoto-povede-postapka-za-delo-od-omraza-protiv-litse-to-koe-skrshi-staklo-na-vlezot-na-bugarskata-ambasada/>.

515 „Бугарското МНР вели дека била нападната нивната амбасада во Скопје, бара истрага од македонските власти“, Сакам да кажам, 11 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/bugarskoto-mnr-veli-deka-bila-napadnata-nivnata-ambasada-vo-skopje-bara-istra-ga-od-makedonskite-vlasti/>.

Податоците покажуваат дека говорот на омраза не е ограничен на изолирани инциденти, туку се интензивира во политички чувствителни периоди и најчесто ги активира постојните етнички, национални и политички поделби. Особено е значајно што етничката основа се зголемува од 35 % за време на изборите на 53 % во постизборниот период. Истовремено, забележливото постапување на обвинителството во поединечни случаи претставува позитивен сигнал, но останува прашањето дали институционалниот одговор е доволно систематски и превентивен во однос на обемот и повторливоста на појавата.

Роми

Локалните избори во октомври 2025 година ги истакнаа ризиците за физичката безбедност и расистичката реторика кон Ромите, загрозувајќи го нивното политичко учество и права. На почетокот на октомври 2025 година кандидат од ромска националност за општински советник во Виница беше физички нападат,⁵¹⁶ инцидент што беше најостро осуден од народниот правобранител⁵¹⁷ и од ромските граѓански организации⁵¹⁸ како загрозување на политичкото учество на Ромите. Иако како позитивен изборен исход за првпат беа избрани ромски советници во повеќе општини,⁵¹⁹ беа регистрирани случаи на говор на омраза кон Роми. Ромските граѓански организации ја осудија расистичката изјава на општински советник во Неготино,⁵²⁰ при што ОЈО Кавадарци поднесе предлог за обвинение за ширење расизам и барање за забрана на Ромите да гласаат.⁵²¹ Меѓутоа, физичките напади не беа изолирани случаи само за време на локалните избори. Во октомври 2025 година беше пријавен случај од страна на Европскиот центар за правата на Ромите (ЕЦПР) каде што 8-годишно ромско дете било мачено и принудено под закана со нож да ги бакне чевлите на расистички сторители,⁵²² додека во јуни 2026 година бруталниот физички напад врз младо момче во Куманово предизвика остри барања за неселективна правда.⁵²³

Во извештајниот период се постигнати и одредени правни постигнувања пред домашните судови и меѓународните механизми за човекови права. На национално ниво, на 20 ноември 2025 година правосилна пресуда на Апелациониот суд Скопје потврди дека државата со неспроведувањето на Законот за нерегистрирани лица врши системска дискриминација, со што

516 „Кандидатот за советник претепан во Виница сè уште е во кома, MBP се огласи за инцидентот“, Слободен печат, 3 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/kandidatot-za-sovetnik-pretepan-vo-vinica-se-ushte-e-vo-koma-mvr-se-oglasi-za-incidentot/>.

517 „Реакција на Народниот правобранител“, Официјална веб-страница на Народниот правобранител на Република Северна Македонија, 3 октомври 2025, <https://ombudsman.mk/single/announcement/reakcija-np>.

518 „Јавна осуда за нападот врз кандидат за советник во Виница“, Ромалитико, 3 октомври 2025, <https://romalitico.org/03/10/2025/vesti/javna-osuda-za-napadot-vrz-kandidat-za-sovetnik-vo-vinica/>.

519 „Избрани советници Роми - локални избори 2025“, Ромалитико, 20 октомври 2025, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1229306405889372&set=a.547435844076435>.

520 „Расистичка изјава на советник во Општина Неготино“, Ромалитико, 24 октомври 2025, <https://romalitico.org/24/10/2025/vesti/rasistichka-izjava-na-sovetnik-vo-opstina-negotino/>.

521 „Неготинец обвинет за расизам, на социјални мрежи повикувал на Ромите да им се забрани гласање на избори“, Сакам да кажам, 15 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/negotinets-obvinet-za-rasizam-na-sotsijalni-mrezhi-povikuval-na-romite-da-im-se-zabrani-glasane-na-izbori/>.

522 Бернард Порк, „North Macedonia: Terrified Eight-Year-Old Romani Boy Forced at Knife point to Kiss the Shoes of His Racist Tormentors“ (Северна Македонија: Преплашено осумгодишно ромско момче принудено под закана со нож да им ги бакнува чевлите на своите расистички мачители), Европски центар за правата на Ромите, 24 ноември 2025, <https://bit.ly/4xvgMe2>.

523 „Јавна реакција: За нападот врз младиот Алиџан Мемети од Куманово“, Ромалитико, 26 јуни 2026, <https://romalitico.org/26/06/2026/vesti/javna-reakcija-za-napadot-vrz-mladiot-alidhan-memeti-od-kumanovo/>.

лицата Роми во посебната матична книга добиваат документи, кои и натаму им го блокираат пристапот до основните граѓански права.⁵²⁴ Од друга страна, Комитетот на Обединетите нации (ОН) за елиминација на расната дискриминација (UN CERD) во февруари донесе одлука во случајот Салим и други против Северна Македонија,⁵²⁵ утврдувајќи дека државата ја прекршила Меѓународната конвенција за елиминација на сите форми на расна дискриминација преку практиката на конфискација на пасоши и ограничување на слободата на движење за оние што биле вратени од земјите на ЕУ.⁵²⁶ Во оваа насока, Европската комисија против расизам и нетолеранција (ЕКРИ) при Советот на Европа нотира дека иако има делумен напредок во однос на статусот на поголемиот дел од лицата без документи, препораката е оценета како делумно спроведена бидејќи околу 160 Роми сè уште го немаат решено прашањето со личните документи.⁵²⁷

Покрај правниот напредок, во извештајниот период имаше и одредени законодавни и политички иницијативи. Имено, позитивен чекор во образовните политики претставуваше одлуката на МОН од декември 2025 година за воведување ромски образовни медијатори во средното образование.⁵²⁸ Исто така, во декември 2025 година беше јавно презентиран Предлог-законот за социјално домување,⁵²⁹ кој подоцна во февруари 2026 година беше објавен на ЕНЕР. По доставениот Предлог-закон на мислење до сите надлежни ресорни министерства и по доставените мислења и забелешки од ресорните министерства до Министерството за социјална политика, демографија и млади, беше вратен во натамошна владина постапка за усогласување меѓу надлежните институции.⁵³⁰ Во мај 2026 година започнаа консултативните состаноци поддржани од ОБСЕ за развој на Националниот акциски план за жените и девојчињата Ромки (2026 – 2028), насочен кон остварување на меѓународните препораки за зајакнување на економската независност, спречување на раните бракови и намалување на стапката на напуштање на училиштето.⁵³¹

524 „Конечната судска пресуда ја потврдува одговорноста на државата за системски пропусти што ги оставаат Ромите без пристап до лични документи во Северна Македонија“, Македонско здружение на млади правници, 23 декември 2025, <https://myla.org.mk/51753/>.

525 Decision adopted by the Committee under article 14 of the Convention, regarding communication No.71/2020, CERD/C/116/D/71/2020 (Одлука усвоена од Комитетот согласно член 14 од Конвенцијата, во врска со Соопштението бр. 71/2020, CERD/C/116/D/71/2020), (Комитет за елиминација на расна дискриминација, 2026), https://www.errc.org/uploads/upload_en/file/5775_file1_cerd-c-116-d-71-2020_uv.pdf.

526 “Roma win UN case over confiscation of passports and travel bans in North Macedonia” (Ромите добија случај во ОН за одземање на пасоши и забрани за патување во Северна Македонија), Европски центар за правата на Ромите, 11 март 2026, <https://www.errc.org/press-releases/roma-win-un-case-over-confiscation-of-passports-and-travel-bans-in-north-macedonia>.

527 Европска комисија против расизам и нетолеранција, ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of North Macedonia Subject to Interim Follow-Up (Заклучоци на ЕКРИ за спроведување на препораките во однос на Северна Македонија кои се предмет на привремено следење).

528 „МОН воведо ромски образовни медијатори и во средното образование“, Слободен печат, 24 декември 2025, <https://www.sloboden-pечат.mk/mon-vo-vode-romski-obrazovni-medijatori-i-vo-srednoto-obrazovanie/>.

529 „Јавна презентација на Предлог-законот за социјално домување во Северна Македонија“, Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, 15 декември 2025, <https://bit.ly/4zJoXEP>.

530 Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Одговор по барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, 20.08.2026

531 „Развој на Националниот акциски план за жените и девојчињата Ромки (2026 – 2028)“, Мисија на ОБСЕ во Скопје, 4 мај 2026, <https://bit.ly/4gCq5Se>.

Извештајниот период покажува одреден позитивен напредок во политичкото претставување, образованието и законодавните иницијативи, како и значајни домашни и меѓународни одлуки за заштита од дискриминација. Сепак, расистичкото насилство и говорот на омраза, нерешените последици од проблемите со личните документи, административните бариери и структурните нееднаквости во домувањето, образованието и економското учество укажуваат дека Ромите и натаму се соочуваат со повеќеслојна дискриминација и ограничен пристап до ефективна заштита на правата.

Да се зајакне системот за заштита на правата на детето, особено превенцијата, откривањето и координираното постапување во случаи на насилство, сексуална злоупотреба, експлоатација и трговија со деца.

Да обезбедат посебно опремени и приспособени простории за разговор со деца во сите полициски станици низ државата, согласно со меѓународните стандарди за правосудство по мерка на детето.

Да се отстрануваат дискриминаторските пречки при остварувањето на правото на образование, образовна асистенција и вработување (вклучително и пристапот до мерката практиканство) за младите со попреченост и аутистичен спектар.

Да се укине административната обврска за повторено контролно преоценување на секои шест месеци кај лицата со трајна и неповратна попреченост, со што ќе се спречи бирократското исцрпување на корисниците и нерационалното трошење јавни средства.

Да се обезбеди ефективна превенција и заштита од родово базирано и семејно насилство, преку навремена процена на ризикот и институционално постапување, подобра меѓуинституционална координација и одржливо финансирани услуги за жртвите, со посебен фокус на спречувањето на феминцидите и спроведувањето на Истанбулската конвенција.

Да се зајакне институционалниот одговор на говорот и делата од омраза и да се забрза инклузијата на Ромите преку ефективно истражување и санкционирање на говорот и делата од омраза, особено антициганизмот, и отстранување на структурната дискриминација во пристапот до лични документи, образование, домување, вработување, здравствена заштита и политичко учество.

Да се обезбедат соодветни средства и одржливост за системско спроведување на Предлог-законот за социјално домување и Националниот акциски план за жените и девојчињата Ромки 2026 – 2028.

ТАБЕЛА: Клучни институционални индикатори (темелни права)

Институција / Област	Индикатор	Период	Опис/Вредност
Европски суд за човекови права (ЕСЧП)	Вкупно апликации по кои одлучил ЕСЧП	2025	205 апликации против Северна Македонија
	Отфрлени/недопуштени апликации	2025	194 отфрлени/недопуштени
	Пресуди со повреда	2025	Донесени 7 пресуди во 11 случаи; пресуди во кои е утврдена повреда на член 6 од ЕКЧП
	Одлучени апликации	јан.-јули 2026	145 апликации против Северна Македонија,
	Отфрлени/недопуштени апликации	јан.-јули 2026	140 отфрлени/ недопуштени
	Пресуди со повреда	јан.-јули 2026	5 пресуди
Народен правобранител	Вкупно обработени претставки	2025	2.921 претставки (2.400 примени заведени; 521 пренесени од 2024 година)
	Најмногу повреди – правосудство	2025	307 случаи (12,79 %)
	Повреди – потрошувачки права	2025	264 случаи (11 %)
	Повреди – работни односи	2025	219 случаи (9,13 %)
	Претставки за тортура/нехуман третман	2025	34 предмети, наспроти 25 во 2024 година.
	Претставки за права/услови во затворите	2025	187 претставки
	Најмногу претставки по области		
Национален превентивен механизам (НПМ)	Кадровски капацитет	2026	Само 3 вработени; сериозен кадровски дефицит, со дополнителни ограничувања при ангажирањето надворешни експерти.
	Буџет	2026	Буџет од 955.000 денари, зголемен во споредба со 2025 година
МВР – Внатрешна контрола	Поднесоци за употреба на физичка сила	2025	57 поднесоци за употреба на физичка сила од полициски службеници врз граѓани; 4 претставки се основани за кривичното дело „Малтретирање во вршење служба“.
Затвори и притвори	Пренатрупаност	2025/2026	104 затвореници на 100 расположливи места; 146 затвореници на 100.000 жители.
	Просечна должина на затворска казна	2025/2026	18 месеци, во споредба со европскиот просек од 8,8 месеци.
Агенција за заштита на личните податоци (АЗЛП)	Вработени и пополнетост	2025	17 вработени (30 % пополнетост на систематизираните работни места)
	Претставки	2025	147 претставки; дополнително 229 претставки и поплаки поврзани со социјалните мрежи, од кои 8 за повреда на правото на заштита на личните податоци на деца.
	Регулаторна рамка	2026	Предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци влегоа во владина процедура; целта е поголема самостојност и независност на АЗЛП и усогласување со GDPR.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација (КСЗД)	Вкупно предмети	2025	559 предмети: 448 нови и 111 пренесени од 2024 година.
	Најчести основи на дискриминација	2025	Национална/етничка припадност 22 %; политичко уверување 18 %; лично својство и општествен статус 17 %; образование 11 %; пол 10 %; род 8 %.
	Одлуки	2025	359 одлуки, од кои 56 мислења со утврдена и 95 со неутврдена дискриминација
	Претставки	јан. - јуни 2026	210 претставки и 4 предмети по службена должност;
	Одлуки	јан. - јуни 2026	187 одлуки, од кои 33 мислења со утврдена и 61 со неутврдена дискриминација
	Кадар и независност	2025/2026	Изборот на нови членови беше проследен со реакции во јавноста; остануваат предизвиците со финансиската автономија и институционалната независност
Национална стратегија за еднаквост и недискриминација	Спроведување на Акцискиот план 2025 – 2026	2025	Од 69 планирани активности за 2025 година, 19 се спроведени, а 30 не се спроведени; 55 % од активностите во приоритетната област за унапредување на правната рамка не се спроведени.
ДЗС – деца во судир со законот	Деца пријавени за кривични дела	2025	505 деца (3,9 % повеќе во однос на 2024 година)
	Осудени деца	2025	196 деца (34,7 % помалку осудени во однос на 2024 година)

ТАБЕЛА: Тематски индикатори

Тема/група	Индикатор	Период	Опис
Тортура и малтретирање	Претставки до народен правобранител	2025	34 предмети за тортура, нехумано и нечовечко постапување, наспроти 25 во 2024 година.
	Поднесоци во МВР за употреба на физичка сила	2025	57 поднесоци; 4 претставки се основани за кривичното дело „Малтретирање во вршење на служба“.
	Случај пред ЕСЧП	2026	Во предметот „Муслиу против Северна Македонија“, Владата признала повреда на член 3 од ЕКЧП во случај поврзан со физичко малтретирање на осудено лице и отсуство на ефективна истрага.
Затвори и притвори	Претставки за права/услови во затвор	2025	187 претставки; нотирани пренатрупаност, лоши хигиенски услови и недостатоци во здравствената заштита.
	Индекс на пренатрупаност	2025/26	104 затвореници на 100 расположливи места.
	Здравствена заштита	2025/26	Континуиран недостиг на медицински персонал и основни лекови; започнат пилот-проект за телемедицина.
Деца – права и правда	Деца жртви на сексуална злоупотреба	2024	Анализата за 2020 – 2024 евидентирала 508 случаи, од кои 455 девојчиња и 52 момчиња.
	Деца жртви на сексуална злоупотреба	2025	98 деца жртви
	Деца во судир со законот	2025	Недостатоци во постапувањето со деца во судир со законот; во институциите недостигаат простории приспособени на детето за разговори.
	Изложеност на ризици од животната средина	2026	99,9 % од децата во Северна Македонија се изложени на штетно загадување на воздухот, суши и екстремни топлотни бранови.
АЗЛП – заштита на лични податоци	Претставки и поплаки поврзани со социјални мрежи	2025	229 претставки и поплаки; 8 се однесуваат на повреда на правото на заштита на личните податоци на деца.
	Вкупно претставки	2025	147 претставки поднесени до АЗЛП.
	Регулаторни промени	2026	Предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци се во владина процедура.
Медиуми и слобода на изразување	Индекс – ранг според „Репортери без граници“	2026	Пад од 42. на 45. место
Говор на омраза	Говор на омраза за време на локалните избори	окт. 2025	107 случаи: 35 % по етничка припадност, 24,5 % по национална припадност и 20,3 % по политичка припадност.
	Постизборен говор на омраза	ноем. 2025	90 случаи: 53 % по етничка припадност, 31 % по национална ориентација, 13 % по сексуална ориентација и 13 % по политичка припадност.
	КСЗД – дискриминација на Ромки	2025/26	Извештајот на КСЗД укажува дека само 8 % од Ромките се вработени и значителен дел работат во неформалниот сектор без соодветна социјална и здравствена заштита.

Род	Спроведување на Истанбулската конвенција	2025	Од 52 планирани активности, 20 не се реализирани, а 10 се само делумно спроведени; нотирали се недостатоци во услугите, финансирањето и кадровската екипираност.
	Политичка застапеност	Локални избори 2025	Само 4 жени биле избрани за градоначалнички од 32 кандидатки.
	Пристап до заштита од дискриминација	2025/26	Само 2 % од претставките пред КСЗД потекнуваат од жени од маргинализирани заедници; дискриминација е утврдена во 3,8 % од претставките поднесени од жени воопшто.

Библиографија

24 Вести, „79-годишен велешанец, прв Македонец што ќе носи алка наместо да лежи в затвор“, 2 октомври 2025, <https://24.mk/details/79-godishen-veleshanec-prv-makedonec-koj-kje-nosi-alka-namesto-da-lezhi-vo-zatvor>.

24 вести, „Обвинителката Ленче Ристоска поднесе оставка“, 2 април 2026, <https://24.mk/details/obvinitelkata-lenche-ristoska-podnese-ostavka-1>.

24 Вести, „Член на обезбедувањето на Мицкоски во притвор: Ја претепал сопругата“, 4 мај 2026, <https://24.mk/details/chlen-na-obezbeduvanjeto-na-mickoski-vo-pritvor-ja-pretepal-soprugata>.

24.mk, „Конститутивна седница на Советот за следење на реформите во правосудството“, 10 септември 2025, <https://24.mk/details/konstitutivna-sednica-na-sovetot-za-sledenje-na-reformite-vo-pravosudstvoto>.

360 степени „Гаши најави нов оглас за избор на член на Судскиот совет на предлог на Собранието според новиот закон“, 15 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/gashi-najavi-nov-oglas-za-izbor-na-chlen-na-sudskiot-sovet-na-predlog-na-sobranieto-spor-ed-noviot-zakon/>.

360 степени „Здружението на јавни обвинители бара Собранието да ги повлече законските измени за платите“, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/zdruzenieto-na-javni-obviniteli-bara-sobranieto-da-gi-povleche-zakonskite-izmeni-za-platite/>.

360 степени „Претседателката ги предложи Сузана Јошевска-Анастасовска и Арлинда Кадри-Шахиновиќ за членови на Судскиот совет“, 9 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/pretsedatelkata-gi-predlozhi-suzana-joshevska-anastasovska-i-arlinda-kadri-shahinovic-za-chlenovi-na-sudskiot-sovet/>.

360 степени „Собранието ги избра Кадри-Шахиновиќ и Јошевска-Анастасовска за нови членки на Судскиот совет“, 12 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-izbra-kadri-shahinovic-i-joshevska-anastasovska-za-novi-chlenki-na-sudskiot-sovet/>.

360 степени, „Артан Груби реши да се врати во Македонија, приведен е на ГП 'Блаце'", 23 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/artan-grubi-reshi-da-se-vrati-vo-makedonija-priveden-e-na-gp-blitse/>.

360 степени, „Јавнообвинителски службеници реагираа дека новото законско решение не е реформски исчекор“, 12 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/javnoobvinitelski-sluzhbenitsi-reagiraa-deka-novoto-zakonsko-reshenie-ne-e-reformski-ischekor/>.

360 степени, „ОЈОГОКК поднесе обвинение против поранешниот државен правобранител, Стафа, за земање поткуп за да влијае врз судија“, 20 март 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-gokk-podnese-obvinenie-protiv-poraneshniot-drzhaven-pravobranitel-stafa-za-zemane-potkup-za-da-vlijae-vrz-sudija/>.

360 степени, „Филков бара од финансии итни вработувања во судската и јавнообвинителската служба“, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/filkov-bara-od-finansii-itni-vrabotuvana-vo-sudska-ta-i-javnoobvinitelskata-sluzhbha/>.

360 степени, „АВМУ поведе прекршочни постапки против уште две телевизии за непочитување на изборниот молк“, 20 октомври 2025, <https://360stepeni.mk/avmu-povede-prekrshochni-postapki-protiv-ushte-dve-televizii-za-nepochituvane-na-izborniot-molk/>.

360 степени, „АВМУ: Поведени се прекршочни постапки против две телевизии за прекршување на изборниот молк“, 19 октомври 2025, <https://360stepeni.mk/avmu-povedeni-se-prekrshuvane-na-izborniot-molk/>.

360 степени, „Акцијата на ОЈОГОКК била изведена по известување од АНБ – осомничени се 20 лица за финансиски криминал тежок 4,8 милиони евра“, 16 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/aktsijata-na-ojo-gokk-bila-izvedena-po-izvestuvane-od-anb-osomnicheni-se-20-litsa-za-finansiski-kriminal-tezhok-4-8-milioni-evra/>.

360 степени, „Апелација пресуди во корист на Ангџушев – ја одби жалбата на ИРЛ за тужбата од бизнисменот дека бил клеветен пред пет години“, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/apelatsija-presudi-vo-korist-na-angushev-ja-odbi-zhalbata-na-irl-za-tuzhbata-od-biznismenot-deka-bil-kleveten-pred-pet-godini/>.

360 степени, „Владата ја усвоила информацијата за активностите на комисијата за избор на кандидати за судија во Стразбур“, 13 јануари, 2026, <https://360stepeni.mk/vladata-ja-usvoila-informatsijata-za-aktivnostite-na-komisijata-za-izbor-na-kandidati-za-sudija-vo-strazbur>.

360 степени, „ВМРО-ДПМНЕ бара оставка од шефот на ОЈО ГОКК, Ислам Абази, по запирањето на постапката за набавките на мазут за ТЕЦ 'Неготино'", 12 мај 2026, <https://360stepeni.mk/vmro-dpmne-bara-ostavka-od-shefot-na-ojo-gokk-islam-abazi-po-zapiranjeto-na-postapkata-za-nabavkite-na-mazut-za-tets-negotino/>.

360 степени, „Враќањето на довербата во народниот правобранител е приоритет – порача новиот омбудсман Фатон Сељами по стапувањето на функцијата, 26 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/vrakaneto-na-doverbata-vo-narodniot-pravobranitel-e-prioritet-poracha-noviot-ombudsman-faton-selami-po-stapuvanjeto-na-funksijata/>.

360 степени, „ДУИ поднесе кривична против министерот за правда за попречување на имплементацијата на албанскиот јазик“, 17 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/dui-podnese-krivichna-protiv-ministerot-za-pravda-za-poprechuvane-na-implementatsijata-na-albanskiot-jazik/>.

360 степени, „Здружението на судии бара итно одмрзнување на платите или најавува протест“, 2 март 2026, <https://360stepeni.mk/zdruzenieto-na-sudii-bara-itno-odmrznuvane-na-platite-ili-najavuva-protest/>.

360 степени, „Знаењето нема забранет јазик - порачаа студентите на протестот за полагање на правосудниот испит на албански“, 18 мај 2026, <https://360stepeni.mk/foto-video-znaeneto-nema-zabranet-jazik-porachaa-studentite-na-protestot-za-polagane-na-pravosudniot-ispit-na-albanski/>.

360 степени, „ЗНМ и ССНМ: Одбивањето на жалбата на ИРЛ од Апелациониот суд Скопје дополнително не мотивира да стоиме зад истражувачкото новинарство“, 25 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/znm-i-ssnm-odbivane-na-zhalbata-na-irl-od-apelatsiskiot-sud-skopje-dopolnitelno-ne-motivira-da-stoime-zad-istrzhuvachkoto-novinarstvo/>.

360 степени, „Избор на шеф на ОЈО Скопје: Фидоски бил убедлив на интервјуто, Бубевски - единствен со програма за работа“, 20 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/izbor-na-shef-na-ojo-skopje-fidoski-bil-ubedliv-na-intervjuto-bubevski-edinstven-so-programa-za-rabota/>.

360 степени, „Каде заглави изборот на Мери Дика за уставна судијка, а каде законите за ЈО и за високо образование“, 14 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/video-kade-zaglavil-izborot-na-meri-dika-za-ustavna-sudijka-a-kade-zakonite-za-jo-i-za-visoko-obrazovanie/>.

360 степени, „Коцевски си поднесе оставка од функцијата државен јавен обвинител“, 16 декември 2025, <https://360stepeni.mk/kotsevski-si-podnese-ostavka-od-funksijata-drzhaven-javen-obvinitel/>.

360 степени, „Кривичен им одреди 30-дневен притвор на Богоев и на тројцата други осомничени за злоупотреби во Царината“, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/krivichen-im-odredi-30-dneven-pritvor-na-bogoev-i-na-trojtsata-drugi-osomnicheni-za-zloupotrebi-vo-tsarinata/>.

360 степени, „Кривична за ексградоначалникот на Кичево – вработил четири лица и им дозволил да не одат на работа, а да земаат плата“, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/krivichna-za-eksgradonachalnikot-na-kichevo-vrabotil-chetiri-litsa-i-im-dozvolil-da-ne-odat-na-rabota-a-da-zemaat-plata/>.

360 степени, „Министерот Филков не гледа уставна основа да се полага правосудниот испит на албански јазик“, 9 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ministerot-filkov-ne-gleda-ustavna-osnova-da-se-polaga-pravosudniot-ispit-na-albanski-jazik/>.

360 степени, „Наташа Крстева-Цалева останува в. д. шефица на Вишото јавно обвинителство Скопје, одлучи Советот на ЈО“, 11 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/natasha-krsteva-tsaleva-ostanuva-v-d-shefitsa-na-vishoto-javno-obvinitelstvo-skopje-odluchi-sovetot-na-jo/>.

360 степени, „Нема потреба од електронска алка за сторители на семејно насилство – смета мнозинството во Собранието“, 18 март 2026, <https://360stepeni.mk/nema-potreba-od-elektronska-alka-za-storiteli-na-semejno-nasilstvo-smeta-mnozinstvoto-vo-sobranieto/>.

360 степени, „Обвинение за поранешната директорка и уште седуммина за проневери и злоупотреби во прилепската болница“, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinenie-za-poraneshnata-direktorka-i-ushte-sedummina-za-proneveri-i-zloupotrebi-vo-prilepskata-bolnitsa/>.

360 степени, „Обвинение против серискиот убиец од Кумановско – му се заканува доживотен затвор, 19 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/obvinenie-protiv-seriskiot-ubiets-od-kumanovsko-mu-se-zakanuva-dozhivoten-zatvor/>.

360 степени, „Обвинителката Ристоска бара јавно извинување од премиерот Мицкоски поради навреди и измислени тврдења“, 8 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelkata-ristoska-bara-javno-izvinuvane-od-premierot-mitskoski-poradi-navredi-i-izmisleni-tvrdena/>.

360 степени, „Обвинителството бара притвор за две лица од Слупчане – силувале малолетничка, па за пари ја уценувале со експлицитни фотографии“, 10 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelstvoto-bara-pritvor-za-dve-litsa-od-slupchane-siluvale-maloletnichka-pa-za-pari-ja-utsenuvate-so-eksplitsitni-fotografii/>.

360 степени, „Обвинителството предлага Груби да оди во куќен притвор – се пријавил доброволно и во Шутка не може да му се гарантира безбедноста“, 23 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/obvinitelstvoto-predlaga-grubi-da-odi-vo-kuken-pritvor-se-prijavil-dobrovolno-i-vo-shutka-ne-mozhe-da-mu-se-garantira-bezbednosta/>.

360 степени, „Одреден им е 30-дневен притвор на осуммина од осомничените за милионскиот финансиски криминал“, 16 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/odreden-im-e-30-dneven-pritvor-na-osummina-od-osomnichenite-za-milionskiot-finansiski-kriminal/>.

360 степени, „ОЈО ГОКК ја запре постапката против Капушевски, Сулкоски, Јахоски и уште девет лица за набавките на мазут за ТЕЦ Неротино“, 12 мај 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-gokk-ja-zapre-postapkata-protiv-kapushevski-sulkoski-jahoski-i-ushte-devet-litsa-za-nabavkite-na-mazut-za-tets-negotino/>.

360 степени, „ОЈО поднесе обвинение за 21-годишник од Свети Николе, кој ја претепал и 15 часа ја држел заклучена својата бремена девојка“, 21 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-podnese-obvinenie-za-21-godishnik-od-sveti-nikole-koj-ja-pretepal-i-15-chasa-ja-drzhel-zakluchena-svojata-bremena-devojka/>.

360 степени, „ОЈО Скопје ќе истражува дали во Центарот за социјални работи некој сторил кривично дело во случајот со жената во Карпош“, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/ojo-skopje-ke-istrazuva-dali-vo-tsentarot-za-sotsijalni-raboti-nekoj-storil-krivichno-delo-vo-sluchajot-so-zhenata-vo-karposh/>.

360 степени, „Отворена истрага за злоупотреби во Царинската управа – ОЈОГОКК бара притвор за Богоев и за уште три лица“, 3 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/otvorena-istraga-za-zloupotrebi-vo-tsarinskata-uprava-ojo-gokk-bara-pritvor-za-bogoev-i-za-ushte-tri-litsa/>.

360 степени, „Поголема самостојност на обвинителите и воведување јасен систем на заслуги – одржана јавна расправа за новиот закон за Јавно обвинителство“, 17 март 2026, <https://360stepeni.mk/pogolema-samostojnost-na-obvinitelite-i-voveduvane-jasen-sistem-na-zaslugi-odrzhana-javna-rasprava-za-noviot-zakon-za-javno-obvinitelstvo/>.

360 степени, „Поранешниот државен правобранител Фехми Стафа останува во притвор – судот му го продолжи за нови 30 дена“, 14 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/poraneshniot-drzhaven-pravobranitel-fehmi-stafa-ostanuva-vo-pritvor-sudot-mu-go-prodolzhi-za-novi-30-dena/>.

360 степени, „Прв случај на сериски убиец со елементи на феминизам во Македонија – овчарот од Старо Нагоричане ќе се товари вкупно за шест убиства“, 14 мај 2026, <https://360stepeni.mk/prv-sluchaj-na-seriski-ubiets-so-elementi-na-femitsid-vo-makedonija-ovcharot-od-staro-nagorichane-ke-se-tovari-vkupno-za-shest-ubistva/>.

360 степени, „Предметите на кои работела обвинителката Трајчева поврзани со трагедијата во Кочани ќе бидат итно доделени на друг обвинител“, 28 март 2026, <https://360stepeni.mk/predmetite-na-koi-rabotela-obvinitelkata-trajcheva-povrzani-so-tragedijata-vo-kochani-ke-bidat-itno-dodele-ni-na-drug-obvinitel/>.

360 степени, „Приведен 33-годишник од Карбинци – со месеци силувал малолетничка и ѝ пренел заразна болест“, 10 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/priveden-33-godishnik-od-karbintsi-so-meset-silival-maloletnichka-i-prenel-zarazna-bolest/>.

360 степени, „Пронајден е починат осуденик во штипскиот затвор“, 16 декември 2025, <https://360stepeni.mk/pronajden-e-pochinat-osudenik-vo-shtipskiot-zatvor/>.

360 степени, „Ристоска до Мицкоски: Изборот на нов државен јавен обвинител мора да биде заснован на квалитет, а не на подобност“, 20 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ristoska-do-mitskoski-izborot-na-nov-drzhaven-javen-obvinitel-mora-da-bide-zasnovan-na-kvalitet-a-ne-na-podobnost/>.

360 степени, „Родителите на жртвите од 'Пулс' побараа враќање на обвинителката Трајчева на случаите поврзани со трагедијата во Кочани“, 28 март 2026, <https://360stepeni.mk/roditelite-na-zhrtvite-od-puls-pobaraa-vrakane-na-obvinitelkata-trajcheva-na-sluchaite-povrzani-so-tragedijata-vo-kochani/>.

360 степени, „Савески ја презеде должноста државен јавен обвинител“, 19 март 2026, <https://360stepeni.mk/saveski-ja-prezede-dolzhnosta-drzhaven-javen-obvinitel/>.

360 степени, „Се интервјуираат кандидатите за судија со ЕСПЧ во Стразбур“, 20 октомври 2025, <https://360stepeni.mk/se-intervjuiraatkandidatite-za-sudija-vo-eschp-vo-strazbur/>.

360 степени, „Силувал 12-годишно девојче, а се допишувале и на социјалните мрежи – ОЈО Битола отвори истрага“, 13 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/siluvail-12-godishno-devojche-a-se-dopishuvale-i-na-sotsijalnite-mrezhi-ojo-bitola-otvori-istraga/>.

360 степени, „Скопјанец ја претепал и ѝ се заканувал со нож на својата партнерка, обвинителството бара притвор“, 16 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/skopjanets-ja-pretepal-i-se-zakanuval-so-nozh-na-svojata-partnerka-obvinitelstvoto-bara-pritvor/>.

360 степени, „Случај 'Онкологија 2': Ексдиректор во ФЗО вели дека Фондот немал обврска да врши финансиски контроли во Клиниката за онкологија“, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sluchaj-onkologija-2-eksdirektor-vo-fzo-veli-deka-fondot-nemal-obvrska-da-vrshi-finansiski-kontroli-vo-klinikata-za-onkologija/>.

360 степени, „Собранието ги усвои законите за судска и јавнообвинителска служба“, 26 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-usvoi-zaknite-za-sudska-i-javnoobvinitelska-sluzhba/>.

360 степени, „Собранието го изгласа Адем Чучуљ за нов претседател на ДКСК“, 3 декември 2025, <https://360stepeni.mk/sobranieto-go-izglasa-adem-chuchul-za-nov-pretседател-na-dksk/>.

360 степени, „Советот на ЈО ѝ остави на Владата да избира меѓу четворица кандидати за нов државен јавен обвинител“, 17 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/sovetot-na-jo-ostavi-na-vladata-da-izbira-megu-chetvoritsa-kandidati-za-nov-drzhaven-javen-obvinitel/>.

360 степени, „Социјалните служби првпат ги евидентирале починатата жена и нејзиниот сопруг во октомври лани по поднесена тужба за развод“, 3 март 2026, <https://360stepeni.mk/sotsijalnite-slu-zhbi-prvp-at-gi-evidentirale-pochinatata-zhena-i-nejziniot-soprug-vo-oktomvri-lani-po-podnesena-tu-zhba-za-razvod/>.

360 степени, „Средба на Мицкоски со Касами и со Меџити: Се бара уставно решение за употреба на јазиците при полагање на правосудниот испит“, 18 мај 2026, <https://360stepeni.mk/sredba-na-mitskoski-so-kasami-i-so-medhiti-se-bara-ustavno-reshenie-za-upotreba-na-jazitsite-pri-polagane-na-pravosudniot-ispit/>.

360 степени, „Стан во сопственост на Град Скопје од денеска е шелтер-центар за жртви на семејно насилство“, 19 март 2026, <https://360stepeni.mk/stan-vo-sopstvenost-na-grad-skopje-od-deneska-e-shelter-tsentar-za-zhrtvi-na-semejno-nasilstvo/>.

360 степени, „Судскиот совет времено го суспендира од судија в. д. претседателот на гостиварскиот суд, осомничен за примање мито“, 15 мај 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-vreme-no-go-suspendira-od-sudija-v-d-pretседателот-na-gostivarskiot-sud-osomnichen-za-primanemito/>.

360 степени, „Судскиот совет два дена ќе расправа по точките од 534. седница на чиј дневен ред е и преседанот со судијката Дуковска“, 12 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-dva-dena-ke-rasprava-po-tochkite-od-534-sednitsa-na-chij-dneven-red-e-i-presedanot-so-sudijkata-dukovska/>.

360 степени, „Судскиот совет ја предлага Мери Дика за уставна судија, Елизабета Дуковска испадна поради (не)доволен стаж“, 25 март 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-ja-predlaga-meri-dika-za-ustavna-sudijka-elizabeta-dukovska-ispadna-poradi-ne-dovolen-stazh/>.

360 степени, „Судскиот совет на затворена седница одлучуваше по барањето за повторување на постапката против разрешениот судија Рибарев“, 15 април 2026, <https://360stepeni.mk/sudskiot-sovet-na-zatvorena-sednitsa-odluchuvashе-po-baraneto-za-povtoruvane-na-postapkata-protiv-razresheniot-sudija-ribarev/>.

360 степени, „Тепачка меѓу затвореници во Идризово – еден е повреден“, 2 април 2026, <https://360stepeni.mk/tepachka-pomegu-zatvorenitsi-vo-idrizovo-eden-e-povreden/>.

360 степени, „Три обвинителки и двајца судии се пријавиле на огласот за државен јавен обвинител, рокот истекува на полноќ“, 26 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/tri-obvinitelki-i-dvajtsa-sudii-se-prijavile-na-oglasot-za-drzhaven-javen-obvinitel-rokot-istekuva-na-polnok/>.

360 степени, „Уапсен е Фехми Стафа, поранешен државен правобранител“, 14 декември 2025, <https://360stepeni.mk/uapsen-e-fehmi-stafa-poraneshen-drzhaven-pravobranitel/>.

360 степени, „Украденото мора да се врати кај народот – порача Мицкоски на конститутивната седница на Националниот совет за финансиски истраги и конфискација на имот“, 2 февруари 2026, <https://360stepeni.mk/ukradenoto-mora-da-se-vrati-kaj-narodot-poracha-mitskoski-na-konstitutivnata-sednitsa-na-natsionalniot-sovet-za-finansiski-istragi-i-konfiskatsija-na-imot/>.

360 степени, „Фатон Сељами е избран за нов народен правобранител“, 23 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/faton-selami-e-izbran-za-nov-naroden-pravobranitel/>.

360 степени, „ФЗО: Лицата со попреченост ќе го остваруваат правото на ослободување од партиципација преку системот „Мое осигурување“, 13 март 2026, <https://360stepeni.mk/fzo-lit-sata-so-poprechenost-ke-go-ostvaruvaat-pravoto-na-osloboduvane-od-partitsipatsija-preku-sistemot-moe-osiguruvane/>.

360 степени, „Филков бара преиспитување на одлуката и одговори од ОЈО ГОКК за запирањето на постапката за мазутот“, 13 мај 2026, <https://360stepeni.mk/filkov-bara-preispituvane-na-odluka-ta-i-odgovori-od-ojo-gokk-za-zapiraneto-na-postapkata-za-mazutot/>.

360 степени, „Финансиска поднесе кривична за поранешниот директор на 'Комунална хигиена' – овозможил физички лица да стекнат корист од 68 500 евра“, 13 март 2026, <https://360stepeni.mk/finansiska-podnese-krivichna-za-poraneshniot-direktor-na-komunalna-higiena-ovozmozhl-fizichki-lit-sa-da-steknat-korist-od-68-500-evra/>.

360 степени, „Финансиската полиција поднесе кривична пријава против претседателот на РКЕ, Бислимовски“, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/finansiska-podnese-krivichna-prijava-protiv-pretседателот-na-rke-bislimoski/>.

360 степени, „Четири години затвор за ексдиректорот Арифи и една година и десет месеци за Амита во случајот 'Геријатрија'“, 21 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/chetiri-godini-zatvor-za-eksdirektorot-arifi-i-edna-godina-i-deset-mesetsi-za-amiti-vo-sluchajot-gerijatrija/>.

360 степени, „Четири лица брутално силувале 13-годишно девојче во Неготинско – ОЈО Кавадарци поведе истрага и бара притвор“, 29 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/chetiri-litsa-brutalno-siluvale-13-godishno-devojche-vo-negotinsko-ojo-kavadartsi-povede-istraga-i-bara-pritvor/>.

360 степени, „Штипјанец нападнал и принудувал 16-годишно девојче на полови дејства, Обвинителството бара притвор“, 21 јуни 2026, <https://360stepeni.mk/shtipjanets-napadnal-i-prinuduv-16-godishno-devojche-na-polovi-dejstviya-obvinitelstvoto-bara-pritvor/>.

360 степени, Собранието ги донесе измените на Кривичниот законик, поддршка даде и СДСМ“, 28 јануари 2026, <https://360stepeni.mk/sobranieto-gi-donese-izmenite-na-krivichniot-zakonik-poddrshka-dade-i-sdsm/>.

А1 он, „Собранието со 73 гласа „за“ го донесе Законот за Судски совет“, 29 декември 2025, <https://a1on.mk/macedonia/sobranieto-so-73-glasa-za-go-donese-zakonot-za-sudski-sovet/>.

Frontline.Mk, „Намалување на буџетот: За ретките болести се планираат 17,5 милиони евра, а потребни се повеќе“, 11 ноември 2025, <https://frontline.mk/2025/11/11/namaluva-e-na-bu-etot-za-retkite-bolesti-se-planiraat-17-5-milioni-evra-a-potrebni-se-pove-e/>.

Macedonian Center for International Cooperation, „Corruption Assessment Report (CAR) 2025“, декември 2025, https://mcms.mk/images/docs/2025/CAR_2025_Executive_Summary_ENG.pdf

Meta.Mk „Се засилуваат критериумите за избор на член на Судскиот совет“, 29 декември 2025, <https://meta.mk/se-zasiluvaat-kriteriumite-za-izbor-na-chlen-na-sudskiot-sovet/>.

Mkd.Mk, „Блупринт групата е разочарана од начинот на кој е предложен кандидатот за нов член на Судскиот совет“, 12 декември 2025, <https://mkd.mk/makedonija/bluprint-grupata-e-razocharana-od-nachinot-na-koj-e-predlozhen-kandidatot-za-nov-chlen-na-sudskiot-sovet/>.

Portalb, „12 foshnje nga nëna nën 15 vjeç në një vit: Shtatzënitë e hershme në RMV, mbi mesataren e ВЕ-сë“ (12 бебиња од мајки под 15 години за една година: Раните бремености во РСМ над просекот на ЕУ), 29 декември 2025, <https://portalb.mk/12-foshnje-nga-nena-nen-15-vjec-ne-nje-vit-shtatzenite-e-hershme-ne-rmv-mbi-mesataren-e-be-se-2/>.

Portalb, „Asistent digjital në ueb-faqen e Kuvendit të RMV-së për personat me aftësi të kufizuar“ (Дигитален асистент на веб-страницата на Собранието на РСМ за лицата со попреченост), 20 декември 2025, <https://portalb.mk/asistent-digjital-ne-ueb-faqen-e-kuvendit-te-rmv-se-per-personat-me-aftesi-te-kufizuar/>.

Portalb, „Kallëzim penal ndaj ish-drejtoreshës së Qendrës Sociale Tetovë dhe pesë personave për keqpërdorim të kompensimit për aftësi të kufizuar“ (Кривична пријава против поранешниот директор на Социјалниот центар во Тетово и пет лица за злоупотреба на надоместокот за инвалидност), 18 декември 2025, <https://portalb.mk/kallezim-penal-ndaj-ish-drejtoreshes-se-qendres-sociale-tetove-dhe-pese-personave-per-keqpërdorim-te-kompensimit-per-aftesi-te-kufizuar/>.

Press24.Mk, „Денеска се отвора детско катче во Идризово, изградено со поддршка од ЕУ и Советот на Европа“, 21 ноември 2025, <https://press24.mk/deneska-se-otvora-detsko-katche-vo-idrizovo-izgraden-so-poddrshka-od-eu-i-sovetot-na-evropa/>.

Агенција за заштита на личните податоци, „Годишен извештај за 2025 година“, (2026), <https://azlp.mk/wp-content/uploads/2026/04/AZLP-Godisen-izvestaj-2025-%D0%9C%D0%9A.pdf>.

Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2021 – септември 2022“, 29 декември 2022, <https://epi.org.mk/post/23011>.

Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2022 – септември 2023“, 29 декември 2023, <https://epi.org.mk/post/25518>.

Ангела Делевска и Беба Жагар, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2023 – септември 2024“, 29 декември 2024, <https://epi.org.mk/post/30562>.

Антропол, „ДПМНЕ го одби предлогот на Левица за заштита од отказ на бремените работнички“, 12 февруари 2026, <https://antropol.mk/2026/02/12/dpmne-go-odbi-predl-na-lev-za-zast-od-otkaz-na-brem-rab/>.

Антропол, „Советот на Кисела Вода одби иницијатива на Левица за бесплатни менструални производи во училиштата“, 24 декември 2025, <https://antropol.mk/2025/12/24/sov-na-k-voda-odbi-inic-na-lev-za-besp-ment-proiz-vo-ucil/>.

Беба Жагар и Ардита Вејсели, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот октомври 2024 – септември 2025“, 29 декември 2025, <https://epi.org.mk/post/32871>.

Блупринт групата за реформи во правосудството, „Известување за нови критериуми за избор на судија во Европскиот суд за човекови права“, 5 мај 2026, <https://bit.ly/4qBqzMI>.

Блупринт групата за реформи во правосудството, 2025, Извештај за постапката за избор на кандидати за избор на судија во ЕСПЧ“, <https://bit.ly/4acazdA>

Бриф.Мк, „Три години затвор и пет години забрана за вршење дејност за гинекологот Асани за случајот со родилката од Дебар“, 21 ноември 2025, <https://www.brif.mk/tri-godini-zatvor-i-pet-godini-zabrana-za-vrshenje-dejnost-za-ginekologot-asani-za-sluchajot-so-rodilkata-od-debar/>.

Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година.

Дејуре мк. „Решение за именување национален координатор за медијација, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 39/2025, <https://dejure.mk/akti/akt/reshenie-za-imenuvanje-na-nacionalen-koordinator-za-medijacija>.

Деловник за изменување и дополнување на Деловникот за работа на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 117/2024.

Деловник за изменување на Деловникот за работа на Судскиот совет на Република Северна Македонија, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 23/2026.

Дојче Веле „Савески им ги повлекува овластувањата на дел од обвинителите“, 1 април 2026, https://www.dw.com/mk/saveski-im-gi-povlekuva-ovlastuvanata-na-del-od-obvinitelite/a-76618306?maca=maz-rss-maz-pol_makedonija_timemk-4727-xml-mrss.

Дојче веле, „Осуммина под истрага за злоупотреби во Државна лотарија“, 16.12.2024, <https://www.dw.com/mk/osummina-pod-istraga-za-zloupotrebi-vo-drzavna-lotarija-mvr-go-povikuva-artan-grubi-da-se-vrati-vo-zemjata/a-71068387>

Дојче веле, „Пресуда: Стојанче Јовановски осуден на 12 години затвор“, 7 мај 2026, <https://www.dw.com/mk/presuda-12-godini-zatvor-za-stojance-jovanovski-za-nasilstvo-i-naveduvane-na-samoubistvo/a-77076320>.

Европска комисија против расизам и нетолеранција, ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of North Macedonia Subject to Interim Follow-Up (Заклучоци на ЕКРИ за спроведување на препораките во однос на Северна Македонија кои се предмет на привремено следење), CRI(2026)4 (Совет на Европа, 2026), <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/48802ad4d0>.

Европска комисија против расизам и нетолеранција, ECRI Conclusions on the Implementation of the Recommendations in Respect of North Macedonia Subject to Interim Follow-Up (Заклучоци на ЕКРИ за спроведување на препораките во однос на Северна Македонија кои се предмет на привремено следење).

Европска комисија, „Работен документ на комисија - Извештај за Северна Македонија за 2025“, SWD(2025) 753, 4 ноември 2025, https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/267b368e-6b55-4a42-bb72-6395593de4da_en?filename=north-macedonia-report-2025.pdf.

Европски суд за човекови права, „Европски суд за човекови права – Краток преглед за земјата“, 2026, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/CP_Republic_of_North_Macedonia_ENG#:~:text=The%20Court%20dealt%20with%20314,European%20Convention%20on%20Human%20Rights.

Европски центар за правата на Ромите, „Roma win UN case over confiscation of passports and travel bans in North Macedonia“ (Ромите добија случај во ОН за одземање на пасоши и забрани за патување во Северна Македонија), 11 март 2026, <https://www.errc.org/press-releases/roma-win-un-case-over-confiscation-of-passports-and-travel-bans-in-north-macedonia>.

Европски центар за правата на Ромите, Бернард Попк, „North Macedonia: Terrified Eight-Year-Old Romani Boy Forced at Knife point to Kiss the Shoes of His Racist Tormentors“ (Северна Македонија: Преплашено осумгодишно ромско момче принудено под закана со нож да им ги бакнува чевлите на своите расистички мачители), 24 ноември 2025, <https://bit.ly/4xvvgMe2>.

Закон за изменување и дополнување на Законот за Судски совет на Република Северна Македонија бр. 132/2026, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.nsp?param=ac93209a-53dc-4a94-968a-09047b2c9c5d>.

Закон за изменување на Законот за вработување на инвалидни лица, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 192/2025, <https://slvesnik.com.mk/Issues/a6c7aff5638b-40baa548ad9646084651.pdf>.

Закон за јавнообвинителска служба, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 146/2026.

Закон за Советот на јавните обвинители, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 102/2026, <https://sjorm.gov.mk/zakon-za-sovetot-na-javnite-obviniteli-sl-vesnik-br-102-2026/>.

Закон за судска служба, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 146/2026.

Зекир Абдулов и Севги Идриз Муратоглу, „Тематски извештај: Повеќекратна и интерсекциска дискриминација во областа работа и работни односи кон Ромките“, (2025), <https://bit.ly/3UZDpbU>.

Ива Цоневска и др., „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот јуни 2018 – март 2019 година“, 2019.

Ива Цоневска и Исмаил Камбери, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот јуни 2019 – март 2020“, Институт за европска политика – Скопје, 2020, https://epi.org.mk/wp-content/uploads/2020/05/Izvestaj_vo_senka_2020.pdf.

Ива Цоневска-Вангелова и Исмаил Камбери, „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот април 2020 – септември 2021“, Институт за европска политика – Скопје, 16 декември 2021, <https://epi.org.mk/post/20027>.

Ивана Петковска и Лејла Тутиќ, „Извештај од мониторингот на Судскиот совет и Советот на јавните обвинители во 2025 година“, Коалиција „Сите за правично судење“, 2025 година, <https://all4fairtrial.s.org.mk/wp-content/uploads/2026/02/AN-SJOSS-2025.pdf>.

Јавно обвинителство на РСМ, „Извештај за работата на јавните обвинителства на Република Северна Македонија во 2025 година“, 2026, <https://jorm.gov.mk/wp-content/uploads/2026/06/iii-finalen-gi-25-gotov-1.pdf>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година“, (2026), <https://bit.ly/4gDBVLN>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година“, (2026), <https://bit.ly/4gDBVLN>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдена директна интерсексиска дискриминација 08-247/9“, 24 јуни 2026, <https://bit.ly/3UkwREI>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдување индиректна дискриминација, како и обезбедување на соодветно приспособување 08-150/5“, 3 април 2026, <https://bit.ly/4ycBfnW>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „Мислење за утврдување дискриминација 08-382/5“, 2 јуни 2026, <https://bit.ly/4gyuOnJ>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, „ОПШТА ПРЕПОРАКА за заштита од дискриминација на жените поради бременост, раѓање и мајчинство во работните односи“, 23 април 2026, <https://bit.ly/45TB7ху>.

Комисија за спречување и заштита од дискриминација, Годишен извештај за работата на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација за 2025 година (2026), <https://bit.ly/4hr3Te1>.

Комитет за елиминација на расна дискриминација, 2026, Decision adopted by the Committee under article 14 of the Convention, regarding communication No.71/2020, CERD/C/116/D/71/2020 (Одлука усвоена од Комитетот согласно со член 14 од Конвенцијата, во врска со Соопштението бр. 71/2020, CERD/C/116/D/71/2020), https://www.errc.org/uploads/upload_en/file/5775_file1_cerd-c-116-d-71-2020_uv.pdf.

Либертас, „ВИДЕО: Кандидатката за борба против дискриминација ја помеша Истанбулската конвенција со Ататурк“, 27 јануари 2026, <https://libertas.mk/video-kandidatkata-za-borba-protiv-diskriminaci-a-a-pomesha-istanbulskata-konvenci-a-so-ataturk/>.

Локално, „Чучуљ: ДКСК ја проверува имотната состојба на 60 високи функционери, како сегашни, така и поранешни“, 3 јуни 2026, <https://lokalno.mk/chuchulj-dksk-ja-proveruva-imotnata-sostojba-na-60-visoki-funkcioneri-kako-segashni-taka-i-poraneshni/>.

Македонска радио-телевизија, „Јавен конкурс за избор на заменик-директор на МРТ“, 15 јуни 2026, <https://mrt.com.mk/node/144747>.

Македонска радио-телевизија, „Јавен конкурс за избор на директор на МРТ и заменик-директор на МРТ“, 24 март 2026, <https://mrt.com.mk/node/141446>.

Македонска радио-телевизија, „По спроведен јавен конкурс, програмскиот совет избра нов директор на МРТ“, 23 април 2026, <https://mrt.com.mk/node/142721>.

Македонска радио-телевизија, „Програмскиот совет на МРТ го поништи конкурсот за заменик-директор, ќе следува нов оглас“, 8 мај 2026, <https://mrt.com.mk/node/143359>.

Македонско здружение на млади правници, „Конечната судска пресуда ја потврдува одговорноста на државата за системски пропусти кои ги оставаат Ромите без пристап до лични документи во Северна Македонија“, 23 декември 2025, <https://myla.org.mk/51753/>.

Макфакс, „Мрежата за заштита од дискриминација повика на избор на стручни и независни лица во Комисијата“, 26 декември 2025, <https://bit.ly/4qJhAJt>.

Макфакс, „Стратегијата за развој на правосудниот систем е патоказ за враќање на довербата на граѓаните во судството“, 2023, <https://bit.ly/3NE4NZx>.

Медиумска информативна агенција – МИА, „Управен суд: Неоснована е тужбата на АСЈО за одлуката на ДКСК“, 2024, <https://bit.ly/3MydIAK>.

Меѓународна фондација за изборни системи (ИФЕС), „Глас без бариери: Анализа за учеството на слепите лица во изборите“, (2025), <https://bit.ly/3UeHDwe>.

Мета.Мк, „Расчистено свирепо убиство во Штип, со нож усмртил жена и телото го закопал во дворот“, 16 ноември 2025, <https://meta.mk/raschisteno-svirepo-ubistvo-vo-shtip-so-nozh-usmrtil-zhena-od-shtip-i-teloto-go-zakopal-vo-dvorot/>.

МИА, „Јавна расправа за утврдување предлог-листа за избор на членови на КСЗД“, 20 јануари 2026, <https://bit.ly/45VYHcV>.

МИА, „Накил Фетаи, предложен за нов директор на Агенцијата за заштита на лични податоци“, 2 декември 2025, <https://bit.ly/4qBlfsK>.

МИА, „Флечер, Дукоска и Скот од Мајките на светот: Сите сме од различни земји, но имаме иста грижа - децата да ни бидат безбедни и со добро образование“, 1 октомври 2025, <https://bit.ly/4y24fhU>.

Министерство за внатрешни работи, Оддел за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, „Извештај за работата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги, и професионални стандарди во 2025 година“, 2026. <https://portal.mdt.gov.mk/post-documents/oddel-za-vnatresna-kontrola-kriminalisticki-istragi-i-profesionalni-standardi-document-vcUK.pdf>.

Министерство за европски прашања „Реформска агенда на Северна Македонија 2024-2027“, 6 ноември 2024, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/reformska-agenda-na-severna-makedonija-2024-2027-godina-file-Nhp6.pdf>.

Министерство за правда „Развојна секторска стратегија за правосудство (2024-2028)“, декември 2023, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiii-file-luvL.pdf>.

Министерство за правда „Стратегија за информатичко-комуникациска технологија во правосудството за 2019-2024 година“, февруари 2019, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiii-file-bikP.pdf>.

Министерство за правда, „Годишен извештај за спроведувањето на развојната секторска стратегија за правосудство 2024-2028 во 2025 година“, април 2026, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/izvestai-regulativa-file-miql.pdf>.

Министерство за правда, „Предлог на закон за Академијата за судии и јавни обвинители“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија- ЕНЕР, 2 јануари 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=114839.

Министерство за правда, „Предлог на закон за судовите“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија- ЕНЕР, 30 јуни 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=122914.

Министерство за правда, „Предлог на закон за судскиот буџет“, Електронски национален регистар на прописи на Република Северна Македонија - ЕНЕР, 25 јуни 2026, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=113467.

Министерство за правда, 2023, „Акциски план за спроведување на Развојна секторска стратегија за правосудство (2024-2028)“, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/strategiii-file-u1gU.pdf>.

Министерство за социјална политика, демографија и млади, 2026, Националното координативно тело за следење на состојбите со недискриминација и реализацијата на законите, подзаконските акти и стратегиски документи во оваа област, „ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ за 2025 година за спроведување на активностите од Акциски план 2025 - 2026 за спроведување на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022 - 2026“, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/ednakvi-moznosti/nediskriminacija>.

Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитување, унапредување и заштита на човековите слободи и права 2025“, (2026), <https://ombudsman.mk/media/documents/GI-2025.pdf>.

Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за степенот на обезбедувањето, почитување, унапредување и заштита на човековите слободи и права 2025“.

Народен правобранител на Република Северна Македонија, „Сексуална злоупотреба на децата во Република Северна Македонија: Состојба, институционален одговор и предизвици“, (2026), [https://ombudsman.mk/media/documents/Seksualna %20zloupotreba %20na %20decata %20vo %20RSM.pdf](https://ombudsman.mk/media/documents/Seksualna%20zloupotreba%20na%20decata%20vo%20RSM.pdf).

Национален превентивен механизам - Народен правобранител, 2026), Фатон Сељами и др., „Годишен извештај 2025“, https://ombudsman.mk/media/documents/NPM_Godisen_izvestaj-2025-Mk-Alb-An-q_1662f73d.pdf.

Национален превентивен механизам - Народен правобранител, 2026, Фатон Сељами и др., Годишен извештај 2025, https://ombudsman.mk/media/documents/NPM_Godisen_izvestaj-2025-Mk-Alb-An-q_1662f73d.pdf.

Националното координативно тело за следење на состојбите со недискриминација и реализацијата на законите, подзаконските акти и стратешки документи во оваа област, „ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ за 2025 година за спроведување на активностите од Акциски план 2025-2026 за спроведување на Националната стратегија за еднаквост и недискриминација 2022-2026“.

Неда Чаловска и др., „Правосудството и темелните права во Република Македонија“, Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија, 2015, https://epi.org.mk/docs/Analiza_Mreza.pdf.

Независен, „Владата формира работна група за воспоставување механизам за заштита од злоупотребата на т.н. стратешки тужби против јавното учество“, 27 јануари 2026, <https://nezavisen.mk/vladata-formira-rabotna-grupa-za-vospostavuvanje-mehanizam-za-zashtita-od-zloupotreba-ta-na-t-n-strateshki-tuzhbi-protiv-javnoto-uchestvo/>.

Независен, „Јавна расправа во Собранието за предложениот закон за Советот на јавните обвинители“, 6 април 2026, <https://nezavisen.mk/javna-rasprava-vo-sobranieto-za-predlozheniot-zakon-za-sove-tot-na-javnite-obviniteli/>.

Нова Македонија, „Професорот Сашо Георгиевски и адвокатите Јордан Апостолски и Наташа Бошковска предложени за судија во ЕСЧП“, 26 ноември 2025, <https://novamakedonija.com.mk/makedonija/profesorot-sasho-georgievski-i-advokatite-jordan-apostolski-i-natasha-boshkovska-predlozheni-za-sudija-vo-eschp/>.

ОДЛУКА Апликација бр. 43315/22 Фитим МУСЛИУ против Северна Македонија, (Европски суд за човекови права 26 февруари 2026), <https://hudoc.echr.coe.int/#%7B%22itemid%22:%5B%22001-249030%22%5D%7D>.

Олга Тешовиќ и Андреј Божиновски, Извештај за спроведување на Стратегијата за човечки ресурси за судската мрежа во Северна Македонија (Проект „Поддршка на ЕУ за владеење на правото“, 2025), <https://bit.ly/4qqtiqc>.

Официјална веб-страница Министерството за правда, „Законот за заштита на личните податоци влегува во владина процедура“, 27 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/zakonet-za-zastita-na-licnite-podatoci-vleguva-vo-vladina-procedura>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ и ССНМ: Повикот на ОЈО за „воздржаност“ може негативно да се протолкува“, 29 март 2026, <https://bit.ly/46sFJdZ>.

Официјална веб-страница на Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата, „Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата реагира на јавните изјави на премиерот во врска со постапката за избор на државен јавен обвинител“, 20 февруари 2026, <https://bit.ly/4wQ1FeE>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, 30 март 2026, „Истражувањето на мислењето на јавноста за медиумите во фокусот на јавниот состанок на АВМУ“, <https://bit.ly/3SW21Sk>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, „Изготвен извештај за предизборното медиумско претставување од 10 август до 28 септември 2025“, 7 октомври 2025, <https://bit.ly/3UaM6Qz>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, „Отворена јавна расправа за Нацрт-водич за инфлуенсер(к)и, влогер(к)и, креатор(к)и на содржини“, 21 ноември 2025, <https://bit.ly/4y5dnT3>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, „Усвоен Водич за инфлуенсер(к)и, влогер(к)и, креатор(к)и на содржини“, 25 декември 2025, <https://bit.ly/4xmOEJN>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, „Избран директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги“, 26 декември 2025, <https://bit.ly/4gwPFYN>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, „Функционерите да се однесуваат со почит кон новинарите“, 26 март 2026, <https://bit.ly/3UZkQoe>.

Официјална веб-страница на Агенцијата за заштита на личните податоци, „Донесени годишни програми за работа на Агенцијата за 2026 година“, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4wQhX6C>.

Официјална веб-страница на Блупринт групата за реформи во правосудството „Реакција по повод нетранспарентното работење на Судски совет на РСМ на седницата одржана на 15 април 2026“, 16 април 2026, <https://bit.ly/4zolGd9>.

Официјална веб-страница на Блупринт групата за реформи во правосудството „Реакција по повод усвојување на извештајот за работата на Судски совет на РСМ на седницата одржана на 22 април 2026“, 23 април 2026, <https://bit.ly/4xtf504>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Катерина Зајковска даде свечена изјава и официјално ја презеде функцијата член на ДКСК“, 18 јуни 2026, <https://bit.ly/4xOaqWR>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Годишен извештај за работа на ДКСК за 2025 година“, 1 април 2026.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Национална стратегија 2026-2030/ Консултативен процес за Национална стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2026-2030“, <https://bit.ly/45xNf76>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Одлука за донесување на Националната стратегија за спречување на корупцијата и судирот на интереси 2026 – 2030 со Акциски план за нејзино спроведување“, 19 јуни 2026, <https://dksk.mk/wp-content/uploads/2026/06/Одлука-за-донесување-на-Национална-стратегија-2026-2030-6p.10-17-34.pdf>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК го промовира првиот родов Акциски план 2026 - 2030“, 9 декември 2025, <https://bit.ly/4qxsZft>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Извештаи за примени донации доставија 35 % од вкупниот број учесници во изборната кампања“, 14 октомври 2025, <https://bit.ly/4qq5Tr8>

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Извештаи за примени донации во законскиот рок, доставија 33 % од вкупниот број учесници во изборната кампања“, 22 октомври 2025, <https://bit.ly/4wDH50e>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК констатира непочитување на обврската за пријавување имотна состојба од 35 поранешни и 19 новоизбрани градоначалници“, 17 декември 2025, <https://bit.ly/4x7K8is>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК ги усвои посебните извештаи за финансирањето на изборните кампањи за локалните избори 2025 и повторените избори 2026“, 3 април 2026, <https://bit.ly/466PrT9>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Годишен план за следење на имотната состојба и судирот на интереси за 2026 година“, <https://bit.ly/4gCVViL>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Извештај од спроведеното следење на примената на системот на интегритет во 2025 година“, март 2026, <https://bit.ly/3SjE6vU>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК ги презентираше резултатите од кампањата за подигање на јавната свест за лобирањето“, 4 јуни 2026, <https://bit.ly/4xa1s6m>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „32-та седница на ДКСК“, 19 мај 2026, <https://bit.ly/3SAMFCC>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК и Управниот суд потпишаа меморандум за соработка за дигитално поврзување и Управниот суд ја потпиша политиката за интегритет“, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4hGhksu>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК и 'Транспаренси интернешнл' – Македонија потпишаа меморандум за соработка“, 27 април 2026, <https://bit.ly/4bY0G3T>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „ДКСК и Министерството за јавна администрација потпишаа меморандум за соработка“, 29 април 2026, <https://bit.ly/4g8ExRq>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Потпишан меморандум за соработка со Судскиот совет на Република Северна Македонија“, 13 мај 2026, <https://bit.ly/3UDMR4y>.

Официјална веб-страница на Државната комисија за спречување на корупцијата, „Зајакната соработка меѓу ДКСК и Јавното обвинителство на Република Северна Македонија за унапредување на системот на интегритет“, 5 мај 2026, <https://bit.ly/45tVtx7>.

Официјална веб-страница на Државниот завод за статистика, „Пријавени, обвинети и осудени полнолетни сторители на кривични дела и деца во судир со законот, 2025 година“, 28 мај 2026, <https://bit.ly/45PUXJY>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинари на Македонија, „ЗНМ поднесе пријава до МВР за малициозен онлајн напад на профилите на 'Слободен печат', 15 ноември 2025, <https://bit.ly/4bf5D8T>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: Да се обезбеди почитување и непречена работа на медиумските работници на гласачките места“, 19 октомври 2025, <https://bit.ly/3UIZyB5>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „Новиот нацрт-кодекс на новинарите на Македонија отворен за коментари“, 5 мај 2026, <https://bit.ly/4wVi3Kj>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „Владата го отвори процесот за анти-SLAPP механизам: сега се очекуваат конкретни решенија“, 26 март 2026, <https://bit.ly/4hXa2R9>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: По истекот на рокот за избор во МРТ, јавноста очекува кредибилен и целосно транспарентен процес“, 17 април 2026, <https://bit.ly/4zFJo5M>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: Без стабилно финансирање нема суштински реформи во МРТ“, 21 мај 2026, <https://bit.ly/45QKduM>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: Остра осуда за нападот врз редакцијата на 'Инфомакс'“, 11 декември 2025, <https://bit.ly/4chzX2j>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ бара итна реакција на институциите по заканите кон новинарот Видиновски“, 3 февруари 2026, <https://bit.ly/4y5G0zt>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: Заканите кон Рами Мислими мора да добијат брза и ефикасна судска разрешница“, 15 јули 2026, <https://bit.ly/4cAkkTZ>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ го осудува попречувањето на новинарска екипа во Тетово и бара итна истрага“, 30 јуни 2026, <https://bit.ly/4gqp2FZ>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ бара реакција од надлежните институции за случајот со новинарката Анета Блажевска“, 17 јуни 2026, <https://bit.ly/45Tc390>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „Мрежата SafeJournalists ја усвои Декларацијата за унапредување на безбедноста на новинарките од Западен Балкан“, 15 октомври 2025, <https://bit.ly/4d7uJq9>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ бара итно постапување по пријавата за онлајн напади врз 'Слободен печат'“, 5 јануари 2026, <https://bit.ly/4zL000o>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „Бараме итна истрага за серијата онлајн напади кон 'Слободен печат'“, 7 април 2026, <https://bit.ly/45PpR5f>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ и ССНМ: Остра осуда за континуираните напади и етикетирања на новинари и медиуми“, 21 јануари 2026, <https://bit.ly/3UoLcQv>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „Медиумите одговараат пред својата публика, а не пред партиите“, 3 април 2026, <https://bit.ly/4gzLJq6>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ и ССНМ: Политичките партии не смеат јавно да таргетираат новинари и медиуми“, 14 април 2026, <https://bit.ly/4gnVOaR>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ и ССНМ: Персоналните политички пресметки со новинари и медиуми стануваат загрижувачка практика“, 12 мај 2026, <https://bit.ly/4qG80XQ>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „ЗНМ: Јавните институции мора да обезбедат еднаков пристап за сите медиуми“, 8 мај 2026, <https://bit.ly/4cba4RS>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, „МФН и ЕФН: Апелацискиот суд ги нарушува принципите на слободното новинарство“, 27 февруари 2026, <https://bit.ly/4qFBwgq>.

Официјална веб-страница на Здружението на новинарите на Македонија, Одлука на Советот на честа на ЗНМ по претставките против новинарот Невриј Адеми, 14 ноември 2025, <https://bit.ly/3NL2d3R>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство за Република Северна Македонија, „Затворска казна за адвокатот, обвинение за апелациониот судија“, 17 април 2026, <https://jorm.gov.mk/zatvorska-kazna-za-advokatot-obvinenie-za-apelaciniot-sudija/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство за Република Северна Македонија, „Наредба за истрага за примање поткуп, се бара притвор“, 20 март 2026, <https://sl1nk.com/lv3k94o>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Поведена постапка против 5 лица за злоупотреби со стоковните резерви“, 25 ноември 2025, <https://jorm.gov.mk/povedena-postapka-protiv-5-licza-za-zloupotrebi-so-stokovite-rezervi/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Наредба за истрага против едно лице за примање награда за противзаконито влијание“, 14 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/naredba-za-istraga-protiv-edno-licze-za-primane-nagrada-za-protivzakonito-vlijanie/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Под истрага 12 лица осомничени за лихварство и перење пари“, 22 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/pod-istraga-12-licza-osomnicheni-za-lihvarstvo-i-perene-pari/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Нова истрага за злоупотреби во РЕК Битола“, 9 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/nova-istraga-za-zloupotrebi-vo-rek-bitola/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Истрага за злоупотреби и малтретирање во приватни установи за сместување стари лица“, 8 октомври 2025, <https://jorm.gov.mk/istraga-za-zloupotrebi-i-maltretitane-vo-privatni-ustanovi-za-smestuvane-stari-licza/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Сprovedена координирана акција за економско-финансиски криминал – поведена истрага против 33 лица“, 19 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/sprovedena-koordinirana-akcija-za-ekonomsko-finansiski-kriminal-povedena-istraga-protiv-33-licza/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „Реализирана акција за недозволено приредување игри на среќа и перење пари – осум лица опфатени со истраги“, 12 декември 2025, <https://jorm.gov.mk/realizirana-akcija-za-nedozvoleno-prireduvane-igri-na-sreka-i-perene-pari-osum-licza-opfateni-so-istragi/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „20 лица под истрага за штета на буџетот на државата од големи размери“, 16 јануари 2026, <https://jorm.gov.mk/20-licza-pod-istraga-za-shteta-na-budhetot-na-drzhavata-od-golemi-razmeri/>.

Официјална веб-страница на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, „18 физички и 8 правни лица инволвирани во проневера во служба и перење пари и други приноси од казниво дело“, 18 јуни 2026, <https://jorm.gov.mk/18-fizichki-i-8-pravni-licza-involvirani-vo-pronevera-vo-sluzhba-i-perene-pari-i-drugi-prinosi-od-kaznivo-delo/>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Душан Томшиќ – нов претседател на КСЗД“, 10 ноември 2025, <https://bit.ly/4gCh0Zk>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Одлука за објавување јавен оглас за избор на членови на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, 10 декември 2025, <https://bit.ly/4gzeN2p>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Одлука за објавување јавен оглас за избор на член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, 2 март 2026, <https://bit.ly/4wSmTrq>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Одлука за објавување јавен оглас за избор на еден член на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација“, 24 април 2026, <https://bit.ly/4wRM3GH>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Пресуда за системска дискриминација: индивидуалните земјоделки без еднаков пристап до здравствено осигурување, потребни се итни законски измени!“, 8 мај 2026, <https://bit.ly/4xyrgpg>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Постапка по службена должност против Фондот за пензиско и инвалидско осигурување“, 27 април 2026, <https://bit.ly/4i0KqmC>.

Официјална веб-страница на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, „Иницијатива за изменување и дополнување на Законот за високо образование“, 15 јануари 2026, <https://bit.ly/4gHm6nq>.

Официјална веб-страница на Министерството за образование и наука „Јаневска: Изработивме нова Стратегија за образование, преку ЕНЕР ја ставаме на јавен увид и можност за дополнување“, 24 ноември 2025, <https://mon.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/janevska-izrabotivme-nova-strategija-za-obrazovanie-preku-ener-ja-stavame-na-javen-uid-i-moznost-za-dopolnuvanje>.

Официјална веб-страница на Министерството за образование и наука, „Усвоена е новата Стратегија за образование 2026 - 2032“, 26 март 2026, <https://mon.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/usvoena-e-nova-strategija-za-obrazovanie-2026-2032>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда „Денес се одржа втората седница на Советот за следење на реформите во правосудниот сектор, со која претседаваше министерот за правда, Игор Филков“, 22 октомври 2025, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/denes-se-odrza-vtorata-sednica-na-sovetot-za-sledenje-na-reformite-vo-pravosudniot-sektor-so-koja-pretse-davase-ministerot-za-pravda-igor-filkov>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда „Предлог-законот за судски буџет е објавен на ЕНЕР“, 25 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-zakonot-za-sudski-budzet-e-objaven-na-ener>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда „Реализација на Развојната секторска стратегија за правосудство достигна 56,9 %, а реформите во судството и обвинителството надминаа 81 %“, 3 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/realizacija-na-razvojnata-sektorska-strategija-za-pravosudstvo-dostigna-569-a-reformite-vo-sudstvoto-i-obvinitelstvoto-nadminaa-81>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Владата го утврди предлог-законот за парничната постапка, со кој се намалуваат паричните казни за учесниците во постапката“, 31 март 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/vladata-na-denesnata-sednica-na-predlog-na-ministerstvoto-za-pravda-go-utvrdi-predlog-zakonot-za-parnicna-postapka>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Зголемен степен на реализација на реформските активности во правосудството“, 22 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/zgolemen-stepen-na-realizacija-na-reformskite-aktivnosti-vo-pravosudstvoto>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Јавна расправа во Собранието за предлог-законот за парнична постапка – еден од најзначајните реформски закони во областа на правосудството“, 9 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/javna-rasprava-vo-sobranieto-za-predlog-zakonot-za-parnicna-postapka-eden-od-najznacajnite-reforms-ki-zakoni-vo-oblasta-na-pravosudstvoto>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Јавна расправа по Предлог-законот за конфискација на имот во граѓанска постапка“, 18 мај 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/javna-rasprava-po-predlog-zakonot-za-konfiskacija-na-imot-vo-gragjanska-postapka>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Предлог-законот за Академијата за судии и јавни обвинители е во владина процедура“, 27 април 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/predlog-zakonot-za-akademijata-za-sudii-i-javni-obviniteli-e-vo-vladina-procedura>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Предлог-законот за судовите е објавен на ЕНЕР“, 30 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-zakonot-za-sudovite-e-objaven-na-ener>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Предлог-измените на Законот за заштита на личните податоци се објавени на ЕНЕР“, 19 февруари 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/predlog-izmenite-na-zakonot-za-zastita-na-licnite-podatoci-se-objaveni-na-ener>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Предлогот на Законот за кривичната постапка е објавен на ЕНЕР“, 24 јуни 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/predlog-na-zakonot-za-krivicnata-postapka-e-objaven-na-ener>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Филков: Новиот Закон за пробација воспоставува поефикасен систем, посилен ресоцијализација и поголема заштита на жртвите“, 12 мај 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/filkov-noviot-zakon-za-probacija-vospostavuva-poefikasen-sistem>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, „Финализиран предлог-законот за Академијата за судии и јавни обвинители на дводневната изолациска сесија на работната група со поддршка од проектот „EU Support for Rule of Law“, 19 март 2026, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/novosti/finaliziran-predlog-zakonot-za-akademijata-za-sudii-i-javni-obviniteli-na-dvodnevna-ta-izolaciona-sesija-na-rabotnata-grupa-so-poddrska-od-proektot-eu-support-for-rule-of-law>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, Објавен на ЕНЕР предлог-закон за Судскиот совет, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/objaven-na-ener-predlog-zakon-za-sudskiot-sovet>.

Официјална веб-страница на Министерството за правда, Објавени записниците од Комисијата за надзор над АКМИС во судовите за 2025 година, 25 декември 2025, <https://www.pravda.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/objaveni-zapisnicate-od-komisijata-za-nadzor-nad-akmis-vo-sudovite-za-2025-godina>.

Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Одржана првата работилница за развој на Национален акциски план за Европска гаранција за деца“, 6 април 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/odrzana-prvata-rabotilnica-za-razvoj-na-nacionalen-akciski-plan-za-evropska-garancija-za-deca>.

Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Со законски измени – до посилен систем, поефикасни права и услуги за сите“, 27 јануари 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/so-zakonski-izmeni-do-posilen-sistem-poefikasni-prava-i-uslugi-za-site>.

Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Во тек се јавни дебати за нацрт-верзијата на Националната стратегија за превенција и заштита од родово базирано насилство врз жени и семејно насилство 2026 - 2033 со Акциски план 2026 - 2029“, 27 февруари 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/vo-tek-se-javni-debati-za-nacrt-verzijata-na-nacionalnata-strategija-za-prevencija-i-zastita-od-rodovo-bazirano-nasilstvo-vo-vrz-zeni-i-semejno-nasilstvo-2026-2033-so-akciski-plan-2026-2029>.

Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Итна седница на Националното координативно тело - ќе се формира работна група за измени и дополнувања на неколку закони“, 10 март 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/itna-sednica-na-nacionalното-koordinativno-telo-kje-se-formira-rabotna-grupa-za-izmeni-i-dopolnuvanja-na-nekolku-zakoni>.

Официјална веб-страница на Министерството за социјална политика, демографија и млади, „Одржан првиот состанок на работната група за итни законски измени за посилна заштита на жените жртви на насилство“, 13 март 2026, <https://www.mtsp.gov.mk/mk-MK/odnosi-so-javnost/soopstenija/odrzan-prviot-sostanok-na-rabotnata-grupa-za-itni-zakonski-izmeni-za-posilna-zastita-na-zenite-zrtvi-na-nasilstvo>.

Официјална веб-страница на Народниот правобранител на Република Северна Македонија, „Реакција на Народниот правобранител“, 3 октомври 2025, <https://ombudsman.mk/single/announcement/reakcija-np>.

Официјална веб-страница на Собрание на Република Северна Македонија, „Предлог на закон за Јавното обвинителство“, 4 јуни 2026, <https://www.sobranie.mk/detali-na-materijal.nsp?param=ddb-91fbc-a5aa-47b3-93f4-a0b39225fb8e>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за работата на Советот на јавни обвинители за 2025 година“, февруари 2026, <https://sjorm.gov.mk/godishen-izveshtaj-za-rabotata-na-sovetot-za-2025-godina/>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Записник од 28. седница“, 30 септември 2025, <https://sjorm.gov.mk/zapisnik-od-28-ma-sednica/>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Соопштение од одржана 32. седница“, 9 декември 2025, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-32-ra-sednica/>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Соопштение од одржана 39. седница“, 25 февруари 2026, <https://sjorm.gov.mk/soopshtenie-od-odrzhana-sednica-4/>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Стратегија за комуникација и транспарентност 2025 – 2028“, ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/strategija-za-komunikacija-i-transparentnost-2025-2028/>.

Официјална веб-страница на Советот на јавни обвинители на Република Северна Македонија, Мислење на Советот по предлогот на Владата за разрешување на ЈО на РСМ, 2 април 2025, <https://sjorm.gov.mk/mislenje-na-sovetot-po-predlogot-na-vladata-za-razreshuvanje-na-jo-na-rsm/>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година“, април 2026, <http://sud.mk/wps/wcm/connect/ssrm/07c2cfb1-7280-49ca-91b2-c4279989f9fa/Y2026-SDN-%28GD%290428.pdf?MOD=AJPERES&CVID=pTe2UZo>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Единствена посебна листа“, 13 јануари 2026, <https://bit.ly/3TKu5bw>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение за избран член на Судски совет“, 30 јануари 2026, <https://bit.ly/3Un4nKc>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение на Судски совет, Врховен суд и Здружение на судии“, 14 ноември 2025, <https://bit.ly/490cSn5>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од 254. седница на Судски буџетски совет - 27.08.2025 година“, 27 август 2025, <https://bit.ly/3ZbtizJ>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од 257. седница на Судски буџетски совет - 29.10.2025 година“, 29 октомври 2025, <https://bit.ly/4kaBkmb>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од 269. седница на Судски буџетски совет - 23.04.2026 година“, 23 април 2026, <https://bit.ly/4fV0m6X>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од 533. седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 11.12.2025 година“, 11 декември 2025, <https://bit.ly/3ZEUIUg>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од 541. седница на Судски совет на Република Северна Македонија - 22.04.2026 година“, 22 април 2026, <https://bit.ly/4htxW6J>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Соопштение од продолжението на 536. седница на Судскиот совет на РСМ одржана на 04.02.2026 година“, 4 февруари 2026, <https://bit.ly/3UkzbeE>.

Официјална веб-страница на Судскиот совет на Република Северна Македонија, „Годишен извештај за работата на Судскиот совет на Република Северна Македонија за 2025 година“, април 2026, <http://sud.mk/wps/wcm/connect/ssrm/07c2cfb1-7280-49ca-91b2-c4279989f9fa/Y2026-SDN-28GD%290428.pdf?MOD=AJPERES&CVID=pTe2UZo>.

Официјална веб-страница на Уставен суд на Република Северна Македонија, „По мислењето на советодавниот панел, комисијата предложи нов кандидат за судија во Стразбур“, 11 мај 2026, <https://bit.ly/4zBdWph>.

Официјална веб-страница на Уставниот суд на Република Северна Македонија, „Уставниот суд го поништи Законот за изменување на Законот за платите на судиите донесен во февруари 2026 година во Собранието“, 8 април 2026, <https://bit.ly/4hYQ9cl>.

Официјална веб-страница на Уставниот суд на Република Северна Македонија, „Комисијата ги утврди кандидатите што ќе бидат поканети на интервју за судија во ЕСПЧ во Стразбур“, 8 октомври 2025, <https://ustavensud.mk/archives/35996>.

Официјална интернет-страница на Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатев“, „Академијата за судии и јавни обвинители со гордост ги претстави 97-те кандидати за судии и јавни обвинители“, 2025, <https://bit.ly/48Yvzme>.

Платформа за родова еднаквост, „Реакција: За кого се сите овие измени на закони и постапувања, ако премиерот тврди дека семејното насилство е „помал престап“?“, 6 мај 2026, <https://bit.ly/4gAfqr4>.

Плусинфо, „Мицкоски нема да ѝ се извини на Ленче Ристовска, не ја спомнал по име и презиме, самата се препознала во изразот медиокритет“, 9 јануари 2026, <https://plusinfo.mk/mickoski-nema-da-se-izvini-na-lenche-ristovska-ne-a-spomnal-po-ime-i-prezime-samata-se-prepoznala-vo-izrazot-mediokritet/>.

Плусинфо, „ОХРИЃАНЕЦ ОБЈАВУВАЛ РАСИСТИЧКИ СОДРЖИНИ Доби пријава за говор на омраза“, 20 ноември 2025, <https://plusinfo.mk/ohri-anec-ob-avual-rasistichki-sodrzhini-dobi-pri-ava-za-govor-na-omraza/>.

Плусинфо, „СЕМЕЈНОТО НАСИЛСТВО СО ТЕЛЕСНА ПОВРЕДА ЌЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНА ДОЛЖНОСТ Нема да се чека на пријава од жртвата, обвинител веднаш ќе постапува“, 18 декември 2026, <https://plusinfo.mk/semi-noto-nasilstvo-so-telesna-povreda-e-se-goni-po-sluzhbena-dolzност-nema-da-se-cheka-na-pri-ava-od-zhrtvata-obvinitel-vednash-e-postapuva/>.

Предлог на закон за Судскиот совет на Република Северна Македонија, Единствен национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), 13 мај 2025, https://ener.gov.mk/Default.aspx?item=pub_regulation&subitem=view_reg_detail&itemid=84282.

ПРИЗМА, Владо Апостолов, „Аврамов: Понижувачки избор на составот на Комисијата за антидискриминација“, 27 јануари 2026, <https://prizma.mk/avramov-ponizhuvachki-izbor-na-sostavot-na-komisijata-za-antidiskriminatsija/>.

Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, „Јавна презентација на Предлог-законот за социјално домување во Северна Македонија“, 15 декември 2025, <https://bit.ly/4zJoXEP>.

Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, „ЕУ и Советот на Европа ја поддржуваат дигитализацијата на регистрацијата на подароци за јавните службеници во Северна Македонија“, 30 јануари 2026, https://rjp-eu.coe.int/mk/web/horizontal-facility/news-on-corruption/-/asset_publisher/DV79UgcvnIJe/content/eu-and-council-of-europe-support-digitalisation-of-gift-registration-for-public-officials-in-north-macedonia

Програмска канцеларија на Советот на Европа во Скопје, „Северна Македонија иницира воведување телемедицина во здравствената заштита во пенитенцијарните установи“, 23 февруари 2026, <https://bit.ly/3UiK94E>.

Радио МОФ, „Весна Алексовска: Драстичното кратење на буџетот за ретки болести е директен напад врз нашето право на живот“, 14 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/vesna-aleksovska-drastich-noto-kratenje-na-budzheto-za-retki-bolesti-e-direkten-napad-vrz-nasheto-pravo-na-zhivot/#pretty-Photo>.

Радио МОФ, „ЗНМ реагира за однесувањето на новинар на прес-конференција во Тетово“, 25 март 2026, <https://www.radiomof.mk/zn-m-reagira-za-odnesuvanjeto-na-novinar-na-pres-konferencija-vo-tetovo/>.

Радио МОФ, „НАРБМ: Кратењето на буџетот за ретки болести може да има огромни последици“, 24 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/narbm-kratenjeto-na-budzheto-za-retki-bolesti-mozhe-da-ima-ogromni-posledici/>.

Радио МОФ, „Платформата за борба против корупција бара итно донесување на предлогот на Закон за заштита на укажувачи“, 16 декември 2025, <https://www.radiomof.mk/platformata-za-borba-protiv-korupcija-bara-itno-donesuvanje-na-predlogot-na-zakon-za-zashtita-na-ukazhuvachi/>.

Радио МОФ, „Стоп за дискриминација и насилство поради попреченост или хендикеп“ – протест на родители во паркот „Жена борец“, 27 октомври 2025, <https://www.radiomof.mk/stop-za-diskriminacija-i-nasilstvo-poradi-poprechenost-ili-hendikep-protest-na-roditeli-vo-parkot-zhena-borec/>.

Радио Слободна Европа, „Локалните избори тест за државата: Ќе даде ли право на глас на граѓаните со попреченост?“, 13 октомври 2025, <https://www.slobodnaevropa.mk/a/izbori-poprecenost-glasanje-/33558233.html>.

Репортери без граници, „Светски индекс на слободата на медиумите - Северна Македонија“, 7 мај 2026 година, <https://rsf.org/en/country/north-macedonia>.

Ромалитико, „Избрани советници Роми - локални избори 2025“, 20 октомври 2025, <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1229306405889372&set=a.547435844076435>.

Ромалитико, „Јавна осуда за нападот врз кандидат за советник во Винаца“, 3 октомври 2025, <https://romalitico.org/03/10/2025/vesti/javna-osuda-za-napadot-vrz-kandidatot-za-sovetnik-vo-vinica/>.

Ромалитико, „Јавна реакција: За нападот врз младиот Алиџан Мемети од Куманово“, 26 јуни 2026, <https://romalitico.org/26/06/2026/vesti/javna-reakcija-za-napadot-vrz-mladiot-alidhan-memeti-od-kumanovo/>.

Ромалитико, „Расистичка изјава на советник во Општина Неготино“, 24 октомври 2025, <https://romalitico.org/24/10/2025/vesti/rasistichka-izjava-na-sovetnik-vo-opshtina-negotino/>.

Ромалитико, „Расистичка изјава на советник во Општина Неготино“, 24 октомври 2025, <https://romalitico.org/24/10/2025/vesti/rasistichka-izjava-na-sovetnik-vo-opshtina-negotino/>.

Сакам да кажам, „10 месеци затвор за службеничката што призна дека примила поткуп за манипулација со пари од ЕУ за поддршка на земјоделството, 5 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/10-mesetsi-zatvor-za-sluzhbenichkata-koja-prizna-deka-primila-potkup-za-manipulatsija-so-pari-od-eu-za-poddrshka-na-zemjodelstvoto/>.

Сакам да кажам, „15-годишно девојче пробало да се самоубие оти татко ѝ со години ги малтретирал неа, сестра ѝ и мајка им“, 21 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/15-godishno-devojche-probalo-da-se-samoubie-oti-tatko-so-godini-gi-maltretiral-neje-sestra-i-majka-im/>.

Сакам да кажам, „21-годишниот Никола Стојановски, со Даунов синдром, бил бутнат и малтретиран од колега во Град Скопје, институциите еден месец молчат“, 28 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/21-godishniot-nikola-stojanovski-so-daunov-sindrom-bil-butnat-i-maltretiran-od-kolega-vo-grad-skopje-institutsiite-eden-mesets-molchat/>.

Сакам да кажам, „28-годишник силувал 14-годишно девојче, па објавувал експлицитни видеа, Обвинителството бара притвор“, 26 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvo-to-bara-pritvor-za-28-godishnik-koj-siluval-14-godishno-devojche-a-potoa-objavuval-eksplitsitni-vidae/>.

Сакам да кажам, „Ако пријавиш уште еднаш, ќе одговараш кривично за лажно пријавување закани и насилство, ѝ се заканиле полицајците на Ивана Стојановска неколку часа пред да се самоубие“, 1 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ako-prijavish-ushte-ednash-ke-odgovarash-krivichno-za-lazhno-prijavuvane-zakani-i-nasilstvo-se-zakanile-politsajsite-na-ivana-stojanoska-nekolku-chasa-pred-da-se-samoubie/>.

Сакам да кажам, „Бугарското МНР вели дека била нападната нивната амбасада во Скопје, бара истрага од македонските власти“, 11 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/bugarsko-to-mnr-veli-deka-bila-napadnata-nivnata-ambasada-vo-skopje-bara-istraga-od-makedonskite-vlasti/>.

Сакам да кажам, „Дали не ви треба народен правобранител, ја прашуваат власта вработените во институцијата, која од први јануари ќе згасне оти Собранието 5 месеци не избра омбудсман“, 24 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/dali-ne-vi-treba-naroden-pravobranitel-ja-prashuvaat-vlasta-vrabotenite-vo-institutsijata-koja-od-prvi-januari-ke-zgasne-oti-sobranieto-5-mesetsi-ne-izbra-ombudsman/>.

Сакам да кажам, „Децата во Македонија се изложени на загаден воздух и суша, вели нов извештај на УНИЦЕФ“, 16 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/detsata-vo-makedonija-se-izlozheni-na-zagaden-vozduh-i-susha-veli-nov-izveshtaj-na-unitsef/>.

Сакам да кажам, „Диригентката Дијана Имери-Илкоска била дискриминирана од поранешниот в. д. директор на Филхармонијата. Александар Котевски, утврди Комисијата за заштита“, 1 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/dirigentskata-dijana-imeri-ilkoska-bila-diskriminirana-od-poraneshniot-v-d-direktor-na-filharmonijata-aleksandar-kotevski-utvrdi-komisijata-za-zashtita/>.

Сакам да кажам, „Државата губи над 2 милиона евра годишно за хонорари на комисиите кои пациентите со траен инвалидитет непотребно ги враќаат за оценување секои 6 месеци“, 11 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/drzhavata-gubi-nad-2-miliona-evra-godishno-za-honorari-na-komisiite-koi-patsientite-so-traen-invaliditet-nepotrebno-gi-vrakaat-za-otsenuvane-sekoi-6-mesetsi/>.

Сакам да кажам, „Жените и девојките сè почесто отсуствуваат од работа и школо зашто немаат пари за менструални производи, вели ново истражување“, 1 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/zhenite-i-devojkite-s-pochesto-otsustvuvaat-od-rabota-i-shkolo-zashto-nemaat-pari-za-menstrualni-proizvodi-veli-novo-istranzuvane/>.

Сакам да кажам, „Жртвите на семејно насилство добиваат само 250 евра еднакратна помош, државата не одвојува пари за трајна поддршка“, 4 декември 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/zhrtvite-na-semejno-nasilstvo-dobivaat-samo-250-evra-ednokratna-pomosh-drzhavata-ne-odvojuva-pari-za-trajna-poddrshka/>.

Сакам да кажам, „За 5 години има 33 убиства во семејно насилство, нема доволно засолништа за жртвите, буџетот не дава пари за заштита, насилниците не се гонат по службена должност, откри ревизорскиот извештај“, 2 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/za-5-godini-ima-33-ubistva-vo-semejno-nasilstvo-nema-dovolno-zasolnishta-za-zhrtvite-budhetot-ne-dava-pari-za-zashtita-nasilnitsite-ne-se-gonat-po-sluzhbena-dolzhnost-otkri-revizorskiot-izveshtaj/>.

Сакам да кажам, „И за мал престап системот функционира, рече Мицкоски откако член на неговото обезбедување доби притвор оти ја претепал сопругата“, 5 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/i-za-mal-prestap-sistemot-funktsionira-reche-mitskoski-otkako-chlen-na-negovoto-obezbeduvane-dobi-pritvor-oti-ja-pretepal-soprugata/>.

Сакам да кажам, „Јас во Америка не сакав да ми учат децата со црнцишта, не па овде со гупчишта“, родител вознемирувал директорка на училиште, која го пријавила во Антидискриминациската комисија“, 1 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/jas-vo-amerika-ne-sakav-da-mi-uchat-detsata-so-tsfnchishta-ne-pa-ovde-so-gupchishta-roditel-voznemiruval-direktorka-na-uchilishte-koja-go-prijavila-vo-antidiskriminatsiskata-komisija/>.

Сакам да кажам, „Кривична пријава за петмина, од кои тројца затвореници во Идризово, за формирање терористичка организација што го велича ИСИС на интернет“, 17 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/krivichna-prijava-za-petmina-od-koi-trojtsa-zatvorenitsi-vo-idrizovo-za-formirane-teroristichka-organizatsija-shto-go-velicha-isis-na-internet/>.

Сакам да кажам, „Лицата со аутистичен спектар на нарушување влегоа во закон, фирмите ќе можат да ги користат нивните дарби и способности, за посебен простор и опрема ќе им помага државата“, 12 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/litsata-so-autistichen-spektar-na-narushuvane-vlegoa-vo-zakon-firmite-ke-mozhat-da-gi-koristat-nivnite-darbi-i-sposobnosti-za-poseben-prostor-i-oprema-ke-im-pomaga-drzhavata/>.

Сакам да кажам, „Магационерка во приватна фирма е избркана од работа веднаш штом покажала документ за едномесечно боледување поради патолошка бременост, утврдена е дискриминација“, 13 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/magatsionerka-vo-privatna-firma-e-izbrkana-od-rabota-vednash-shtom-pokazhala-dokument-za-ednomesechno-boleduvane-poradi-patoloshka-bremenost-utvrdena-e-diskriminatsija/>.

Сакам да кажам, „Магистерка психолог во болницата во Струга избркана од работа кога кажала дека е бремена, од силен стрес во 27-та гестациска недела го изгубила бебето“, 24 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/magisterka-psiholog-vo-bolnitsata-vo-struga-izbrkana-od-rabota-koga-kazhala-deka-e-bremena-od-silen-stres-vo-27-ta-gestatsiska-nedela-go-izgubila-bebeto/>.

Сакам да кажам, „Македонија падна за 3 места во Индексот за слобода на медиумите на 'Репортери без граници', сега е во групата со 'проблематична' состојба, а за првпат пола свет е во 'тешка' или 'многу сериозна состојба'“, 30 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/makedonija-padna-za-3-mesta-vo-indeksot-za-sloboda-na-mediumite-na-reporteri-bez-granitsi-sega-e-vo-grupata-so-problematiczna-sostojba-a-za-prvpat-pola-svet-e-vo-teshka-ili-mnogu-seriozna-sostojba/>.

Сакам да кажам, „Малолетник од Гостивар една година сексуално ја вознемирувал и ја силувал својата помала сестра“, 29 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/maloletnik-od-gostivar-edna-godina-seksualno-ja-voznemiruval-i-siluval-svojata-pomala-sestra/>.

Сакам да кажам, „Млади со попреченост одбиени за помош за практиканство оти државата не им ги признава државните дипломи за завршено средно образование, утврдена дискриминација“, 29 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/mladintsi-so-poprechenost-odbieni-za-pomosh-za-praktikantstvo-oti-drzhavata-ne-im-gi-priznava-drzhavnite-diplomi-za-zavrsheno-sredno-obrazovanie-utvrdena-diskriminatsija/>.

Сакам да кажам, „Мнозинството во битолскиот Совет не прифати општината да одвои пари за бесплатни влошки за средношколките“,30 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/dopisna-mre-zha/bitolskiot-sovet-ne-prifati-opshtinata-da-odvoi-pari-za-besplatni-vloshki-za-srednoshkolnite/>.

Сакам да кажам, „Над 90 отсто од жените кои претрпеле семејно насилство земаат кредити или позајмици за да преживеат во првите месеци, вели здружението ЕСЕ“,25 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/nad-90-otsto-od-zhenite-koi-pretrpele-semejno-nasilstvo-zemaat-krediti-ili-pozajmitsi-za-da-prezhiveat-vo-prvite-mesetsi-veli-zdruzhenieto-ese/>.

Сакам да кажам, „Нападнати новинарите на 'Инфомакс', напаѓачот ја искршил вратата и насилно влегол за време на емисија во живо“,11 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/napadnati-novinarite-na-infomaks-napagachot-ja-iskrshil-vratata-i-nasilno-vlegol-za-vreme-na-emisija-vo-zhivo/>.

Сакам да кажам, „Неготинец обвинет за расизам, на социјални мрежи повикувал на Ромите да им се забрани гласање на избори“,15 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/negotinets-obvinet-za-rasizam-na-sotsijalni-mrezhi-povikuval-na-romite-da-im-se-zabrani-glasane-na-izbori/>.

Сакам да кажам, „Нека си оди во село, часовите ќе ги дадеме на наше градско дете, рекол заменик-директор на школо за наставничка по физичко, утврдена дискриминација според потекло“,28 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/neka-si-odi-vo-selo-chasovite-ke-gi-dademe-na-nashe-gradsko-dete-rekol-zamenik-direktor-na-shkolo-za-nastavnichka-po-fizichko-utvrdena-diskriminatsija-sporod-poteklo/>.

Сакам да кажам, „Обвинителството бара притвор за обвинетиот кој 2 години ја демнел бившата сопруга во Крушево“,3 октомври 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvoto-bara-pritvor-za-obvinetiot-koj-2-godini-ja-demnel-bivshata-soprug-a-vo-krushevo/>.

Сакам да кажам, „Обвинителството поведе постапка за дело од омраза против лицето што скрши стакло на влезот на Бугарската амбасада“,13 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/obvinitelstvoto-povede-postapka-za-delo-od-omraza-protiv-litseto-koe-skrshi-staklo-na-vlezot-na-bugarskata-ambasada/>.

Сакам да кажам, „Очувот сексуално ја злоупотребувал 16-годишната покерка, таа барала помош од мајка си, која не го пријавила ниту го спречила, 4 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ochuvot-seksualno-ja-zloupotrebuval-16-godishnata-pokerka-taa-barala-pomosh-od-majka-si-koja-ne-go-prijavila-nitu-go-sprechila/>.

Сакам да кажам, „Пијана хрватска државјанка го избодела сопругот со нож во Кавадарци, осомничена е за семејно насилство“,26 јануари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pijana-hrvatska-drzhavjanka-go-izbodela-soprugot-so-nozh-vo-kavadartsi-osomnichena-e-za-semejno-nasilstvo/>.

Сакам да кажам, „Притвор за 55-годишник кој со пиштол пукал и ѝ се заканувал на сопругата пред нивните деца“,7 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pritvor-za-55-godishnik-koj-so-pishtol-pukal-i-se-zakanuval-na-soprugata-pred-nivnite-detsa/>.

Сакам да кажам, „Притвор за петмина мажи што плаќале за секс со 15-годишно девојче, меѓу кои и за нејзиниот дечко, кој ја дрогирал и ја проституирал“,24 декември 2025, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pritvor-za-petmina-klienti-na-15-godishno-devojche-megu-koi-i-za-nejziniot-dechko-koj-ja-drogiral-i-ja-prostituiral/>.

Сакам да кажам, „Пронајдена мртва 48-годишна жена од Зелениково, уапсен е поранешниот сопруг“,28 јуни 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/pronajdena-mrtva-48-godishna-zhe-na-od-zelenikovo-uapsen-e-poraneshniot-soprug/>.

Сакам да кажам, „Се затвора македонскиот сервис на Радио Слободна Европа“,25 март 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/se-zatvora-makedonskiot-servis-na-radio-slobodna-evropa/>.

Сакам да кажам, „Скопјанец ја претепал поранешната партнерка, претходно ги тепал мајка си и снаата, обвинителството бара притвор“, 16 мај 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/skop-janets-ja-pretepal-poranesnata-partnerka-prethodno-gi-tepal-majka-mu-i-snaata-obvinitelstvoto-ba-ra-pritvor/>.

Сакам да кажам, „Скопјанец ја тепал и ја давел бремената девојка, го убедила да одат на лекар и избегала од колата на семафор“, 14 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/skop-janets-ja-tepal-i-davel-bremenata-devojka-go-ubedila-da-odat-na-lekar-i-izbegala-od-kolata-na-sema-for/>.

Сакам да кажам, „Советот за етика во медиумите лани разгледал 96 од добиените 244 жалби, по пожарот во Кочани во еден ден примил 140 поплаки“, 16 февруари 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/sovetot-za-etika-vo-mediumite-lani-razgledal-96-od-dobienite-244-zhalbi-po-pozharot-vo-kochani-vo-eden-den-primil-140-poplaki/>.

Сакам да кажам, „Трудница отпуштена од работа на приватен универзитет, ректорот рекол дека законите се тоалет хартија во Македонија, утврдена дискриминација“, 8 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/trudnitsa-otpushtena-od-rabota-na-privaten-univerzitet-rekto-rot-rekol-deka-zakoni-se-toalet-hartija-vo-makedonija-utvrdena-diskriminatsija/>.

Сакам да кажам, „Ќе ја убие мајка ми“, плаче 6-годишната Катја додека баба ѝ го пријавува во полиција сина си Стојанче за обид за убиство, се слушна на аудиоснимките од 112“, 8 април 2026, <https://sdk.mk/index.php/makedonija/ke-ja-ubie-majka-mi-plache-6-godishnata-katja-dodeka-baba-go-prijavuva-vo-politsija-sina-si-stojanche-za-obid-za-ubistvo-dodeka-toj-ja-tepa-soprugata-se-slush-na-audiosnimkite-od-112/>.

Сакам да кажам, „Утврдена дискриминација врз 12.000 пензионери кои не го добија второто покачување од 2.500 денари, ускратувањето им го направило недела дена пред да се донесат законските измени“, 18 ноември 2025, <https://sdk.mk/index.php/neraskazhani-prikazni/utvrdena-diskriminatsija-vrz-12-000-penzioneri-koi-ne-go-dobija-vtoroto-pokachuvane-od-2-500-denari-uskratuvaneto-im-go-napravilo-nedela-dena-pred-da-se-donesat-zakonskite-izmeni/>.

Сител, Антикорупциска одлучи: Идната година ќе го проверува имотот на 60 високи функционери“, 30 декември 2025, <https://sitel.com.mk/antikorupciska-odluchi-idnata-godina-kje-go-proveruva-imoto-tot-na-60-visoki-funkcioneri>.

Скопје.мк, „Финансиската полиција поднесе кривична пријава против претседателот на Регулаторна, Марко Беслимовски, за штета од над 14 милиони денари“, 29 јануари 2026, <https://skopje1.mk/finansiskata-policija-podnese-krivichna-prijava-protiv-pretsedatelot-na-regulatorna-marko-beslimovski-za-steta-od-nad-14-milioni-denari>.

Скопје1.Мк, „Да нема отказ при бременост! Левица поднесе предлог-измени за заштита на трудовиот статус на бремени работнички објави“, 29 декември 2025, <https://skopje1.mk/da-nema-otkaz-pri-bremenost-levica-podnese-predlog-izmeni-za-zastita-na-trudoviot-status-na-bremeni-rabotnicki>.

Скопје1.Мк, „И ВМРО-ДПМНЕ со реакција: Партијата го осудува упадот во 'Инфомакс' и бара целосно расчистување на случајот“, 11 декември 2025, <https://skopje1.mk/i-vmro-dpmne-so-reakcija-partijata-go-osuduva-upadot-vo-infomaks-i-bara-celosno-rascistuvanje-na-slucajot>.

Слободен печат, „14-годишното девојче, кое беше заклучено по 22 часа на ден во Идризово, е префрлено во Воспитно-поправниот дом 'Тетово'“, 9 октомври 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/14-godishното-devojche-koe-beshe-zaklucheno-po-22-chasa-na-den-vo-idrizovo-prefrleno-e-vo-vospitno-popravniot-dom-tetovo/>.

Слободен печат, „Две жени биле нападнати од сопрузите: Едната во Куманово, другата во Липково“, 15 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/dve-zheni-bile-napadnati-od-sopruzite-ednata-vo-kumanovo-drugata-vo-lipkovo/>.

Слободен печат, „Зошто заглави исплатата на додатокот за мобилност?“, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/zoshto-zaglavi-isplatata-na-dodatokot-za-mobilnost/>.

Слободен печат, „И Стразбур тешко ќе се снајде со заплетканиот јазол од судир на интереси меѓу комисијата и кандидатите“, 13 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/i-strazbur-teshko-kje-se-snajde-so-zapletkaniot-jazol-od-sudir-na-interesi-megju-komisijata-i-kandidatite/>.

Слободен печат, „Истоштена сум и психички страдам“: На Јалдз Веапоска пак ѝ го одложија судењето за извадените органи“, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/istoshtena-sum-i-psihichki-stradam-na-jaldz-veaposka-pak-%d1%9d-go-odlozhija-sudenjeto-za-izvadenite-organi/>.

Слободен печат, „Ја убиле со пиштол, ја закопале во дупка, а телото го запалиле – откриено како е убиена жената од Гостиварско“, 17 декември 2026, <https://www.slobodenpechat.mk/ja-ubile-so-pushka-ja-zakopale-vo-dupka-a-teloto-go-zapalile-otkrieno-kako-bila-ubiena-zhenata-od-gostivarsko/>.

Слободен печат, „Кандидат со анти-ЛГБТ ставови и против феминизмот е предложен за член на Комисијата против дискриминација“, 8 јуни 2026, <https://www.slobodenpechat.mk/kandidat-so-anti-lgbt-stavovi-i-protiv-pravata-na-zhenite-izbran-vo-kszd-mrezhata-za-zashtita-od-diskriminacija-so-otra-reakcija/>.

Слободен печат, „Кандидатот за советник претепан во Винаца сè уште е во кома, МВР се огласи за инцидентот“, 3 октомври 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/kandidatot-za-sovetnik-pretepan-vo-vinica-se-ushte-e-vo-koma-mvr-se-oglasia-za-incidentot/>.

Слободен печат, „Македонија е опасно место за живеење за жените“, алармира Мрежата за заштита од дискриминација“, 14 мај 2026, <https://www.slobodenpechat.mk/makedonija-e-opasno-mesto-za-zhiveenje-za-zhenite-alarmira-mrezhata-za-zashtita-od-diskriminacija/>.

Слободен печат, „МОН воведе ромски образовни медијатори и во средното образование“, 24 декември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/mon-vovede-romski-obrazovni-medijatori-i-vo-sred-noto-obrazovanie/>.

Слободен печат, „Над 100 ученички од сиромашни семејства во Битола немаат пари за влошки – активистите бараат помош од општината“, 29 октомври 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/nad-100-uchenichki-od-siromashni-semejstva-vo-bitola-nemaat-pari-za-vloshki-aktivistite-baraat-pomosh-od-opshtinata/>.

Слободен печат, „Насилник дивеел во Ѓорче, им извадил нож на жената и децата“, 6 октомври 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/nasilnik-diveel-vo-gjorche-im-izvadil-nozh-na-zhenata-i-decata/>.

Слободен печат, „Осуденик без една нога го сместиле на третиот кат во штипскиот затвор – секој ден маки мачел со скалите“, 8 октомври 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/osudenik-bez-edna-noga-go-smestile-na-tretiot-kat-vo-shtipskiot-zatvor-sekoj-den-maki-machel-so-skalite/>.

Слободен печат, „Осумнаесетгодишен скопјанец силувал девојче: Таткото пријавил по пет месеци“, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/osumnaesetgodishen-spjanec-siluval-devojche-tatko-to-prijavil-po-pet-meseци/>.

Слободен печат, „Профилите на „Слободен печат“ беа цел на координиран ботски напад – читателите масовно нè поддржаа“, 7 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/profilite-na-sloboden-pechat-bea-cel-na-koordiniran-botski-napad-chitatelite-masovno-n%d1%90-poddrzhaa/>.

Слободен печат, „Само четири жени се избрани за градоначалнички“, 3 ноември 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/samo-chetiri-zheni-se-izbrani-za-gradonachalnichki-na-lokalnite-izbori/>.

Слободен печат, „Третиот судија што одлучува за Јалдз Веапоска останува во процесот – одбиено барањето на гинекологот Мухамед Асани за негово изземање“, 10 октомври 2025, <https://www.slobodenpechat.mk/tretiot-sudija-shto-odluchuva-za-jaldz-veaposka-ostanuva-vo-procesot-odbieno-baran-jeto-na-ginekologot-za-negovo-izzemanje/>.

Слободен печат, „Три члена на комисијата за Стразбур оспорени пред Антикорупциската комисија“, 10 ноември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/tri-chlena-na-komisijata-za-strazbur-os-poreni-pred-antikorupciskata-komisija/>

Слободен печат, „Шеф вознемирувал хигиеничарка во училиште: Ја нарекувал 'нусе', 'лична' и 'уба'“, 24 декември 2025, <https://www.slobodenpecat.mk/shef-voznemiruval-higienicharka-vo-uchilishte-ja-narekuval-nuse-lichna-i-uba/>.

Слободен печат, „Бројки што не смеат да се игнорираат – Македонија е трета во Европа по број на убиства на жени од своите партнери“, 22 декември 2026, <https://www.slobodenpecat.mk/brojki-shto-ne-smeat-da-se-ignoriraat-makedonija-e-treta-vo-evropa-po-broj-na-ubistva-na-zheni-od-nivnite-partneri/>.

Совет на Европа – Венецијанска комисија, „Joint opinion on the draft laws on the public prosecutor's office and on the Council of Public Prosecutors (Заедничко мислење за предлог-законите за јавното обвинителство и за Советот на јавни обвинители)“, 14 октомври 2025, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2025\)036-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2025)036-e).

Совет на јавни обвинители на Република Северна Македонија, „Правилник за начинот на водење постапка за обезбедување и гарантирање на самостојноста на јавните обвинители“, 11 ноември 2025, <https://sjorm.gov.mk/pravilnik-za-nachinot-na-vodenje-na-postapka-za-obezbeduvanje-i-garantiranje-na-samostojnosta-na-javnite-obviniteli/>

Стратегија на човечки ресурси за јавнообвинителската мрежа, октомври 2020, <https://bit.ly/3GcekBs>.

Стратегија на човечки ресурси за судската мрежа, септември 2020, <https://bit.ly/3trhzNE>.

Судски совет на Република Северна Македонија „Акциски план на програмата за спречување и следење на корупцијата во судството 2026-2029“, декември 2025, <https://bit.ly/4weU6x2>.

Судски совет на Република Северна Македонија, „Програма за спречување и следење на корупцијата во судството 2026 - 2029“, декември 2025, <https://bit.ly/4wO4xJ3>.

ТВ 21, „Омбудсманот со иницијатива за правосудниот испит – ДУИ: Законот за јазиците го регулира прашањето“, 31 март 2026, <https://mk.tv21.tv/ombudsmanot-so-initsijativa-za-pravosudniot-ispit-duit-zakonot-za-jazitsite-go-regulira-prashaneto/>.

ТВ Телма, „Полициски инспектор предложен за член на Судски совет“, 11 декември 2025, <https://telma.com.mk/2025/12/11/policiziski-inspektor-predlozhen-za-chlen-na-sudski-sovet/>.

Телма ТВ, „Извикувал нацистички поздрави и го пцуел на германски јазик директорот на Фондот на холокаустот - ОЈО Скопје покренa обвинение против 59-годишен маж“, 9 октомври 2025, <https://telma.com.mk/2025/10/09/izvikuval-nacistichki-pozdravi-i-go-pczuel-na-germanski-jazik-direktor-na-fondot-na-holokaustot-ojo-skopje-pokrena-obvinenie/>.

Телма ТВ, „КОД: Анонимно писмо го предвиде изборот на Синани во антидискриминација“, 14 јуни 2026, <https://telma.com.mk/2026/06/14/kod-anonimno-pismo-go-predvide-izborot-na-sinani-vo-antidiskriminacija/>.

Телма ТВ, „Македонија со умерено пренатрупани затвори и меѓу водечките со најдолг просек на затворски казни – годишна статистика на Советот на Европа, 19 мај 2026, <https://telma.com.mk/2026/05/19/makedonija-so-umereno-prenatrupani-zatvori-i-megu-vodechkite-so-najdolg-prosek-na-zatvorski-kazni-godishna-statistika-na-sovetot-na-evropa/>.

Телма ТВ, „Џихан Ахмед се повлече, Амдиу и Беजारоски избрани за членови на КЗСД“, 28 јануари 2026, <https://telma.com.mk/2026/01/28/dihhan-ahmed-se-povleche-amdiu-i-beजारоски-izbrani-za-chlenovi-na-kzsd/>.

Телма ТВ, „ОЈО Скопје поднесе обвинение против мажот што насилно упадна во студиото на порталот 'Инфомакс'“, 18 декември 2025, <https://telma.com.mk/2025/12/18/ojo-prodolzhen-pritvorot-na-na-pagachot-vrz-vrabotenite-na-infomaks/>.

Транспаренси интернешнл Македонија, „Индекс на перцепција на корупцијата 2025: Падот на лидерството ја поткопува глобалната борба против корупцијата“, 10 февруари 2026, <https://transparency.mk/2026/02/10/indeks-na-perpcija-na-korupcijata-2025-padot-na-liderstvoto-ja-potkopuva-globalnata-borba-protiv-korupcijata/>.

Трн.Мк, „Пропадна и вториот избор за нов член на Антидискриминациска комисија, Собранието ќе бара „подобри“ кандидати“, 16, април 2026, <https://trn.mk/izbor-antidiskriminaciska-komisija-propad-na/>.

Указ за прогласување на Законот за изменување и дополнување на Законот за системот за проценка на лица со попреченост, Службен весник на Република Северна Македонија, бр. 13/2026, <https://portal.mdt.gov.mk/post-body-files/zakoni-mstp-file-jq34.pdf>.

УНИЦЕФ Северна Македонија, „Нови измени на Законот за системот за проценка на лица со попреченост овозможуваат унапредување на правата на децата“, 2 февруари 2026, <https://www.unicef.org/northmacedonia/mk/soopstenija/novi-izmeni-na-zakonot-za-sistemot-za-procenka-na-li-ca-so-poprechenost-ja-zajaknuvaat>.

Фокус, „Поништен е огласот за член на Судски совет – кандидат сокрил дека бил разрешен поради несовесно работење!“, 26 март 2026, <https://fokus.mk/ponishten-e-oglasot-za-chlen-na-sudski-sovet-kandidat-sokril-deka-bil-razreshen-poradi-nesovesno-rabotene/>.

Фокус, „Условна казна затвор за обезбедувачот на Мицкоски кој ја тепаше сопругата“, 1 јуни 2026, <https://fokus.mk/uslovna-kazna-zatvor-za-obezbeduvachot-na-mitskoski-koj-ja-tepashe-soprugata/>.

Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија, Велимир Деловски и др., „Извештај во сенка за Поглавјето 23 за периодот од мај 2016 до јануари 2018 година“, 2018, https://epi.org.mk/docs/Mreza23_izvestaj%20vo%20senka_2018.pdf.

Хелсиншки комитет за човекови права на Република Македонија, Неда Чаловска, Воислав Стојановски и Александар Јовановски, „Извештај во сенка за Поглавје 23 за периодот од јули 2015 до април 2016 година“, 2016, https://epi.org.mk/docs/Izvestaj_mk.pdf.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Извештај за говорот на омраза за време на локалните избори - октомври 2025“, (2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/03/izveshtaj-za-govorot-na-omraza-za-vreme-na-lokalnite-izbori-oktomvri-2025.pdf.pdf>.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Извештај за говорот на омраза во постизборниот период - ноември 2025 година“, (2026), <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/04/izveshtaj-postizboren-period.pdf>.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Прва одлука на Европскиот суд за човекови права за повреда на член 3 од ЕКЧП во затворски предмет“, 27 февруари 2026, <https://mhc.org.mk/news/prva-odluka-na-evropskiot-sud-za-chovekovi-prava-za-povreda-na-chlen-3-od-ekchp-vo-zatvorski-predmet/>.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Промовирана платформата за следење на Фемициди“, 25 ноември 2026, <https://mhc.org.mk/news/promovirana-platformata-za-sledenje-na-femicidi/>.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Создаваме подобра средина за девојчињата во ВПУ Тетово“, 20 ноември 2025, <https://mhc.org.mk/news/sozdavame-podobra-sredina-za-devojchinjata-vo-vpu-tetovo/>.

Хелсиншки комитет за човекови права, „Хелсиншкиот комитет остро реагира против говорот на омраза во изборниот процес“, 13 октомври 2025, <https://mhc.org.mk/news/helsinshkiot-komitet-os-tro-reagira-protiv-govorot-na-omraza-vo-izborniot-proces/>.

Хелсиншки комитет за човекови права, 2026, Александра Трајановска, Еднаквост сега: Мониторинг-извештај за пристапот на жени од маргинализирани заедници до механизмите за заштита од дискриминација, <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/03/izveshtaj-za-pristapot-na-zheni-od-marginalizirani-zaednici-do-mehanizmite-za-zashtita-od-diskriminacija.pdf>.

Хелсиншки комитет за човекови права, 2026, Наташа Петковска, „Мониторинг извештај за говорот на омраза - гаранција за демократски избори“, <https://mhc.org.mk/wp-content/uploads/2026/04/monitoring-izveshtaj.pdf>.

Центар за управување со промени, Наталија Шикова (уред.), „Методологија за мониторинг и евалуација на јавните политики од Поглавјето 23 – правосудство и фундаментални права од законодавството на Европската Унија“, https://epi.org.mk/docs/Metodologija_mk.pdf.

